

การพัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติมโดยใช้เพลงและนิทานในการบูรณาการมาตรฐานการเรียนรู้สาระดนตรี
เพื่อสร้างเสริมคุณธรรมสำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาตอนต้น

บทคัดย่อและแฟ้มข้อมูลฉบับเต็มของวิทยานิพนธ์ตั้งแต่ปีการศึกษา 2554 ที่ให้บริการในคลังปัญญาจุฬาฯ (CUIR)
เป็นแฟ้มข้อมูลของนิสิตเจ้าของวิทยานิพนธ์ ที่ส่งผ่านทางบัณฑิตวิทยาลัย

The abstract and full text of theses from the academic year 2011 in Chulalongkorn University Intellectual Repository (CUIR)
are the thesis authors' files submitted through the University Graduate School.

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาดนตรีศึกษา ภาควิชาศิลปะ ดนตรีและนาฏศิลป์ศึกษา
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปีการศึกษา 2558
ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

DEVELOPMENT OF SUPPLEMENTARY BOOKS USING SONGS AND TALES INTEGRATING
WITH MUSIC CORE CURRICULUM STANDARDS TO ENHANCE LOWER ELEMENTARY
STUDENT'S MORALITY

Miss Kodchakorn Satjaparppichit

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education Program in Music Education

Department of Art Music and Dance Education

Faculty of Education

Chulalongkorn University

Academic Year 2015

Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การพัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติมโดยใช้เพลงและนิทานใน
การบูรณาการมาตรฐานการเรียนรู้สาระดนตรีเพื่อสร้าง
เสริมคุณธรรมสำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา
ตอนต้น

โดย

นางสาวกชกร สัจภาพพิชิต

สาขาวิชา

ดนตรีศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ดนัญญา อุทัยสุข

คณะกรรมการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัย
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

..... คณบดีคณะครุศาสตร์

(รองศาสตราจารย์ ดร. บัญชา ชลาภิรมย์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร. ณรุทธิ์ สุทธิจิตต์)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ดนัญญา อุทัยสุข)

..... กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย

(อาจารย์ ดร. ณัฐวุฒิ บริบูรณ์วิริย์)

กชกร สัจภาพพิชิต : การพัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติมโดยใช้เพลงและนิทานในการบูรณาการมาตรฐานการเรียนรู้สาระดนตรีเพื่อสร้างเสริมคุณธรรมสำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาตอนต้น (DEVELOPMENT OF SUPPLEMENTARY BOOKS USING SONGS AND TALES INTEGRATING WITH MUSIC CORE CURRICULUM STANDARDS TO ENHANCE LOWER ELEMENTARY STUDENT'S MORALITY) อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
 หลัก: ผศ. ดร. ดนัญญา อุทัยสุข, 132 หน้า.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติมโดยใช้เพลงและนิทานในการบูรณาการมาตรฐานการเรียนรู้สาระดนตรีเพื่อสร้างเสริมคุณธรรมสำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาตอนต้น 2) เพื่อศึกษาพฤติกรรมการเรียนรู้ดนตรี และทัศนคติด้านคุณธรรมของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาตอนต้นหลังการใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมโดยใช้เพลงและนิทานในการบูรณาการมาตรฐานการเรียนรู้สาระดนตรีเพื่อสร้างเสริมคุณธรรม โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงวิจัยและพัฒนา (Research and Development) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย 1) แบบประเมินหนังสืออ่านเพิ่มเติม 2) แบบสำรวจพฤติกรรมการเรียนรู้ดนตรี 3) แบบสำรวจทัศนคติด้านคุณธรรม กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้คือนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน 18 คน ผลการวิจัยมีดังนี้ 1) ได้พัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติมทั้งหมด 3 เล่ม ได้แก่ หนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่องเด็กเลี้ยงแกะ เรื่องกาดำกับหงส์ขาว และเรื่องดาวลูกไก่ 2) ผลจากการทดลองใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมแบ่งเป็น 2.1) ผลของการสำรวจพฤติกรรมการเรียนรู้ดนตรี 2.1.1) เรื่องเด็กเลี้ยงแกะ พบว่าผู้เรียนสูงกว่าร้อยละ 90 ในห้องเข้าใจและปฏิบัติตามกิจกรรมสาระดนตรีที่กำหนดได้ถูกต้อง 2.1.2) เรื่องกาดำกับหงส์ขาว พบว่าผู้เรียนสูงกว่าร้อยละ 90 ในห้องเข้าใจในสาระดนตรีที่กำหนดได้ถูกต้อง และผู้เรียนสูงกว่าร้อยละ 70 ในห้องปฏิบัติตามกิจกรรมสาระดนตรีที่กำหนดได้ถูกต้อง 2.1.3) เรื่องดาวลูกไก่ พบว่าผู้เรียนสูงกว่าร้อยละ 90 ในห้องเข้าใจในสาระดนตรีที่กำหนดได้ถูกต้อง และผู้เรียนสูงกว่าร้อยละ 50 ในห้องปฏิบัติตามกิจกรรมสาระดนตรีที่กำหนดได้ถูกต้อง 2.2) ผลการสำรวจทัศนคติด้านคุณธรรม พบว่าผู้เรียนสูงกว่าร้อยละ 90 ในห้องสามารถเลือกคำตอบที่กำหนดให้จากสถานการณ์ และตอบคำถามด้านคุณธรรมได้ทั้ง 3 เรื่อง

ภาควิชา ศิลปะ ดนตรีและนาฏศิลป์ศึกษา ลายมือชื่อนิสิต

สาขาวิชา ดนตรีศึกษา ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาหลัก

ปีการศึกษา 2558

5783301627 : MAJOR MUSIC EDUCATION

KEYWORDS: DEVELOPMENT/SUPPLEMENTARY BOOKS/SONGS AND TALES/MUSIC CORE CURRICULUM STANDARDS/MORALITY

KODCHAKORN SATJAPARPPICHIT: DEVELOPMENT OF SUPPLEMENTARY BOOKS USING SONGS AND TALES INTEGRATING WITH MUSIC CORE CURRICULUM STANDARDS TO ENHANCE LOWER ELEMENTARY STUDENT'S MORALITY. ADVISOR: ASST. PROF. DNEYA UDTAISUK, Ph.D., 132 pp.

The objectives of the research were to: 1) develop supplementary book using songs and tales integrating with music core curriculum standards to enhance early elementary students' morality 2) study young students' learning behavior and morality perception. Research and development is the methodology used in this study. Research tools included 1) Supplementary book evaluation form 2) students' learning behavior observation form 3) students' morality perception observation form. After a selective sampling, there were 18 second graders from Chulalongkorn University School participated in this study. The results are as follows: 1) The researcher have developed 3 supplementary books in 3 different kinds of stories name The shepherd boy and the wolf, The crow and the swan and The chicken star. 2) The results from using the books can be classified in 2 majors of study 2.1) Student's learning behavior 2.1.1) The shepherd boy and the wolf ,the result shows that more than 90% of students are understanding and have a correct response for the activity. 2.1.2) The crow and the swan ,the result shows that more than 90% of students are understanding and around 70% have a correct response for the activity. 2.1.3) The chicken star ,the result shows that more than 90% of students are understanding and around 50% have a correct response for the activity. 2.2) Student's morality perception in all 3 books the result shows that more than 90% of students choose the correct answer and can share their opinion about morality.

Department: Art Music and Dance Student's Signature

Education Advisor's Signature

Field of Study: Music Education

Academic Year: 2015

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความรู้ความกรุณาของ อาจารย์ ดร.ดณีนุชา อุทัยสุข อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ที่สละเวลาคอยให้คำชี้แนะ ให้คำปรึกษา ทุ่มเทเวลาในการตรวจปรับปรุงและแก้ไขวิทยานิพนธ์ ตลอดจนสอนการพัฒนาตนเอง การเรียงลำดับความสำคัญในการทำงาน และการเป็นคนดีมีคุณธรรม จึงขอขอบพระคุณมา ณ ที่นี้

ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.ณรุทธ์ สุทธจิตต์ ประธานสอบวิทยานิพนธ์ ที่สละเวลาเป็นประธานสอบ และเป็นผู้ถ่ายทอดความรู้ในทางดนตรีศึกษาให้แก่ผู้วิจัยตลอดระยะเวลาในการศึกษาในระดับมหาบัณฑิตในครั้งนี้ ตลอดจนคอยสนับสนุนให้ผู้วิจัยได้พบทิศทางการทำวิทยานิพนธ์อย่างสม่ำเสมอ

ขอบพระคุณ อาจารย์ ดร. ณัฐวุฒิ บริบูรณ์วิริย์ กรรมการสอบภายนอก ที่คอยให้คำแนะนำและช่วยปรับปรุงแก้ไขวิทยานิพนธ์เสมอมา

ขอบพระคุณ อาจารย์ ดร. บุษกร เลิศวีระศิริกุล อาจารย์วิชาการใช้ห้องสมุด โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม ที่เมตตาให้ใช้คาบเรียนวิชาการใช้ห้องสมุดในการทดลองเครื่องมือวิจัย ช่วยเป็นผู้เชี่ยวชาญในการประเมินคุณภาพหนังสืออ่านเพิ่มเติม รวมทั้งให้คำปรึกษาวิทยานิพนธ์ การทำงาน และการใช้ชีวิต

ขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พงษ์ลดา ธรรมพิทักษ์กุล และอาจารย์ ดร. ชิตพงษ์ ตรีมาส ผู้เชี่ยวชาญ ที่ให้ความร่วมมือในการประเมินคุณภาพหนังสืออ่านเพิ่มเติม เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขให้หนังสืออ่านเพิ่มเติมให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้นต่อไป

ขอบพระคุณ คณาจารย์คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ได้ช่วยเหลือในด้านต่างๆ และให้คำปรึกษาแก่ผู้วิจัยอยู่เสมอ ซึ่งล้วนแล้วแต่เป็นประโยชน์ต่อการวิจัยไม่ว่าทางตรง และทางอ้อม

ขอขอบคุณเพื่อนปริญญาโท สาขาวิชาดนตรีศึกษา ทั้งรุ่นพี่และรุ่นน้องที่คอยช่วยเหลือ ให้คำปรึกษา และให้กำลังใจในการทำวิทยานิพนธ์

สุดท้ายนี้ขอขอบพระคุณ นายสรคมน์ สัจภาพิชิต บิดา และนางธันนันท สัจภาพิชิต มารดา พี่ชายและน้องชายของผู้วิจัย ที่ได้คอยให้คำปรึกษา และให้กำลังใจ ทำให้ข้าพเจ้ามีแรง และมีพลังในการทำวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	2
สารบัญภาพ.....	3
บทที่ 1.....	4
บทนำ.....	4
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	4
คำถามการวิจัย.....	7
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	7
ขอบเขตการของวิจัย.....	8
นิยามศัพท์.....	8
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	10
บทที่ 2.....	11
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	11
ตอนที่ 1 แนวคิด ทฤษฎี และหลักการเกี่ยวกับสาระดนตรี.....	12
ตอนที่ 2 คุณธรรม.....	20
ตอนที่ 3 หนังสืออ่านเพิ่มเติมสำหรับเด็ก.....	34
ตอนที่ 4 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	55
บทที่ 3.....	57
วิธีดำเนินการวิจัย.....	57

ขั้นตอนที่ 1 การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง.....	58
ขั้นตอนที่ 2 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	58
ขั้นตอนที่ 3 การผลิตและพัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติม	60
ขั้นตอนที่ 4 การนำหนังสืออ่านเพิ่มเติมไปทดลองใช้.....	62
ขั้นตอนที่ 5 การวิเคราะห์ข้อมูล สรุป อภิปรายผลและนำเสนอเป็นวิทยานิพนธ์ฉบับ สมบูรณ์.....	63
บทที่ 4	64
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	64
บทที่ 5	93
สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	93
สรุปผลการวิจัย	97
อภิปรายผลการวิจัย	100
ข้อเสนอแนะในการวิจัย	103
รายการอ้างอิง.....	104
ภาคผนวก	108
ภาคผนวก ก.....	109
ภาคผนวก ข.....	111
ภาคผนวก ค.....	122
ภาคผนวก ง	127
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์	132

สารบัญตาราง

ตารางที่ 1 เปรียบเทียบสาระการเรียนรู้แกนกลาง มาตรฐานที่ ศ. 2.1 ระดับชั้นประถมศึกษา ตอนต้น	15
ตารางที่ 2 เปรียบเทียบสาระการเรียนรู้แกนกลาง มาตรฐานที่ ศ. 2.2 ระดับชั้นประถมศึกษา ตอนต้น	17
ตารางที่ 3 เปรียบเทียบแนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับสาระดนตรีของนักการศึกษาแต่ละท่าน	18
ตารางที่ 4 เปรียบเทียบความหมายของหนังสืออ่านเพิ่มเติมของนักวิชาการแต่ละท่าน	35
ตารางที่ 5 เปรียบเทียบจุดมุ่งหมายของหนังสืออ่านเพิ่มเติมของนักวิชาการแต่ละท่าน	36
ตารางที่ 6 สรุปประเภทของหนังสืออ่านเพิ่มเติมตามความคิดเห็นของนักวิชาการแต่ละท่าน	37
ตารางที่ 7 เปรียบเทียบจุดมุ่งหมายของหนังสืออ่านเพิ่มเติมของนักวิชาการแต่ละท่าน	38
ตารางที่ 8 เปรียบเทียบความหมายของนิทานของนักวิชาการแต่ละท่าน	39
ตารางที่ 9 สรุปประเภทของนิทานของนักวิชาการแต่ละท่าน	40
ตารางที่ 10 สรุปหลักเกณฑ์การคัดสรรหนังสือสำหรับเด็กวัย 7-9 ปี	53
ตารางที่ 11 แสดงเรื่องนิทาน สาระดนตรี และคุณธรรมที่ผู้วิจัยนำมาใช้ในการวิจัย	61
ตารางที่ 12 สรุปหลักเกณฑ์การคัดสรรหนังสือสำหรับเด็กวัย 7-9 ปี	65
ตารางที่ 13 วิเคราะห์ทำนองเพลงเข้าวันหนึ่งวันนั้นประกอบนิทานเรื่องเด็กเลี้ยงแกะ	66
ตารางที่ 14 วิเคราะห์ทำนองเพลงไอ้ทะเลแสนงามประกอบนิทานเรื่องกาดำกับหงส์ขาว	67
ตารางที่ 15 วิเคราะห์ทำนองเพลง Twinkle Twinkle Little Starประกอบนิทานเรื่องดาว ลูกไก่	69
ตารางที่ 16 แสดงรายละเอียดด้านคุณธรรม และสาระดนตรี	71
ตารางที่ 17 ผลการประเมินคุณภาพของหนังสืออ่านเพิ่มเติมตามคุณลักษณะ	80
ตารางที่ 18 รายละเอียดผลการสำรวจพฤติกรรมการเรียนรู้ดนตรี	84
ตารางที่ 19 รายละเอียดผลการสำรวจทัศนคติด้านคุณธรรมหลังการทดลองใช้หนังสืออ่าน เพิ่มเติม	87

สารบัญภาพ

รูป 1 ภาพแสดงรูปแบบตัวหนังสืออยู่นอกกรอบภาพประกอบ.....	48
รูป 2 ภาพแสดงรูปแบบตัวหนังสือทับภาพประกอบ.....	48
รูป 3 ภาพแสดงรูปแบบตัวหนังสือเป็นส่วนหนึ่งของภาพ.....	49
รูป 4 ภาพแสดงตัวอย่างภาพลายเส้น (Drawing).....	49
รูป 5 ภาพแสดงตัวอย่างภาพภาพสีน้ำ (Watercolor).....	50
รูป 6 ภาพแสดงตัวอย่างภาพสีโปสเตอร์ (Poster color).....	50
รูป 7 ภาพแสดงตัวอย่างภาพสีน้ำมัน (Oil Paint).....	51
รูป 8 ภาพแสดงตัวอย่างภาพพิมพ์ (Printing).....	51
รูป 9 ภาพแสดงตัวอย่างภาพจากคอมพิวเตอร์ (Computer).....	52
รูป 10 ภาพแสดงทำนองเพลงเข้าวันหนึ่งวันนั้น.....	66
รูป 11 ภาพแสดงทำนองเพลงไอ้ทะเลแสนงาม.....	67
รูป 12 ภาพแสดงทำนองเพลง Twinkle Twinkle Little Star.....	68
รูป 13 ภาพแสดงตัวอย่างหนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่อง เด็กเลี้ยงแกะ.....	75
รูป 14 ภาพแสดงตัวอย่างหนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่อง กาดำกับหงส์ขาว.....	77
รูป 15 ภาพแสดงตัวอย่างหนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่อง ดาวลูกไก่.....	79
รูป 16 ภาพแสดงการทดลองใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติม.....	84

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

วิชาดนตรี เป็นวิชาที่บรรจุไว้ในหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการจัดอยู่ในสาระที่ 2 กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ประกอบด้วย 2 มาตรฐาน ได้แก่

มาตรฐาน ศ 2.1 เข้าใจและแสดงออกทางดนตรีอย่างสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์คุณค่าดนตรี ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดต่อดนตรีอย่างอิสระ ชื่นชม และประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

มาตรฐาน ศ 2.2 เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างดนตรี ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม เห็นคุณค่าของดนตรีที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและสากล

ในปัจจุบันพบว่าหนังสือแบบเรียนวิชาดนตรีประสบความสำเร็จในการทำนุบำรุงเนื้อหาให้ครบถ้วนและผสมผสานระหว่างมาตรฐานการเรียนรู้ที่ ศ 2.1 และ ศ 2.2 อย่างกลมกลืน ตัวอย่างสำนักพิมพ์หนังสือแบบเรียนได้แก่ บริษัท อักษรเจริญทัศน์ อจท. จำกัด, สำนักพิมพ์ บริษัท พัฒนาคุณภาพวิชาการ (พว.) จำกัด, บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด, บริษัท แม็คเอ็ดดูเคชั่น จำกัด, บริษัท สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช จำกัด โดยผู้วิจัยได้ข้อสรุปจากการศึกษาเอกสาร พบว่า

1. เนื่องจากหลักสูตรแกนกลางฯไม่มุ่งเน้นความต่อเนื่องในสาระการเรียนรู้ให้เป็นไปตามลำดับขั้น แต่เน้นการทำความเข้าใจอย่างกว้างเกี่ยวกับดนตรี ทำให้สำนักพิมพ์ตีความตามหลักสูตรแกนกลางฯได้อย่างอิสระ เช่น ในเฉพาะระดับประถมศึกษาปีที่ 3 มีการใช้สัญลักษณ์ และลักษณะของเครื่องดนตรี โดยไม่มีเนื้อหาเรื่องนี้ในการเรียนการสอนในประถมศึกษาปีที่ 1 และ 2
2. เนื้อหาในแบบเรียนไม่สอดคล้องตามมาตรฐานทั้ง 2 ข้อ โดยหลายสำนักพิมพ์จัดเนื้อหาในเล่มให้ตรงกับมาตรฐานทั้ง 2 ข้อของหลักสูตรด้วยวิธีแบ่งเป็น 2 ส่วนแยกออกจากกัน โดยส่วนที่ 1 จะมีเนื้อหาให้สอดคล้องกับมาตรฐาน ศ 2.1 และส่วนที่ 2 จะมีเนื้อหาให้สอดคล้องกับมาตรฐาน ศ 2.2 ซึ่งมีแนวโน้มว่าแบบเรียนส่วนใหญ่สามารถบรรจุเนื้อหาในข้อ 2.1 ได้ดีกว่า ข้อ 2.2
3. เนื้อหาในหนังสือแบบเรียนและภาพประกอบไม่มีความดึงดูดใจในการเรียน เช่น ไม่มีการใช้เรื่องราวประกอบการเรียนเพื่อกระตุ้นความสนใจ หรือการใช้เสียงเพลงประกอบบทเรียนเพื่อเสริมความเข้าใจทางดนตรี

ผู้วิจัยจึงนำเสนอหนังสืออ่านเพิ่มเติม เพื่อช่วยส่งเสริมให้การเรียนรู้ดนตรีสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางฯ โดยไม่ขาดความสมดุล และเพิ่มความสอดคล้องให้มีความเข้าใจเกี่ยวกับสาระดนตรี (มาตรฐาน ศ 2.1) และความเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างดนตรี (มาตรฐาน ศ 2.2)

หนังสืออ่านเพิ่มเติม เป็นหนังสือที่มีสาระอ้างอิงหลักสูตรสำหรับใช้ประกอบการเรียนการสอนเพื่อให้นักเรียนได้รับความรู้ และเข้าใจในเรื่องต่างๆอย่างกว้างขวางลึกซึ้งขึ้นตามความเหมาะสมของวัย เป็นหนังสือที่ครูใช้สำหรับประกอบการเรียนการสอนหรือให้ผู้เรียนอ่านเพื่อศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมนอกเหนือจากหนังสือแบบเรียนตามความสามารถในการอ่านของนักเรียนแต่ละคน นักเรียนสามารถอ่านเพื่อศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมด้วยตนเองทั้งในเวลาเรียนและนอกเวลาเรียน โดยผู้เขียนสามารถเขียนหนังสือในรูปแบบต่างๆเพื่อให้ง่ายต่อความเข้าใจ อาจเขียนในรูปแบบร้อยแก้ว หรือร้อยกรอง หรือหนังสือที่มีเนื้อหาเป็นเรื่องราว เช่น นิทาน ที่มีภาพประกอบ เพื่อดึงดูดความสนใจ และทำให้เด็กเข้าใจเนื้อหาได้ง่ายขึ้น (จินตนา ไบกาชุยี, 2534); (ถวัล มาศจรัส, 2538); (ลักขณา รอดสน, 2540); (จันทร์ ทงสมัคร, 2541); (นันทกาญจน์ อาจิมาจารย์, 2544); (นุชนารถ ยัมจันทร์, 2546); (ฉวีวรรณ คูหาภินันท์, 2527)

เด็กที่ศึกษาอยู่ในระดับชั้นประถมศึกษาตอนต้นเป็นวัยที่สนใจเกี่ยวกับชีวิตจริงมากขึ้น ชอบฟังเรื่องราวต่างๆสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเองมากขึ้นจากการอ่านหนังสือ โดยเฉพาะหนังสืออ่านเพิ่มเติมในรูปแบบหนังสือนิทาน เช่น นิทานพื้นบ้าน (Folk Tales) นิทานสอนคติธรรม (Fables) เนื่องจากมีความสนุกสนานเพลิดเพลิน ให้ความรู้ สอดแทรกคติ และคุณธรรมเพื่อสอนใจ (วาโร เฟิงส์วีสต์, 2544) มีลักษณะเป็นเรื่องราวเชื่อมโยง และมีภาพประกอบ ช่วยทำให้เด็กเกิดความสนุกสนานตอบสนองความต้องการ ความอยากรู้อยากเห็น และช่วยกระตุ้นความสนใจใฝ่รู้ในการอ่านของเด็ก (ฉวีวรรณ คูหาภินันท์, 2527) นิทานยังเป็นหนึ่งในวิธีการสื่อสารที่เก่าแก่ และมีคุณค่าที่สุด โดยได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ในการใช้แลกเปลี่ยนประสบการณ์ ใช้ในการเรียนการสอน ใช้ในการส่งผ่านความคิดของคนในแต่ละรุ่น สามารถใช้ได้กับเด็กเล็กจนถึงผู้ใหญ่ นิทานจึงมีคุณค่าทั้งการให้สาระความรู้ และความบันเทิงใจ (Ruth, 1959)

สื่อประเภทหนังสือภาพและเรื่องราวประกอบ เช่น หนังสือประเภธนิตาน มีความสำคัญในการเรียนการสอนวิชาดนตรีสำหรับเด็กในวัย 6-8 ปี หรือผู้เรียนระดับประถมศึกษาตอนต้น เนื่องจากเป็นการสร้างแนวคิดเกี่ยวกับสาระดนตรีให้มีความเป็นรูปธรรม เช่น การใช้รูปภาพต่างๆแทนสัญลักษณ์ทางดนตรี หรือการใช้เรื่องราวประกอบการสอนสาระดนตรี เป็นต้น (ณรุทธ์ สุทธจิตต์, 2544) เด็กในวัยนี้มีความสามารถในการอ่านดีแล้ว จึงสมควรที่จะจัดหาหนังสือต่างๆ ที่นอกเหนือจากหนังสือแบบเรียนทางดนตรี เช่น หนังสือประวัตินักดนตรี ประวัติดนตรี เพลงพื้นบ้าน ให้เด็กได้อ่านเพื่อสร้างความสนใจและพัฒนาความรู้ของเด็กเกี่ยวกับดนตรีให้กว้างขวางออกไป (ณรุทธ์ สุทธจิตต์, 2541) หนังสือที่มีเรื่องราว หรือหนังสือนิทานเป็นสื่อการเรียนรู้ที่สามารถช่วยให้เด็กมีจินตนาการ

มองเห็นภาพชัดเจน ในทางดนตรีจะสามารถช่วยให้เด็กมีความเข้าใจในบทเพลงที่ผู้ประพันธ์ต้องการ สื่อสารจากการอ่านเรื่องราว และจินตนาการภาพตาม (Warner, 1991) การดูภาพประกอบ เช่น ภาพถ่ายจริง หรือภาพที่วาดขึ้น เช่นภาพการ์ตูน ร่วมกับการเล่นดนตรี จะช่วยให้เด็กเข้าใจเนื้อหาของเพลงได้ดีขึ้น รวมทั้งเป็นการดึงดูดความสนใจในการเรียน (Taubman, 1958)

การใช้เพลงประกอบการเรียนการสอน จะช่วยทำให้เด็กมีเจตคติที่ดี เกิดความสนุกสนาน เพลิดเพลิน เรียนรู้ได้อย่างมีความสุข สามารถสอดแทรกแง่คิด คติสอนใจ จังหวะและทำนองเพลงจะสามารถช่วยกล่อมเกลาจิตใจและอารมณ์ของเด็กให้นุ่มเอียงมาในฝ่ายดี การใช้เพลง จึงเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ควรนำมาใช้ (ไชยญาณ บุญยศ, 2552) การใช้หนังสือนิทานสอนคุณธรรม โดยใช้รูปภาพดำเนินเรื่อง หรือใช้การ์ตูนบรรยายเหตุการณ์และการใช้บทเพลงในการสอน เป็นเทคนิคและวิธีการสอนคุณธรรมจริยธรรมที่ควรนำมาปรับใช้กับนักเรียนในระดับประถมศึกษา (อำไพ สุจริตกุล, 2545) การนำนิทานและดนตรีมาผสมผสานประกอบการสอนนั้น นอกจากเด็กจะได้เรียนรู้สิ่งใหม่ ได้ใช้ความคิด จินตนาการ ได้ฝึกสมาธิในการฟัง และได้เรียนรู้ถึงคุณธรรมและจริยธรรมผ่านทางเนื้อหาของนิทานแล้ว เด็กยังได้ตอบสนองต่อจังหวะและเสียงดนตรีเป็นการช่วยพัฒนาสติปัญญาและสมองของเด็ก (แพง ชินพงศ์, 2548) นิทานควรเป็นนิทานภาพสำหรับเด็กที่มีเนื้อเรื่องสนุกสนาน จดจำง่าย มีการใช้คำคล้องจองเป็นเสียงและจังหวะคล้ายทำนองดนตรี เช่น เรื่องอีเล้งเค้งโค้ง ของครูชีวัน วิสาสะ จากนั้นก็สอดใส่ทำนองด้วยการเคาะ สร้างเสียงที่มีจังหวะด้วยสิ่งของใกล้ตัว หรือเครื่องดนตรีที่สามารถหาได้ง่าย ราคาไม่แพง เช่น กระทบอง ไม้ไผ่ กะลามะพร้าว ซึ่งอาจนำมาเคาะหรือตีเป็นจังหวะ หรือมีการแต่งเพลงประกอบนิทานขึ้นมาใหม่ให้สอดคล้องกับเนื้อเรื่อง เช่น การนำนิทานอีสปง่ายๆ เรื่อง หมากับเงา, กระทบยกับเต่า ราชสีห์กับหนู เป็นต้น มาแต่งเพลงประกอบเรื่องราวสั้นๆ และอาจมีการเสริมเนื้อเพลงในด้านข้อคิดคติเตือนใจจากเรื่อง (ปัทมา จงยิ่งศิริ, 2551) ดังนั้นผู้วิจัยจึงเชื่อมั่นว่าการใช้เพลงเล่านิทานจะสามารถกระตุ้นให้เด็กเกิดความสนุกสนาน เพลิดเพลิน รู้สึกสนใจ และมีเจตคติที่ดีในด้านคุณธรรมไปพร้อมกับเรียนรู้สาระดนตรี

เด็กในวัย 6-8 ปี หรือเด็กที่ศึกษาอยู่ในระดับชั้นประถมศึกษาตอนต้นเป็นวัยที่เริ่มมีแนวคิดเด่นชัดในด้านจังหวะ เช่น จังหวะสม่ำเสมอ ความช้า ความเร็วของจังหวะ การเน้นจังหวะ เป็นต้น ทำนอง ควรเลือกเพลงที่มีช่วงเสียงของทำนองไม่กว้างจนเกินไป และมีจังหวะสนุกสนานให้เด็กฟังและร้องตาม เด็กในวัยนี้ยังมีพัฒนาการในเรื่องของลักษณะของเสียง เช่น ความดัง ความค่อย ความรู้สึกจากบทเพลง และเสียงของเครื่องดนตรี กิจกรรมทางดนตรีที่บิดามารดาควรจัดทำให้เด็กในวัยนี้คือการพาเด็กไปชมการแสดงดนตรีหลายๆ ประเภท หรือชักจูงให้เด็กฟังเพลงต่างๆ (ณรุทธ์ สุทธจิตต์, 2541) เนื่องจากกระทรวงศึกษาธิการได้มีการประกาศนโยบายเร่งรัดการปฏิรูปการศึกษาโดยยึดคุณธรรมนำความรู้ เพื่อสร้างความตระหนักในคุณค่าของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ความ

สมานฉันท์ สันติวิธี วิธีประชาธิปไตย เพื่อพัฒนาคนโดยใช้คุณธรรมเป็นพื้นฐานของกระบวนการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงความร่วมมือของสถาบันครอบครัว ชุมชน สถาบันศาสนา และสถาบันการศึกษา โดยมีจุดเน้นเพื่อพัฒนาเยาวชนให้เป็นคนดี มีความรู้ และอยู่ดีมีสุข โดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพในทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจึงได้กำหนดขอบข่ายของคุณธรรม จริยธรรม ที่จำเป็นในการดำรงชีวิตอย่างมีความสุข คือ คุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการได้แก่ 1) ความขยัน 2) ความประหยัด 3) ความซื่อสัตย์ 4) ความมีวินัย 5) ความสะอาด 6) ความสุภาพ 7) ความสามัคคี และ 8) ความมีน้ำใจ ที่ควรเร่งปลูกฝังให้กับเยาวชนของชาติ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551)

ดังนั้นในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงนำเสนอหนังสืออ่านเพิ่มเติมโดยใช้เพลงและนิทานในการบูรณาการมาตรฐานการเรียนรู้สาระดนตรีทั้ง 2 มาตรฐาน คือมาตรฐานการเรียนรู้ที่ ศ 2.1 และมาตรฐานการเรียนรู้ที่ ศ 2.2 เพื่อสร้างเสริมคุณธรรมสำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาตอนต้น โดยจะนำเสนอในรูปแบบของหนังสืออ่านเพิ่มเติมประเภทนิทานอีสป และนิทานพื้นบ้าน และนำไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง โดยจะมีการวัดผล 2 ด้านคือ พฤติกรรมการเรียนรู้ดนตรี และทัศนคติด้านคุณธรรม

คำถามการวิจัย

1. หนังสืออ่านเพิ่มเติมโดยใช้เพลงและนิทานในการบูรณาการมาตรฐานการเรียนรู้สาระดนตรีเพื่อสร้างเสริมคุณธรรมสำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาตอนต้นควรมีลักษณะอย่างไร
2. นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาตอนต้นที่ใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมโดยใช้เพลงและนิทานในการบูรณาการมาตรฐานการเรียนรู้สาระดนตรีเพื่อสร้างเสริมคุณธรรมมีพฤติกรรมการเรียนรู้ดนตรี และทัศนคติด้านคุณธรรมเป็นอย่างไร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติมโดยใช้เพลงและนิทานในการบูรณาการมาตรฐานการเรียนรู้สาระดนตรีเพื่อสร้างเสริมคุณธรรมสำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาตอนต้น
2. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการเรียนรู้ดนตรี และทัศนคติด้านคุณธรรมของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาตอนต้นหลังการใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมโดยใช้เพลงและนิทานในการบูรณาการมาตรฐานการเรียนรู้สาระดนตรีเพื่อสร้างเสริมคุณธรรม

ขอบเขตการของวิจัย

1. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน 18 คน
2. ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา ประกอบไปด้วย
 - 2.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ หนังสืออ่านเพิ่มเติมโดยใช้เพลงและนิทานในการบูรณาการมาตรฐานการเรียนรู้สาระดนตรีเพื่อสร้างเสริมคุณธรรมสำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาตอนต้น ในรูปแบบหนังสืออ่านเพิ่มเติมประเภทนิทานอีสป และนิทานพื้นบ้าน จำนวน 3 เล่ม

แบ่งเป็นหนังสือนิทานอีสป 2 เรื่อง และหนังสือนิทานพื้นบ้าน 1 เรื่อง ดังนี้

เล่มที่ 1 นิทานอีสป เรื่อง เด็กเลี้ยงแกะ

เล่มที่ 2 นิทานอีสป เรื่อง กาดำกับหงส์ขาว

เล่มที่ 3 นิทานอีสป เรื่อง ดาวลูกไก่
 - 2.2 ตัวแปรตาม คือ พฤติกรรมการเรียนรู้ดนตรี และทัศนคติด้านคุณธรรมของนักเรียน
3. ระยะเวลาที่ใช้ในการพัฒนาและทดลอง แบ่งเป็นระยะเวลาที่ใช้ในการพัฒนา 12 สัปดาห์ และระยะเวลาที่ใช้ในการทดลอง 3 สัปดาห์

นิยามศัพท์

หนังสืออ่านเพิ่มเติม หมายถึง หนังสือที่มีการประยุกต์ใช้เนื้อหาสาระดนตรีอ้างอิงตามตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานในรูปแบบของบทเพลงประกอบเรื่องราว มีภาพประกอบ รวมทั้งมีการสอดแทรกสาระดนตรี และหลักคุณธรรม ให้ครูใช้สำหรับประกอบการเรียนการสอน ประกอบด้วยหนังสือประเภทนิทานอีสปและนิทานพื้นบ้าน

ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานสาระดนตรี พ.ศ. 2551 หมายถึง สาระและมาตรฐานการเรียนรู้ที่กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดไว้เพื่อเป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนวิชาดนตรี ประกอบด้วย 2 มาตรฐาน คือ มาตรฐาน ศ. 2.1 เข้าใจและแสดงออกทางดนตรีอย่างสร้างสรรค์ วิเคราะห์วิพากษ์วิจารณ์คุณค่าดนตรีถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดต่อดนตรีอย่างอิสระ ชื่นชมและประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันและมาตรฐานศ. 2.2 เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างดนตรี ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม เห็นคุณค่าของดนตรีที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและสากลโดยผู้วิจัยจะศึกษาเฉพาะระดับชั้นประถมศึกษาตอนต้น ในงานวิจัย

ครั้งนี้ผู้วิจัยจะศึกษาเฉพาะตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางสาระดนตรีระดับประถมศึกษาตอนต้น

นิทาน หมายถึง เรื่องราวที่เล่าสืบต่อกันมา โดยอิงความจริงหรือจินตนาการ มีวัตถุประสงค์ให้เกิดความสนุกสนานและแฝงความคิดสอนใจ โดยมีความเหมาะสมกับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาตอนต้น ประกอบด้วยนิทานอีสปและนิทานพื้นบ้าน

นิทานอีสป หมายถึง นิทานโครงเรื่องสั้นที่มีการใช้บทเพลงประกอบเรื่องราว มีภาพประกอบที่มีสีสันสวยงามเหมาะสมกับวัยของนักเรียน โดยจะสื่อความหมายทางศิลปะให้มีความสัมพันธ์กับรูปแบบของสาระดนตรี เป็นหนังสือที่ครูใช้สำหรับประกอบการเรียนการสอนหรือนักเรียนสามารถอ่านเพื่อศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมด้วยตนเอง มีการสอดแทรกความรู้สาระดนตรีและคติธรรมสอนใจ ในงานวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจะคัดเลือกนิทานอีสปเรื่องเด็กเลี้ยงแกะ และเรื่องกาดำกับหงส์ขาว

นิทานพื้นบ้าน หมายถึง นิทานที่มีลักษณะการเล่าแบบเล่าด้วยปากเปล่าสืบกันมาเป็นเวลานาน มีการใช้บทเพลงประกอบเรื่องราว มีภาพประกอบที่มีสีสันสวยงามเหมาะสมกับวัยของนักเรียน โดยจะสื่อความหมายทางศิลปะให้มีความสัมพันธ์กับรูปแบบของสาระดนตรี เป็นหนังสือที่ครูใช้สำหรับประกอบการเรียนการสอนหรือนักเรียนสามารถอ่านเพื่อศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมด้วยตนเอง มีการสอดแทรกความรู้สาระดนตรีและคติธรรมสอนใจ ในงานวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจะคัดเลือกนิทานพื้นบ้านเรื่องดาวลูกไก่

คุณธรรม หมายถึง ทศนคติของผู้เรียนในเรื่องของคุณลักษณะดีงามพื้นฐาน ความดี ความถูกต้อง แสดงออกมาโดยการกระทำ ทางกาย วาจาและจิตใจ ผ่านประสบการณ์ การบอกเล่า และแสดงความคิดเห็น เป็นสิ่งที่มีประโยชน์ต่อตนเอง ต่อผู้อื่นและสังคม ในงานวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจะเลือกใช้คุณธรรมในเรื่อง ความซื่อสัตย์ ความประหยัดหรือความพอเพียง และความกตัญญูหรือความมีน้ำใจ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้พัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติมโดยใช้เพลงและนิทานในการบูรณาการมาตรฐานการเรียนรู้สาระดนตรีเพื่อสร้างเสริมคุณธรรมสำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาตอนต้น
2. ได้ศึกษาพฤติกรรมการเรียนรู้ดนตรี และทัศนคติด้านคุณธรรมของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาตอนต้นหลังการใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมโดยใช้เพลงและนิทานในการบูรณาการมาตรฐานการเรียนรู้สาระดนตรีเพื่อสร้างเสริมคุณธรรม

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่องการพัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติมโดยใช้เพลงและนิทานในการบูรณาการมาตรฐานการเรียนรู้สาระดนตรีเพื่อสร้างเสริมคุณธรรมสำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาตอนต้น ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาและค้นคว้าข้อมูลจากเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่างๆ เพื่อให้ได้ข้อมูลประกอบการจัดทำหนังสืออ่านเพิ่มเติม ประกอบไปด้วยการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และหลักการเกี่ยวกับการสอนดนตรีในระดับชั้นประถมศึกษาตอนต้น เพื่อให้ได้สาระดนตรีที่ครบถ้วน และถูกต้อง มีความเหมาะสมกับนักเรียนในวัยระดับประถมศึกษาตอนต้น และศึกษาเรื่องคุณธรรมในด้านการพัฒนาด้านคุณธรรม เทคนิคและวิธีการสอนคุณธรรมในระดับประถมศึกษา และการวัดผลด้านคุณธรรม เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในหนังสืออ่านเพิ่มเติม และศึกษาเกี่ยวกับหนังสืออ่านเพิ่มเติม ทั้ง ความหมาย จุดมุ่งหมาย ประโยชน์ และขั้นตอนการพัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติม และการจัดทำรูปแบบ ซึ่งมีประเด็นที่ศึกษาในแต่ละด้านดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 แนวคิด ทฤษฎี และหลักการเกี่ยวกับการสอนดนตรีในระดับชั้นประถมศึกษาตอนต้น

- 1.1 การสอนดนตรีสำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษาตอนต้น
- 1.2 หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
 - 1.2.1 สาระและมาตรฐานการเรียนรู้สาระดนตรีระดับประถมศึกษาตอนต้น
 - 1.2.2 เนื้อหาสาระดนตรีตามสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ สาระดนตรีระดับประถมศึกษาตอนต้น

ตอนที่ 2 คุณธรรม

- 2.1 การพัฒนาด้านคุณธรรม
- 2.2 เทคนิคและวิธีการสอนคุณธรรมในระดับประถมศึกษา
- 2.3 การวัดผลคุณธรรม

ตอนที่ 3 หนังสืออ่านเพิ่มเติมสำหรับเด็ก

- 3.1 หนังสืออ่านเพิ่มเติม
 - 3.1.1 ประเภทของหนังสืออ่านเพิ่มเติม
 - 3.1.2 ประโยชน์ของหนังสืออ่านเพิ่มเติม

3.2 หนังสืออ่านเพิ่มเติมประเภทนิทาน

3.2.1 ประเภทของนิทาน

3.2.1.1 นิทานอีสป

3.2.1.2 นิทานพื้นบ้าน

3.2.2 ประโยชน์ของนิทาน

3.3 ขั้นตอนการพัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติม และจัดทำรูปเล่ม

3.3.1 ขั้นตอนการทำภาพประกอบหนังสือสำหรับเด็ก

3.3.2 ภาพประกอบสำหรับเด็กอายุ 7-9 ปี

ตอนที่ 4 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ตอนที่ 1 แนวคิด ทฤษฎี และหลักการเกี่ยวกับสาระดนตรี

1.1 การสอนดนตรีสำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษาตอนต้น

จากการศึกษาการสอนดนตรีสำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษา มีนักการศึกษาได้กล่าวถึงหลักการดังกล่าวจำนวนมากแตกต่างกันไป ในงานวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจะเลือกใช้วิธีการของ ณรุทธ์ สุทธจิตต์ (ณรุทธ์ สุทธจิตต์, 2541) เป็นหลัก เนื่องจากมีเนื้อหาสาระที่ละเอียด และครบถ้วน ดังนี้

พัฒนาการทางดนตรีของเด็กในวัยประถมศึกษา ควรแยกกล่าวเป็น 2 ระดับ คือ ระดับประถมศึกษา 1-3 และประถมศึกษา 4-6 เนื่องจากพัฒนาการของเด็กในสองระดับนี้มีความแตกต่างกันออกไป โดยผู้วิจัยจะกล่าวถึงพัฒนาการทางดนตรีของเด็กในวัยประถมศึกษา 1-3 หรือ ประถมศึกษาตอนต้น

เด็กในวัย 6-8 ปี หรือวัยประถมศึกษาตอนต้นยังอยู่ในวัยที่ต้องการความดูแลเอาใจใส่จากบิดามารดา หรือครูอาจารย์ เนื่องจากเด็กในวัยนี้ยังพึ่งตัวเองไม่ได้มากนัก

พัฒนาการด้านจังหวะของเด็กในวัยนี้ ควรเริ่มจากการช่วยให้เด็กตามจังหวะสม่ำเสมอ ความเร็ว ความช้าของจังหวะ และการเน้นจังหวะ รวมทั้งการสร้างสร้อยจังหวะในรูปแบบต่างๆด้วยตนเอง

พัฒนาการด้านทำนอง ควรเริ่มให้เด็กฟังเพลงและร้องตาม อาจจะเป็นเพลงที่เด็กชอบ ควรเป็นเพลงที่มีจังหวะเร้าใจ เนื้อเรื่องมีความใกล้ตัวเด็ก มีช่วงเสียงของทำนองไม่กว้างจนเกินไป ให้เด็กสามารถหัดร้อง เพื่อพัฒนาแนวคิดด้านระดับเสียง เนื่องจากเด็กวัยนี้มีการพัฒนาด้านร่างกายยังไม่สมบูรณ์ การร้องมักจะเพี้ยน

แนวคิดที่เด็กควรได้รับการพัฒนาไปด้วยคือ ลักษณะของเสียง เช่น ความดัง ความค่อย ความรู้สึกจากบทเพลง เป็นต้น โดยเฉพาะการใช้เสียงที่ไพเราะ ไม่ใช่เสียงตะโกนในการร้องเพลง เป็นการเน้นคุณภาพของเสียงในขั้นแรกอีกด้วย และเด็กในวัยนี้ควรเรียนรู้เกี่ยวกับเสียงของเครื่องดนตรีบางชนิด เพื่อให้เด็กเกิดความจำเสียงที่ได้ยินบ่อยๆ เป็นพื้นฐานการพัฒนาเรื่องสีนเสียงของเครื่องดนตรีในระดับสูงต่อไป

เด็กในวัยนี้ชอบฟังเพลงที่มีจังหวะสนุกสนาน ควรมีการเคลื่อนไหวร่างกายหรือกิจกรรมเข้าจังหวะเพื่อช่วยพัฒนาแนวคิดทางดนตรี เนื่องจากเด็กไม่ชอบอยู่นิ่งเป็นเวลานาน การที่ให้เด็กได้แสดงออกประกอบบทเพลงที่ฟัง หรือประกอบการร้องเพลง จะทำให้เด็กเข้าใจเรื่องจังหวะ และความรู้สึกเพลงได้ดี

กิจกรรมอีกประเภทที่บิดามารดาควรทำคือ การพาเด็กไปชมการแสดงดนตรีหลายๆ ประเภท เช่นดนตรีไทย ดนตรีสากล ดนตรีคลาสสิก เพื่อพัฒนาทักษะการฟัง และปลูกฝังให้เด็กสนใจและชอบที่จะฟังเพลงต่อไปเมื่อโตขึ้น

1.2 หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

จากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 เกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาคนในสังคมไทย และจุดเน้นของกระทรวงศึกษาธิการในการพัฒนาเยาวชนสู่ศตวรรษที่ 21 จึงเกิดการทบทวนหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 เพื่อนำไปสู่การพัฒนาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ที่มีความเหมาะสม ชัดเจน ทั้งเป้าหมายของหลักสูตรในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน และกระบวนการ โดยได้มีการกำหนดวิสัยทัศน์ จุดหมาย สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดที่ชัดเจน เพื่อใช้เป็นทิศทางในการจัดทำหลักสูตร การเรียนการสอนในแต่ละระดับ อีกทั้งได้ปรับกระบวนการวัดและประเมินผลผู้เรียน, เกณฑ์การจบการศึกษาแต่ละระดับ และเอกสารแสดงหลักฐานทางการศึกษาใหม่มีความสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ และมีความชัดเจนต่อการนำไปปฏิบัติ

จุดหมายของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานจะมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณธรรม จริยธรรมเป็นอันดับแรก ต่อมาผู้เรียนต้อง มีความรู้ ความสามารถในการสื่อสาร การคิด การแก้ไขปัญหา มีการใช้เทคโนโลยี และมีทักษะชีวิต มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี มีความรักชาติ มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลเมืองโลก ยึดมั่นในวิถีชีวิตและ การปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขและมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย การอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม มีจิตสาธารณะที่มุ่งทำประโยชน์และสร้างสิ่งที่ดีงามในสังคม และอยู่รวมกันในสังคมอย่างมีความสุข

เนื่องจากหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งที่จะพัฒนาผู้เรียนให้เกิดความสมดุล โดยคำนึงถึงหลักพัฒนาการทางสมองและพหุปัญญาจึงกำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ ใน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ คือ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ กลุ่ม สาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมกลุ่มสาระการ เรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและ เทคโนโลยี และกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ โดยในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ได้กำหนด มาตรฐานการเรียนรู้เป็นเป้าหมายสำคัญของการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน มีการระบุสิ่งที่ผู้เรียนพึงรู้ และ ปฏิบัติได้ ซึ่งมาตรฐานการเรียนรู้จะสะท้อนให้ทราบว่าจุดประสงค์ของการเรียนต้องการอะไร ครูจะ สอนอย่างไร และประเมินผลอย่างไร รวมทั้งเป็นเครื่องมือในการตรวจสอบเพื่อการประกันคุณภาพ การศึกษา ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยสะท้อนภาพการจัดการศึกษาว่าสามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพ ตามที่มาตรฐานการเรียนรู้กำหนดเพียงใด (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551)

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจะศึกษาตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้ ศิลปะ ในกลุ่มสาระที่ 2 ดนตรี ในระดับประถมศึกษาตอนต้น

1.2.1 สาระและมาตรฐานการเรียนรู้สาระดนตรีระดับประถมศึกษาตอนต้น

กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดสาระการเรียนรู้แกนกลางขึ้น เพื่อเป็นแนวทางในการจัดการ เรียนการสอนวิชาดนตรีไว้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระที่ 2 ดนตรี ซึ่งประกอบด้วย 2 มาตรฐาน ดังนี้

มาตรฐาน ศ.2.1 เข้าใจและแสดงออกทางดนตรีอย่างสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์คุณค่า ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดต่อดนตรีอย่างอิสระ ชื่นชมและประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน
มาตรฐาน ศ. 2.2 เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างดนตรี ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม เห็นคุณค่าของดนตรีที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและสากล

สรุปเปรียบเทียบได้ดังนี้

ตารางที่ 1 เปรียบเทียบสาระการเรียนรู้แกนกลาง มาตรฐานที่ ศ. 2.1 ระดับชั้นประถมศึกษาตอนต้น

ป.1	ป.2	ป.3
<p>ตัวชี้วัดสาระการเรียนรู้ แกนกลาง</p> <p>1. รู้ว่าสิ่งต่างๆ สามารถก่อให้เกิดเสียง ที่แตกต่างกัน</p> <p>1.1 เสียงจากธรรมชาติ</p> <p>1.2 แหล่งกำเนิดของเสียง</p> <p>1.3 สีสันของเสียง</p> <p>2. บอกลักษณะของเสียงดัง-เบา และความช้า- เร็วของ จังหวะ</p> <p>2.1 ระดับเสียงดัง-เบา (Dynamic)</p> <p>2.2 อัตราความเร็วของจังหวะ Tempo</p> <p>3. ท่องบทกลอน ร้องเพลงง่าย ๆ</p> <p>3.1 การอ่านบทกลอน ประกอบจังหวะ</p> <p>3.2 การร้องเพลงประกอบ จังหวะ</p> <p>4. มีส่วนร่วมในกิจกรรมดนตรี อย่างสนุกสนาน</p> <p>4.1 การร้องเพลง</p> <p>4.2 การเคาะจังหวะ</p> <p>4.3 การเคลื่อนไหวประกอบ บทเพลง</p> <p>5. บอกความเกี่ยวข้องของเพลงที่ ใช้ในชีวิตประจำวัน</p> <p>5.1 เพลงกล่อมเด็ก</p>	<p>ตัวชี้วัดสาระการเรียนรู้ แกนกลาง</p> <p>1. จำแนกแหล่งกำเนิด ของเสียงที่ ได้ยิน</p> <p>1.1 สีสันของเสียงเครื่องดนตรี</p> <p>1.2 สีสันของเสียงมนุษย์</p> <p>2. จำแนกคุณสมบัติของเสียง สูง- ต่ำ , ดัง-เบา, ยาว-สั้น ของดนตรี</p> <p>2.1 การฝึกโสตประสาท การ จำแนกเสียง สูง-ต่ำ ดัง-เบา ยาว- สั้น</p> <p>3. เคาะจังหวะหรือเคลื่อนไหว ร่างกายให้สอดคล้องกับ เนื้อหาของเพลง</p> <p>3.1 การเคลื่อนไหวประกอบ เนื้อหาในบทเพลง</p> <p>3.2 การเล่นเครื่องดนตรี ประกอบเพลง</p> <p>4. ร้องเพลงง่าย ๆ ที่เหมาะสมกับ วัย</p> <p>4.1 การขับร้อง</p> <p>5. บอกความหมายและ ความสำคัญของเพลงที่ ได้ยิน</p>	<p>ตัวชี้วัดสาระการเรียนรู้ แกนกลาง</p> <p>1. ระบุรูปร่างลักษณะของเครื่อง ดนตรีที่เห็นและ ได้ยินในชีวิตประจำวัน</p> <p>1.1 รูปร่างลักษณะของเครื่อง ดนตรี</p> <p>1.2 เสียงของเครื่องดนตรี</p> <p>2. ใช้รูปภาพหรือสัญลักษณ์แทน เสียง และจังหวะเคาะ</p> <p>2.1 สัญลักษณ์แทนคุณสมบัติ ของเสียง (สูง-ต่ำ ดัง-เบา ยาว สั้น)</p> <p>2.2 สัญลักษณ์แทนรูปแบบ จังหวะ</p> <p>3. บอกบทบาทหน้าที่ของเพลงที่ได้ ยิน</p> <p>3.1 บทบาทหน้าที่ของบทเพลง สำคัญ</p> <ul style="list-style-type: none"> - เพลงชาติ - เพลงสรรเสริญพระบารมี - เพลงประจำโรงเรียน <p>4. ขับร้องและบรรเลงดนตรีง่าย ๆ</p> <p>4.1 การขับร้องเดี่ยวและหมู่</p> <p>4.2 การบรรเลงเครื่องดนตรี ประกอบเพลง</p> <p>5. เคลื่อนไหวท่าทางสอดคล้องกับ อารมณ์ของเพลงที่ฟัง</p>

5.2 บทเพลงประกอบ การเล่น	5.1 ความหมายและความสำคัญ ของเพลงที่ได้ยิน	5.1 การเคลื่อนไหวตามอารมณ์ ของบทเพลง
5.3 เพลงสำคัญ (เพลงชาติ ไทย เพลงสรรเสริญ พระบารมี)	- เพลงปลุกใจ - เพลงสอนใจ	<p>6. แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับ เสียงดนตรี เสียงขับ ร้องของตนเองและผู้อื่น</p> <p>6.1 การแสดงความคิดเห็น เกี่ยวกับเสียงร้องและ เสียงดนตรี</p> <ul style="list-style-type: none"> - คุณภาพเสียงร้อง - คุณภาพเสียงดนตรี <p>7. นำดนตรีไปใช้ในชีวิตประจำวัน หรือโอกาสต่างๆ</p> <p>ได้อย่างเหมาะสม</p> <p>7.1 การใช้ดนตรีในโอกาสพิเศษ</p> <ul style="list-style-type: none"> - ดนตรีในงานรื่นเริง - ดนตรีในการฉลองวันสำคัญ ของ ชาติ

จากตารางเปรียบเทียบสาระการเรียนรู้แกนกลาง มาตรฐานที่ ศ. 2.1 ระดับชั้นประถมศึกษา
ตอนต้นแสดงให้เห็นว่าสาระการเรียนรู้แกนกลางเน้นในส่วนของเนื้อหาดนตรี มีการกล่าวถึงเรื่องของ
จังหวะ ทำนอง สีสันเสียงร้อง สีสันเครื่องดนตรี ลักษณะของเสียง เป็นต้น และในส่วนทักษะดนตรี จะ
เริ่มต้นจากการฟัง และจำแนกเสียงที่ได้ฟัง การร้องเพลง การเคลื่อนไหวร่างกายประกอบบทเพลง
และสร้างสรรค์ท่าทางตามอารมณ์เพลง การอ่านเนื้อร้อง และการเล่นเครื่องดนตรี ซึ่งมีปริมาณ
ลดหลั่นกันไปตามลำดับชั้น

ตารางที่ 2 เปรียบเทียบสาระการเรียนรู้แกนกลาง มาตรฐานที่ ศ. 2.2 ระดับชั้นประถมศึกษาตอนต้น

ป.1	ป.2	ป.3
ตัวชี้วัดสาระการเรียนรู้ แกนกลาง	ตัวชี้วัดสาระการเรียนรู้ แกนกลาง	ตัวชี้วัดสาระการเรียนรู้ แกนกลาง
1. เล่าถึงเพลงในท้องถิ่น 1.1 ที่มาของบทเพลงในท้องถิ่น	1. บอกความสัมพันธ์ของเสียงร้อง เสียงเครื่องดนตรีในเพลง ท้องถิ่น โดยใช้คำง่ายๆ 1.1 บทเพลงในท้องถิ่น - ลักษณะของเสียงร้องใน บทเพลง - ลักษณะของเสียงเครื่อง ดนตรีที่ใช้ในบทเพลง	1. ระบุลักษณะเด่นและเอกลักษณ์ ของดนตรีในท้องถิ่น 1.1 เอกลักษณ์ของดนตรีใน ท้องถิ่น - ลักษณะเสียงร้องของดนตรี ในท้องถิ่น - ภาษาและเนื้อหาในบทร้อง ของดนตรีในท้องถิ่น - เครื่องดนตรีและวงดนตรี ในท้องถิ่น
2. ระบุสิ่งที่ชื่นชอบในดนตรีท้องถิ่น 2.1 ความน่าสนใจของบทเพลงใน ท้องถิ่น	2. แสดงและเข้าร่วมกิจกรรมทาง ดนตรีในท้องถิ่น 2.1 กิจกรรมดนตรีในโอกาส พิเศษ - ดนตรีกับโอกาสสำคัญใน โรงเรียน - ดนตรีกับวันสำคัญของ ชาติ	2. ระบุความสำคัญและประโยชน์ ของดนตรีต่อการดำเนิน ชีวิตของคนในท้องถิ่น 2.1 ดนตรีกับการดำเนินชีวิตใน ท้องถิ่น - ดนตรีในชีวิตประจำวัน - ดนตรีในวาระสำคัญ

จากตารางเปรียบเทียบสาระการเรียนรู้แกนกลาง มาตรฐานที่ ศ. 2.2 ระดับชั้นประถมศึกษาตอนต้น แสดงให้เห็นว่านอกจากสาระดนตรี และทักษะดนตรีแล้ว การเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างดนตรี ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม และเห็นคุณค่าของดนตรีที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและสากลเป็นส่วนสำคัญยิ่งในการเรียนการสอนดนตรี เป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรู้ควบคู่ไปกับการมีความรัก และความหวงแหนภูมิปัญญา และวัฒนธรรมท้องถิ่นของตน ทำให้มีการอนุรักษ์และสืบทอดแก่ชนรุ่นหลังต่อไป

1.2.2 เนื้อหาสาระดนตรีตามสาระและมาตรฐานการเรียนรู้สาระดนตรีระดับประถมศึกษาตอนต้น จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และหลักการเกี่ยวกับสาระดนตรีมีนักการศึกษาได้กล่าวถึงแนวคิดดังกล่าวจำนวนมากแตกต่างกันไป ผู้วิจัยจึงรวบรวม และนำมาวิเคราะห์ ซึ่งสามารถสรุปเปรียบเทียบตามตารางได้ ดังนี้

ตารางที่ 3 เปรียบเทียบแนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับสาระดนตรีของนักการศึกษาแต่ละท่าน

สาระดนตรี/นักการศึกษา	องค์ประกอบดนตรี	วรรณคดีดนตรี	ทักษะดนตรี
(ณรุทธ์ สุทธจิตต์, 2555)	✓	✓	✓
(อรรวรรณ บรรจงศิลป์, 2551)	✓		✓
(ศักดิ์ชัย หิรัญรักษ์, 2541)	✓	✓	✓
(วิมลศรี อุปรมย์, 2527)			✓
(Bergeton, 1979)	✓	✓	✓
(Roussos, 2003)	✓		✓
(Choksy, 1986)	✓		✓

จากตารางแสดงให้เห็นว่าแนวคิด ทฤษฎี และหลักการเกี่ยวกับสาระดนตรีของนักการศึกษาแต่ละท่านมีความคล้ายคลึงและแตกต่างกันไป โดย ณรุทธ์ สุทธจิตต์, ศักดิ์ชัย หิรัญรักษ์ และ Bergeton and Boardman กล่าวว่าสาระดนตรีประกอบไปด้วย 3 ส่วนคือ องค์ประกอบดนตรี วรรณคดีดนตรีและทักษะดนตรีอรรวรรณ บรรจงศิลป์, Roussos และLois Choksy กล่าวว่า สาระดนตรีประกอบไปด้วยองค์ประกอบดนตรี และทักษะดนตรี และวิมลศรี อุปรมย์ จะเน้นกระบวนการพื้นฐานของการเรียนดนตรี และการเรียนรู้ดนตรีในลักษณะกระบวนการทางภาษา โดยจะนำกระบวนการเรียนรู้ทางภาษามาใช้เป็นหลักในการเรียนรู้วิชาดนตรี มีความครอบคลุมทักษะต่างๆทางดนตรีครบถ้วน

จาก แนวคิด ทฤษฎี และหลักการเกี่ยวกับสาระดนตรีซึ่งเป็นองค์ความรู้ทั้งหมดของวิชาการดนตรี ผู้ศึกษาดนตรีควรได้เรียนรู้สาระดนตรีอย่างครบถ้วนตามความยากง่าย หรือความลึกซึ้งแตกต่างกันไปตามระดับการศึกษา ระดับการเรียนรู้ และระดับความสามารถ (ณรุทธ์ สุทธจิตต์, 2555)

ในงานวิจัยครั้งนี้จะนำเสนอรายละเอียดที่เกี่ยวข้องกับสาระดนตรี โดยเน้นแนวคิด ทฤษฎี และหลักการของณรุทธ์ สุทธจิตต์ (ณรุทธ์ สุทธจิตต์, 2555) เป็นหลักเนื่องจากองค์ประกอบของสาระดนตรีมีความครบถ้วนและสมบูรณ์ สรุปได้ดังนี้

เนื้อหาดนตรีจัดเป็นองค์ประกอบพื้นฐานในการศึกษาดนตรี เนื้อหาดนตรีประกอบไปด้วย 2 ส่วนสำคัญ คือ องค์ประกอบดนตรี และวรรณคดีดนตรี

1) องค์ประกอบดนตรี (Music Element) ประกอบด้วย 1.1) จังหวะ คือ องค์ประกอบดนตรีพื้นฐานที่เป็นเรื่องของเวลา ซึ่งทำให้เกิดรูปแบบจังหวะต่างๆ เช่น จังหวะตบ อัตราจังหวะ รูปแบบจังหวะ ความเร็วจังหวะ และลักษณะจังหวะอื่นๆ 1.2) ทำนอง คือ องค์ประกอบพื้นฐานที่เป็นเรื่องของระดับเสียง และความยาวจังหวะทำให้เกิดการจัดเรียงของเสียงตามแนวนอน เกิดเป็นรูปแบบในลักษณะต่างๆ ทั้งยาวและสั้น เช่น โหมทิพ หรือประโยค 1.3) เสียงประสาน คือ องค์ประกอบดนตรีพื้นฐานที่เป็นเรื่องของความสัมพันธ์ของระดับเสียงตามแนวตั้ง คือคอร์ด เกิดการจัดเรียงเป็นลักษณะต่างๆ ซึ่งสัมพันธ์กับทำนอง 1.4) รูปร่าง คือ องค์ประกอบดนตรีพื้นฐานที่เป็นเรื่องของผลรวมของทำนองและเสียงประสาน 1.5) สีเสียง คือ องค์ประกอบดนตรีพื้นฐานที่เป็นเรื่องของคุณลักษณะของแหล่งกำเนิดเสียงที่ต่างกัน ทำให้เกิดคุณภาพเสียงที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะแตกต่างกันไป ได้แก่ เสียงมนุษย์ และเสียงของเครื่องดนตรี 1.6) ลักษณะของเสียง คือ องค์ประกอบดนตรีพื้นฐานที่เป็นเรื่องของคุณลักษณะของเสียงที่มนุษย์หรือเครื่องดนตรีประดิษฐ์ขึ้นเพื่อถ่ายทอดความดังของเสียงและความรู้สึกในการสื่ออารมณ์หรือการแสดงออก 1.7) รูปแบบ คือ องค์ประกอบดนตรีพื้นฐานสำหรับการสร้างสรรค์บทเพลง ประกอบด้วยองค์ประกอบพื้นฐานของรูปแบบ โครงสร้าง รูปแบบ และลักษณะของรูปแบบ

2) วรรณคดีดนตรี ประกอบด้วย 2.1) บทเพลง ได้แก่องค์ความรู้เกี่ยวกับเรื่องราวของบทเพลงในทุกแง่มุม ได้แก่ ผู้ประพันธ์เพลง ประวัติ รูปแบบ รูปลักษณ์ของดนตรีของผู้ประพันธ์เพลงแต่ละคน บริบทที่เกี่ยวข้องกับบทเพลง เป็นต้น 2.2) ประวัติคดีดนตรี ได้แก่ องค์ความรู้เกี่ยวกับเรื่องราวของประวัติคดีดนตรีในยุคต่างๆ ได้แก่ เรื่องของประวัติบทเพลง ประวัติผู้ประพันธ์เพลง ลักษณะของบทเพลงในแง่มุมต่างๆ โดยเฉพาะเรื่องขององค์ประกอบของบทเพลงทางดนตรี และรูปลักษณ์ของบทเพลงในแต่ละยุค

ทักษะดนตรี คือ การปฏิบัติหรือการแสดงออกทางดนตรีจากผลของการเรียนรู้ ความเข้าใจ และการฝึกฝน เป็นส่วนสำคัญของการศึกษาทางดนตรี และเป็นสิ่งที่ผู้เรียนทุกคนควรจะได้ ความสำคัญ แบ่งเป็น 6 ประเภท คือ 1) การฟัง ได้แก่ ทักษะที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้ด้วยหูในเชิงดนตรี เกี่ยวข้องกับการรับรู้เชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ แบ่งเป็น 2 ประเภท คือการฟังเพื่อเนื้อหาดนตรี และการฟังเพื่อความซาบซึ้งในดนตรี 2) การร้อง ได้แก่ ทักษะที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้และการ

แสดงออกในเชิงทักษะปฏิบัติซ้ำร้องที่ผู้ร้องเรียนรู้ในด้านเทคนิควิธีการต่างๆในการขับร้อง เพื่อการถ่ายทอดบทเพลงนั้นๆได้อย่างมีแบบแผนและไพเราะ 3) การเคลื่อนไหว ได้แก่ ทักษะที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้และการแสดงออกเกี่ยวกับการเคลื่อนไหว แบ่งเป็น 2 ประเภทคือ การเคลื่อนไหวเพื่อตอบสนองต่อดนตรี ได้แก่ การเคลื่อนไหวในกระบวนการเรียนการสอนดนตรี เป็นต้น และการเคลื่อนไหวเพื่อการปฏิบัติทักษะดนตรี ได้แก่ การเรียนรู้การฝึกปฏิบัติการเล่นเบื้องต้นก่อนการปฏิบัติทักษะดนตรี 4) การเล่น ได้แก่ ทักษะที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้ และการแสดงออกในเชิงทักษะปฏิบัติเครื่องดนตรีที่ผู้ปฏิบัติเครื่องดนตรีเรียนรู้ในด้านเทคนิควิธีการต่างๆในการปฏิบัติเครื่องดนตรี เพื่อการถ่ายทอดบทเพลงนั้นๆได้อย่างมีแบบแผนและไพเราะ 5) การสร้างสรรค์ ได้แก่ ทักษะที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้และการแสดงออกในเชิงทักษะ แบ่งเป็น 2 ประเภท คือ การสร้างสรรค์ในเชิงการเรียนรู้ดนตรี เช่น การสร้างสรรค์รูปแบบจังหวะ การร้องทำนองสั้น เป็นต้น และการประพันธ์ เช่น การสร้างสรรค์บทเพลงอย่างมีแบบแผน เป็นต้น 6) การอ่าน ได้แก่ ทักษะที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้และการแสดงออกในเชิงทักษะการอ่านภาษาดนตรี หรือโน้ตดนตรี รวมทั้งการเขียนการสื่อสารภาษาดนตรี

ในการวิจัยครั้งนี้ ด้านการสอนดนตรี จากการศึกษามาตรฐานการเรียนรู้ที่ ศ.2.1 และ มาตรฐานการเรียนรู้ที่ ศ.2.2 ผู้วิจัยเลือกใช้องค์ประกอบดนตรีด้านจังหวะ ประกอบไปด้วยเรื่องจังหวะตบ และความเร็วของจังหวะ มีการใช้ทักษะดนตรีเรื่องการร้อง คือผู้เรียนได้ร่วมร้องเพลง ประกอบเรื่องราวในหนังสือนิทาน ทักษะการเคลื่อนไหว คือผู้เรียนได้เคลื่อนไหวประกอบเพลงตามรูปแบบจังหวะที่กำหนด เป็นการเคลื่อนไหวอย่างง่าย เช่นการปรบมือหรือการปรบตัก เป็นต้น ทักษะด้านการอ่าน คือผู้เรียนได้ฝึกอ่านโน้ตบนบันไดเสียง C major และอ่านสัญลักษณ์แทนค่าของโน้ต ทักษะการสร้างสรรค์ คือผู้เรียนได้ร่วมคิดการเล่นประกอบจังหวะในท่าทางต่างๆ เป็นต้น ในด้านเนื้อหาในหนังสืออ่านเพิ่มเติมผู้วิจัยใช้องค์ประกอบดนตรีด้านจังหวะ ทำนองและรูปแบบในการวิเคราะห์ทำนองเพลงที่จะนำมาใช้ โดยคำนึงถึงวัยของผู้เรียนเป็นสำคัญ

ตอนที่ 2 คุณธรรม

ปัจจุบันสังคมไทยกำลังประสบวิกฤตเรื่องคุณธรรม จริยธรรมในหลายภาคส่วน “ความรู้คู่คุณธรรม” หรือ “คนเก่งและคนดี” จึงเป็นเป้าหมายสำคัญที่หลายคนอยากเห็นและหวังที่จะให้เกิดขึ้นกับเด็กและเยาวชนไทยซึ่งเป็นหัวใจสำคัญในการพัฒนาประเทศในอนาคตการมี “ความรู้คู่คุณธรรม” คือแนวคิดในการพัฒนาคนที่สมบูรณ์ซึ่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงเน้นย้ำอยู่เป็นประจำ พระราชดำริดังกล่าวนี้ทุกๆคนควรนำไปปฏิบัติ เพื่อที่จะได้พัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของชาติ (ฟาฏินา วงศ์เลขา, 2553) กระทรวงศึกษาธิการได้มีการประกาศนโยบายเร่งรัดการปฏิรูปการศึกษา

โดยยึดคุณธรรมนำความรู้ เพื่อสร้างความตระหนักในคุณค่าของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ความสมานฉันท์ สันติวิธี วิถีประชาธิปไตย เพื่อพัฒนาคนโดยใช้คุณธรรมเป็นพื้นฐานของกระบวนการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงความร่วมมือของสถาบันครอบครัว ชุมชน สถาบันศาสนา และสถาบันการศึกษา โดยมีจุดเน้นเพื่อพัฒนาเยาวชนให้เป็นคนดี มีความรู้ และอยู่ดีมีสุขสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจึงได้กำหนดขอบข่ายของคุณธรรม จริยธรรม ที่จำเป็นในการดำรงชีวิตอย่างมีความสุข คือคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการได้แก่ ความซื่อสัตย์ ความซื่อสัตย์ ความซื่อสัตย์ ความซื่อสัตย์ ความซื่อสัตย์ ความซื่อสัตย์ ความซื่อสัตย์ ความซื่อสัตย์ และความซื่อสัตย์ ที่ควรเร่งปลูกฝังให้กับเยาวชนของชาติ (กระทรวงศึกษาธิการ กรมวิชาการ, 2550) ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้นำคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ ซึ่งเป็นนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการมาสอดแทรกในหนังสืออ่านเพิ่มเติมโดยการประยุกต์ใช้ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางสาระดนตรีตามแนวคิดความรู้คุณธรรมสำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาตอนต้น ซึ่งมีลักษณะเป็นหนังสืออ่านเพิ่มเติม ประเภทนิทาน จำนวน 3 เล่ม โดยได้คัดเลือกคุณธรรมเรื่องความซื่อสัตย์ ความซื่อสัตย์หรือความซื่อสัตย์ และความซื่อสัตย์หรือความซื่อสัตย์ เนื่องจาก 1) ความซื่อสัตย์ การเป็นคนซื่อสัตย์ มีความจริงใจ ไม่มีเล่ห์เหลี่ยม ไม่เอาเปรียบ เอาเปรียบจะทำให้ผู้เรียนเป็นที่เชื่อถือ เป็นที่เคารพนับถือของคนอื่น และเป็นผู้ที่เคารพนับถือของตัวเอง ในด้านการเรียนความซื่อสัตย์คือการไม่คัดลอกงานผู้อื่นมาเป็นของตน การทำงานหรือสิ่งที่ได้รับมอบหมายจากครูด้วยตนเอง เป็นคุณธรรมที่ควรฝึกฝนให้เกิดความเคยชินตั้งแต่วัยเด็ก 2) ความซื่อสัตย์หรือความซื่อสัตย์ เป็นปรัชญาที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงชี้แนะแนวทางการดำเนินชีวิตแก่พสกนิกรชาวไทยมาโดยตลอด เป็นการช่วยให้รู้จักความพอประมาณ มีเหตุผล มีคุณธรรม ซึ่งเป็นสิ่งที่ควรปลูกฝังตั้งแต่วัยเด็ก และ 3) ความซื่อสัตย์ คือการรู้จักสำนึกในคุณ ด้วยแสดงความเคารพ นับถือ เชื่อฟัง และช่วยเหลือในกิจการงานต่างๆ การกระทำเช่นนี้จะนำมาซึ่งความสุข ความเจริญ และเป็นสิริมงคลแก่ผู้นั้น ความซื่อสัตย์ยังเป็นเครื่องหมายของคนดี ผู้เรียนซึ่งเป็นเยาวชนไทยควรได้รับการปลูกฝังคุณลักษณะที่ดีในเรื่องของความซื่อสัตย์ทั้งต่อผู้มีพระคุณคือบิดา มารดา และครูอาจารย์ที่เป็นผู้ประสาทวิชา

2.1 การพัฒนาด้านคุณธรรม

นักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงทฤษฎีพัฒนาการทางคุณธรรมคล้ายคลึงและแตกต่างกันไป ผู้วิจัยได้รวบรวมแนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องที่ใช้ในการพัฒนาด้านคุณธรรม โดยได้แยกออกเป็น 5 ด้าน ดังนี้

2.1.1 การประยุกต์ใช้พุทธจริยศาสตร์

พุทธจริยศาสตร์ หมายถึง วิชาที่ว่าด้วยจริยศาสตร์ในทางพุทธศาสนา เป็นปรัชญาสาขาหนึ่งที่กล่าวถึงความประพฤติและการครองชีวิต กล่าวถึงความดี-ชั่ว สิ่งที่ดีควรทำและไม่ควรทำ(พูนทรัพย์

เกตุวีระพงศ์, 2533) ในการศึกษาทางพุทธศาสนาได้กำหนดจุดมุ่งหมายทางพุทธจริยศาสตร์ ออกเป็น 3 ระดับ คือ

1) จุดหมายระดับพื้นฐาน เป็นระดับที่พระพุทธเจ้าต้องการให้พุทธศาสนิกชนมีศีลเป็นพื้นฐานในการดำเนินชีวิตเพื่อทำให้ชีวิตเป็นปกติสุข ไม่เบียดเบียน ไม่เอารัดเอาเปรียบกัน มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่เกื้อกูลกันและกัน คือ มีกาย วาจา ใจ ที่สภาพและอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข ซึ่งจะเป็นพื้นฐานที่ดีต่อไปยังจุดหมายระดับกลาง

2) จุดหมายระดับกลาง เป็นจุดหมายที่พระพุทธองค์ต้องการให้พุทธศาสนิกชนมีจิตใจที่เป็นสมาธิ คือสงบและเยือกเย็นแน่วแน่เด็ดเดี่ยวและเข้มแข็งในการดำเนินชีวิตซึ่งจะเป็นพื้นฐานพัฒนาความดีให้สูงยิ่งขึ้นไปถึงจุดหมายระดับสูง

3) จุดหมายระดับสูง เป็นจุดหมายที่พระพุทธเจ้าทรงต้องการให้พุทธศาสนิกชน มีปัญญาความรู้คู่คุณธรรม ใช้ปัญญาความรู้เป็นเครื่องมือหลักในการดำเนินชีวิตและใช้ปัญญาความรู้เพื่อนำชีวิตไปสู่จุดมุ่งหมายที่สูงที่สุด คือ พระนิพพาน

ซึ่งจุดมุ่งหมายทั้ง 3 ระดับในทางพุทธศาสนาเรียกว่า ไตรสิกขา

หลักไตรสิกขาเป็นหลักธรรมพื้นฐานที่ใกล้กับความเป็นอยู่ของมนุษย์มากที่สุดที่สามารถที่จะปฏิบัติได้ในเบื้องต้นและกระบวนการเรียนรู้ในพระพุทธศาสนาในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงจำเป็นต้องจัดการเรียนรู้ที่เน้นความรู้คู่คุณธรรมตามสาระรัฐธรรมนูญ พุทธศักราช 2540 เมื่อนำมาประยุกต์กับกิจกรรมการเรียนการสอนในสถานศึกษาแล้วมีจุดประสงค์ เพื่อกระตุ้นให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้และค้นพบจากการปฏิบัติหลักธรรมด้วยตนเองทุกขณะจิตและทุกอิริยาบถ และจะทำให้มีสติรู้เสมอที่ได้ยิน ได้เห็น ได้คิด ได้พูด สามารถที่จะควบคุมตนเองให้อยู่ในระเบียบวินัย ทั้งทางกาย วาจา ใจ รวมถึงควบคุมสติให้มีความแน่วแน่ในจุดเดียวกันเมื่อมีสติมั่นแล้วจะทำให้เกิดปัญญาและเกิดความรู้แจ้งเข้าใจและแก้ปัญหาได้

ไตรสิกขาเป็นหลักธรรมที่เน้นบทบาทของนักเรียนในการปฏิบัติให้ถูกต้อง ทางกาย วาจา คือ ชั้นศีล การฝึกจิตให้ตั้งมั่นมีระเบียบทางการคิด คือ ชั้นสมาธิและพิจารณาสภาวธรรมหรือสภาพปัญหานั้นจนเกิดความรู้ถึง ชั้นปัญญา นั่นเอง ดังกรอบแนวคิดทฤษฎีไตรสิกขา

จากกรอบแนวคิดทฤษฎีไตรสิกขาทำให้เห็นความสัมพันธ์ของรูปแบบในการบริหารแนวไตรสิกขาด้วยการเทียบกับมรรคมืองค์แปดโดยเริ่มต้นที่ปัญญามีความสว่าง (เก่ง) ประกอบด้วย สัมมาทิฐิ คือ การทำให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าของจริยธรรมและปัจจัยสัมมาสังกัปปะ คือ การคิดที่จะสร้างจริยธรรม คือ มีความสะอาด (ดี) ประกอบด้วยสัมมาวาจา คือ การใช้คำพูดที่ถูกต้องเหมาะสม ปัจจัยสัมมาภังคะ คือ การฝึกฝนลงมือปฏิบัติ ปัจจัยสัมมาอาชีวะ คือ การประพฤติตามกฎ ระเบียบ วินัย วัฒนธรรมและประเพณี สมาธิ มีความสงบ (มีความสุข) ประกอบด้วยสัมมาวายามะ คือ การ

พยายามปฏิบัติให้เอื้อต่อหลักการศึกษาของสังคัม ปัจจัยสัมมาสติ คือ การระลึกถึงจริยธรรม หน้าที่ผู้เรียนอยู่เสมอ และปัจจัยสัมมาสมาธิ คือ การตั้งจิตมั่นต่อหลักจริยธรรม

2.1.2 ทฤษฎีการสอนด้านจิตพิสัย

ทฤษฎีของบลูม และคณะเสนอแนวคิดพฤติกรรมด้านจิตพิสัย ซึ่งเป็นพฤติกรรมที่เกี่ยวกับความรู้สึกรู้สึกนึกคิดทางจิตใจ อารมณ์ และคุณธรรมของบุคคลซึ่งต้องอาศัยการสร้างหรือปลูกฝังคุณลักษณะนิสัยต่างๆให้เกิดขึ้น โดยเริ่มจากพฤติกรรมขั้นแรกที่ย่างไปหาขั้นสุดท้ายที่ยาก ซึ่งมี 5 ระดับ ดังนี้ (พิชิต ฤทธิจรูญ, 2545)

2.1.2.1 การรับรู้ (Receiving) เป็นขั้นที่บุคคลรู้สึกว่ามีสิ่งเร้ามากระตุ้นให้แสดงพฤติกรรม และจะเริ่มทำความรู้จักในสิ่งนั้น คือเริ่มสนใจ และเต็มใจในสิ่งนั้น พฤติกรรมขั้นนี้สามารถแบ่งย่อย 3 ขั้นคือ

- 1) การทำความรู้จัก เป็นขั้นที่บุคคลเริ่มรู้สึกว่ามีสิ่งเร้าเข้ามา และยอมให้สิ่งเร้านั้นเข้ามาอยู่ในความของตน เช่น นักเรียนกำลังคุยกับเพื่อนเห็นครูมองมาก็หยุดคุย เป็นต้น
- 2) การเต็มใจที่จะรับรู้ เป็นขั้นที่บุคคลเริ่มแยกแยะความแตกต่างระหว่างสิ่งเร้าที่มากกระตุ้นกับสิ่งเร้าอื่นๆ และเกิดความพอใจในสิ่งเร้าที่มากกระตุ้น เช่น นักเรียนหยิบสมุดขึ้นมาวางบนโต๊ะเมื่อถึงเวลาเรียน เป็นต้น
- 3) การเลือกรับสิ่งเร้าที่ต้องการ เป็นการเลือกสรรที่จะสนใจสิ่งเร้าที่ตนเองพอใจ หรือค้นหาด้วยตนเอง เช่น เลือกสิ่งของที่ตนเองสนใจในตลาดนัด เป็นต้น

2.1.2.2 การตอบสนอง (Responding) เป็นขั้นที่บุคคลแสดงปฏิกิริยาโต้ตอบสิ่งเร้าด้วยความยินยอม เต็มใจ พฤติกรรมขั้นนี้สามารถแบ่งย่อยได้ 3 ขั้นคือ

- 1) การยินยอมที่จะตอบสนอง เป็นการแสดงออกมาในลักษณะเชื่อฟังหรือยินยอม เช่น ครูให้ไปอบรมปฏิบัติธรรม ก็ไปทั้งๆที่ไม่ค่อยสนใจเท่าไร เป็นต้น
- 2) ความเต็มใจที่จะตอบสนอง เป็นการตอบสนองด้วยความเต็มใจ หรือเพิ่มความสนใจในสิ่งเร้ามากขึ้น เช่น ไปปฏิบัติธรรมด้วยความเต็มใจเมื่อครูชวน เป็นต้น
- 3) ความพึงพอใจในการตอบสนอง เป็นการแสดงให้เห็นลักษณะทางอารมณ์ในทางที่ชื่นชอบในสิ่งนั้น และพึงพอใจที่จะตอบสนอง เช่น รู้สึกดีใจที่ไม่ปฏิเสธการไปปฏิบัติธรรม เป็นต้น

2.1.2.3 การเกิดค่านิยม (Valuing) เป็นขั้นที่บุคคลมองเห็นคุณค่าของการตอบสนองสิ่งเร้าหรือประสบการณ์แล้วกลายมาเป็นสิ่งที่ยึดถือของบุคคล พฤติกรรมขั้นนี้สามารถแบ่งย่อยได้ 3 ขั้นคือ

- 1) การยอมรับในคุณค่า เป็นขั้นการมองเห็นความสำคัญและยอมรับว่าพฤติกรรมที่แสดงออกไปนั้นเป็นสิ่งที่ดี มีคุณค่า เช่น การไม่สูบบุหรี่ในสถานที่ราชการเพราะเห็นว่าไม่เหมาะสม เป็นต้น
- 2) การชื่นชอบในคุณค่า เป็นขั้นการนิยมชมชอบในคุณค่าข้อ1) ด้วยความพึงพอใจ เช่น มีความพึงพอใจที่จะงดเว้นการสูบบุหรี่ในสถานที่ราชการ เป็นต้น
- 3) การสร้างคุณค่า เป็นขั้นที่บุคคลนำสิ่งนั้นมาปฏิบัติอยู่เสมออย่างคงเส้นคงวาจนเกิดการยอมรับเป็นค่านิยมของตนเองและแสดงออกอย่างชัดเจนว่ายึดถือคุณค่าของสิ่งใด สนับสนุน ปกป้องคุณค่า ปฏิเสธคุณค่าที่ขัดแย้ง และยังชักชวนให้ผู้อื่นปฏิบัติตามค่านิยมของตนเองด้วย เช่น งดสูบบุหรี่ในสถานที่ราชการและตักเตือนผู้อื่นที่สูบบุหรี่ในสถานที่ราชการ

2.1.2.4 การจัดระบบคุณค่า (Organization) เป็นขั้นตอนที่บุคคลนำค่านิยมที่ตนเองสร้างไว้แล้วมาจัดระบบหรือหมวดหมู่โดยอาศัยความสัมพันธ์ระหว่างค่านิยมเหล่านั้นและปรับสิ่งที่ขัดแย้งกันเพื่อนำมาสร้างเป็นค่านิยมสำหรับยึดถือปฏิบัติต่อไป ขั้นการจัดระบบค่านิยม

ประกอบด้วยพฤติกรรมย่อย 2 ขั้นคือ

- 1) การสร้างความคิดรวบยอดของคุณค่า เป็นความสามารถของบุคคลที่จะสร้างแก่นสาระสำคัญของคุณค่าของสิ่งนั้นๆจากการจัดระบบหมวดหมู่ของคุณค่าย่อยๆ เช่น การงดสูบบุหรี่ในที่ที่ไม่ควรสูบ เช่น สถานที่ราชการ ในห้องประชุม อาคารเรียน โรงพยาบาล เป็นต้น
- 2) การจัดค่านิยมให้เป็นระบบ เป็นการนำเอาคุณค่าหลายๆคุณค่ามาจัดระบบให้อยู่ในสภาพที่สอดคล้องกลมกลืนกันเพื่อสร้างเป็นลักษณะภายในตนที่คงที่แน่นอน มักจะออกมาในลักษณะของปรัชญาแห่งชีวิตหรืออุดมการณ์แห่งความคิด เช่น ชีวิตนี้อยู่ได้ด้วยการแบ่งปัน เป็นต้น

2.1.2.5 การสร้างลักษณะนิสัย (Characterization by a value complex) เป็นขั้นการนำค่านิยมที่จัดระบบคุณค่าที่มีในตัวเข้าเป็นระบบที่ถาวรและทำหน้าที่ควบคุมพฤติกรรมของบุคคลไม่ว่าจะอยู่ในสถานการณ์ใดๆก็จะแสดงพฤติกรรมตามค่านิยมที่ยึดถือตลอดไป สม่าเสมอจนเกิดเป็นลักษณะนิสัยประจำตัวของแต่ละบุคคล การสร้างลักษณะนิสัยมี 2 ลักษณะคือ

- 1) การสร้างลักษณะนิสัยชั่วคราว เป็นการแสดงพฤติกรรมที่สอดคล้องกับค่านิยมบางตัวอย่างของบุคคล โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดตามมาในสถานการณ์นั้นๆด้วย เช่น บริจาคเงินสร้างพระพุทธรูปเพราะเป็นมหากุศลแต่เนื่องจากยังเสียดายเงิน จึงทำเป็นบางครั้งเท่านั้น เป็นต้น
- 2) การสร้างลักษณะนิสัยถาวร เป็นขั้นที่บุคคลแสดงลักษณะนิสัยที่แท้จริงออกมาอย่างสมบูรณ์ตามความเชื่อหรือเจตคติที่ได้มาเป็นปรัชญาชีวิตของตน ขั้นนี้ถือว่าเป็นจุดสุดยอดของการพัฒนาคน เช่น นิสัยเรื่องความมีวินัยในตนเอง เกิดจากการเห็นคุณค่าของความมีวินัยแล้วพยายามจัดระบบระเบียบความเป็นอยู่ให้มีวินัยจนเป็นนิสัย เป็นต้น

2.1.3 ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรม

ทฤษฎีพัฒนาการของเหตุผลเชิงจริยธรรม (The cognitive theory of development of moral reasoning ability) ของ Lawrence Kohlberg (Kohlberg, 1981) ได้ถูกเสนอขึ้นตามพื้นฐานจากทฤษฎีพัฒนาการของการรู้การคิดของ Jean Piaget ปัจจุบันแนวความคิดนี้ได้รับการพัฒนาอย่างกว้างขวางเป็นที่ยอมรับกันอย่างมาก ต่อมา Kohlberg ได้พัฒนาแนวคิดต่อจาก Piaget โดยเสนอว่า พัฒนาการของเหตุผลเชิงจริยธรรมมีพัฒนาการตามระดับสติปัญญา พัฒนาไปตามวัยหรืออายุ โดยส่วนใหญ่บุคคลที่อายุน้อย มีความสามารถทางการรู้การคิดน้อยกว่าหรือมีสติปัญญาน้อยกว่าบุคคลที่มีอายุมาก ดังนั้นความสามารถของการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม ซึ่งเกี่ยวข้องกับความสามารถทางสติปัญญาจึงแตกต่างกันไปตามอายุเช่นกัน

Kohlberg ได้เสนอว่า พัฒนาการของเหตุผลเชิงจริยธรรม (Moral stages) มี 3 ระดับ ในแต่ละระดับยังแบ่งเป็น 2 ชั้น (ดุจเดือน พันธุมาวิน, 2550) ได้แก่

ระดับที่ 1 ระดับก่อนกฎเกณฑ์ (Preconventional level) เด็กอายุ 2 ถึง 10 ขวบ จะมีเหตุผลเชิงจริยธรรมในระดับนี้ โดยเด็กจะปฏิบัติตามสิ่งที่พ่อแม่บอกให้กระทำ และเรียนรู้ว่าสิ่งใดดีหรือสิ่งใดไม่ดีจากผลที่เด็กกระทำแล้ว โดนลงโทษทางกายหรือได้รับรางวัล Kohlberg ได้แบ่งเหตุผลเชิงจริยธรรมในระดับนี้ออกเป็น 2 ชั้น ได้แก่

ชั้นที่ 1 หลักการหลบหลีกการถูกลงโทษ (Punishment and obedience orientation) ชั้นนี้เป็นพัฒนาการของเหตุผลเชิงจริยธรรมในขั้นแรก เป็นจริยธรรมของเด็กอายุ 2 ถึง 7 ขวบ เด็กจะตัดสินใจหรือยอมกระทำพฤติกรรมใดพฤติกรรมหนึ่ง เพราะความกลัวความเจ็บปวดจากการถูกลงโทษทางกาย เช่น เด็กไม่ตี เด็กยอมทำตามสิ่งที่ผู้ใหญ่บอกหรือสั่ง เพราะกลัวถูกตี กลัวถูกลงโทษ

ชั้นที่ 2 หลักการแสวงหารางวัล (Instrumental-relativist orientation) เป็นจริยธรรมของเด็กอายุ 7 ถึง 10 ขวบ เด็กจะเรียนรู้ว่า การกระทำที่ถูกต้อง คือการกระทำที่ได้รับผลตอบแทนที่น่าพอใจ เช่น ขนม อาหาร ของเล่น หรือ เงิน เป็นต้น ทำให้เกิดพฤติกรรมที่เขาทำนองว่า “ยื่นหมู ยื่นแมว” มักปรากฏการให้เหตุผลในการกระทำในจริยธรรมขั้นนี้

ระดับที่ 2 ระดับตามกฎเกณฑ์ (Conventional level) เหตุผลเชิงจริยธรรมในระดับนี้ เป็นของเด็กที่มีพัฒนาการทางเหตุผลเชิงจริยธรรมมากขึ้น 10 ซึ่งโดยส่วนมาก คือ เด็กในอายุระหว่าง 10 ถึง 16 ปี ช่วงนี้เป็นช่วงที่เด็กได้รับการถ่ายทอดทางสังคมจากหลายแหล่ง โดยเฉพาะครอบครัว เพื่อน และสังคม อิทธิพลจากแหล่งเหล่านี้จึงมีผลต่อเหตุผลเชิงจริยธรรมของเด็ก และแสดงบทบาทของตนตามที่สังคมคาดหวังได้ ในระดับนี้แบ่งเป็นอีก 2 ชั้น คือ

ชั้นที่ 3 หลักการทำตามความเห็นชอบของผู้อื่น (Interpersonal concordance) ในช่วงนี้เหตุผลที่สำคัญในการที่เด็กจะตัดสินใจกระทำหรือไม่กระทำพฤติกรรมเกิดจากการที่ได้กรุสีกว่า สิ่ง

ตัดสินใจกระทำหรือไม่กระทำนั้น ได้รับความเห็นชอบ ยินยอม หรือเป็นไปตามที่บุคคลรอบข้างคาดหวังหรือยอมรับ ดังนั้นเด็กในชวงอายุ 10 ถึง 13 ปี มักมีพฤติกรรมคล้อยตาม พฤติกรรมเลียนแบบ หรือพฤติกรรมที่ทำให้ตนเป็นจุดเด่น เพื่อเรียกร้องความสนใจและการยอมรับจากผู้อื่น

ขั้นที่ 4 หลักการทำตามหน้าที่และกฎข้อบังคับในสังคม (Law and order) จริยธรรมในขั้นนี้ บุคคลกระทำสิ่งต่างๆตามกฎระเบียบหรือหน้าที่ที่สังคมกำหนด โดยไม่คำนึงถึงญาติหรือพวกพ้อง เพื่อนฝูง โดย Kohlberg เสนอว่าจริยธรรมในขั้นนี้เป็นจริยธรรมของเด็กอายุ 13 ถึง 16 ปี เช่น การปฏิบัติตามกฎระเบียบโรงเรียน การปฏิบัติตามกฎจราจร การปฏิบัติตามกฎระเบียบขององค์กรหรือหน่วยงาน เป็นต้น

ระดับที่ 3 ระดับเหนือกฎเกณฑ์ (Postconventional level) เหตุผลเชิงจริยธรรมในระดับนี้เป็นของบุคคลที่อายุตั้งแต่ 16 ปี ขึ้นไป บุคคลจะตัดสินใจกระทำหรือไม่กระทำสิ่งใดตามความคิด และเหตุผลของตน ซึ่งเห็นว่าเหมาะสมแล้ว โดยมักตัดสินใจบนพื้นฐานความถูกต้อง ยุติธรรม หรือยึดประโยชน์ของส่วนรวมหรือสังคมเป็นหลัก โดยแบ่งได้เป็นอีก 2 ขั้น คือ

ขั้นที่ 5 หลักการทำตามคำมั่นสัญญา (Social-contract legalistic orientation) บุคคลยึดข้อตกลงเพื่อประโยชน์ส่วนรวมและความถูกต้องเป็นหลัก ซึ่งข้อตกลงและความถูกต้องเป็นไป

ขั้นที่ 6 หลักการยึดอุดมคติสากล (Universal-ethic principal orientation) บุคคลจะแสดงเหตุผลที่เป็นหลักสากล ไม่ยึดติดต่อกฎเกณฑ์ทางสังคมของตน บุคคลมีความยึดหยุ่นทางจริยธรรม กระทำหรือไม่กระทำสิ่งใดตามหลักอุดมคติสากล เพราะประโยชน์ของส่วนรวมเป็นหลัก ขั้นนี้จะปรากฏในผู้ใหญ่

จากการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ส่งเสริมทัศนคติด้านคุณธรรมของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ในวัย 6-8 ปี ซึ่งอยู่ในระดับที่ 1 ระดับก่อนกฎเกณฑ์ ในทฤษฎีพัฒนาการของเหตุผลเชิงจริยธรรมของ Kohlberg โดยแบ่งออกเป็น 2 ขั้น ได้แก่ ขั้นที่ 1 หลักการหลบหลีกการถูกลงโทษ และขั้นที่ 2 หลักการแสวงหารางวัล โดยการวิจัยจะใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมประเภทนิทานอีสปและนิทานพื้นบ้านซึ่งมีการสอดแทรกหลักคุณธรรม โดยเนื้อเรื่องจะมุ่งเน้นให้เด็กเห็นถึงการกระทำและผลลัพธ์ที่ตามมา ทั้งการถูกลงโทษเมื่อกระทำความผิด และการได้รับรางวัลเมื่อกระทำความดี

2.1.4 ทฤษฎีต้นไม้อจริยธรรม

ดวงเดือน พันธุนาวิน (ดวงเดือน พันธุนาวิน, 2544) ได้ทำการศึกษาวิจัยถึงสาเหตุพฤติกรรมของคนดีและคนเก่ง โดยได้ทำการประมวลผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาสาเหตุของพฤติกรรมต่างๆ ของคนไทยทั้งเด็กและผู้ใหญ่ อายุตั้งแต่ 6-60 ปี ว่าพฤติกรรมเหล่านั้น มีสาเหตุทางจิตใจอะไรบ้าง และได้นำมาประยุกต์เป็นทฤษฎีต้นไม้อจริยธรรมสำหรับคนไทยขึ้น โดยแบ่งต้นไม้อจริยธรรม ออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่หนึ่ง ได้แก่ ดอกและผลไม้บนต้น ที่แสดงถึงพฤติกรรมการทำงานดีละเว้นชั่วและพฤติกรรมการทำงานอย่างขยันขันแข็งเพื่อส่วนรวม ซึ่งล้วนแต่เป็นพฤติกรรมของพลเมืองดี พฤติกรรมที่เอื้อเพื่อต่อการพัฒนาประเทศ

ส่วนที่สอง ได้แก่ ส่วนลำต้นของต้นไม้ แสดงถึงพฤติกรรมการทำงานอาชีพอย่างขยันขันแข็ง ซึ่งประกอบด้วยจิตลักษณะ 5 ด้าน คือ

- 1) เหตุผลเชิงจริยธรรม 2) มุ่งอนาคตและการควบคุมตนเอง 3) ความเชื่ออำนาจในตน
- 4) แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ 5) ทศนคติ คุณธรรมและค่านิยม

ส่วนที่สาม ได้แก่ รากของต้นไม้ ที่แสดงถึงพฤติกรรมการทำงานอาชีพอย่างขยันขันแข็งซึ่งประกอบด้วยจิตลักษณะ 3 ด้าน คือ

- 1) สติปัญญา 2) ประสบการณ์ทางสังคม 3) สุขภาพจิต

จิตลักษณะทั้งสามนี้อาจใช้เป็นสาเหตุของการพัฒนาจิตลักษณะ 5 ประการ ที่ลำต้นของต้นไม้ก็ได้ กล่าวคือ บุคคลจะต้องมีลักษณะพื้นฐานทางจิตใจ 3 ด้านในปริมาณที่สูงพอเหมาะกับอายุ จึงจะเป็นผู้ที่มีความพร้อมที่จะพัฒนาจิตลักษณะทั้ง 5 ประการ ที่ลำต้นของต้นไม้ โดยที่จิตทั้ง 5 ลักษณะนี้จะพัฒนาไปเองโดยอัตโนมัติ ถ้าบุคคลที่มีความพร้อมทางจิตใจ 3 ด้านดังกล่าว และอยู่ในสภาพแวดล้อมทางครอบครัวและสังคมที่เหมาะสม นอกจากนั้นบุคคลยังมีความพร้อมที่จะรับการพัฒนาจิตลักษณะบางประการใน 5 ด้านนี้ โดยวิธีการอื่นๆ ด้วย ฉะนั้นจิตลักษณะพื้นฐาน 3 ประการ จึงเป็นสาเหตุของพฤติกรรมของคนดี และคนเก่ง นอกจากนั้นจิตลักษณะพื้นฐาน 3 ประการที่รากนี้ อาจเป็นสาเหตุร่วมกับจิตลักษณะ 5 ประการที่ลำต้น หากบุคคลมีพื้นฐานทางด้านจิตใจเป็นปกติและได้รับประสบการณ์ทางสังคมที่เหมาะสม บุคคลนั้นก็จะสามารถพัฒนาโดยธรรมชาติ แต่ในสังคมไทยมีการวิจัยพบว่า พัฒนาการหยุดชะงักอย่างไม่เหมาะสมกับวัย กล่าวคือ ผู้ใหญ่อายุหนึ่งซึ่งสมควรพัฒนาการใช้เหตุผลไปถึงขั้นสูงแล้วแต่ยังหยุดชะงักที่ขั้นต่ำ เช่น ยังยึดหลักแลกเปลี่ยนผลประโยชน์ส่วนตนและส่วนพวกพ้อง เป็นต้น บุคคลที่มีแรงจูงใจดังกล่าวจึงยังไม่สามารถคิดประโยชน์เพื่อสังคม

ดังนั้นบุคคลจึงควรมีการตรวจสอบจริยธรรมของตัวเองอยู่ตลอดเวลา การบันทึกกิจกรรมที่ได้กระทำแต่ละวันทำให้ได้ข้อมูล เพื่อใช้ในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมให้ ดีงามยิ่งขึ้น ซึ่งการบันทึกข้อมูลการปฏิบัติหรือกิจกรรมที่ได้กระทำ เหมือนการปฏิบัติธรรมโดยวิธีนั่งสมาธิ เพราะในขณะที่จิตกำลังทบทวนสิ่งที่ได้กระทำ เหมือนเป็นการพิจารณาตัวเอง พิจารณาการกระทำดีและไม่ดี ในขณะที่จิตพิจารณาก็จะเกิดสมาธิ และเมื่อได้พิจารณาตนเองแล้ว ก็สามารถเข้าใจตนเองและปรับเปลี่ยนพฤติกรรมใหม่ ซึ่งเป็นเสมือนเกิดปัญญาในการนำพาชีวิตผ่านพ้นทุกข์ได้

2.1.5 แนวคิดความรู้คู่คุณธรรม

แนวคิดความรู้คู่คุณธรรม เป็นแนวคิดที่หลายภาคส่วนในประเทศสนับสนุนและให้ความสำคัญ นักวิชาการหลายท่าน รวมทั้งสถานศึกษาได้นำแนวความคิดนี้ไปปรับใช้ในการพัฒนาบุคคลากร โดยเฉพาะเยาวชนของชาติ

นักวิชาการที่ให้ความสำคัญกับแนวคิดนี้คือ ศาสตราจารย์กิตติคุณ อำไพ สุจริตกุล (อำไพ สุจริตกุล, 2546) ซึ่งเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ มีผลงานดีเด่น มีคุณธรรมสูง มีความรู้ความสามารถเป็นที่ยอมรับในวงวิชาการ และเป็นแบบอย่างของครูผู้มีความรู้คู่คุณธรรมสมกับคติพจน์ของท่านเองที่มอบให้แก่คณะครุศาสตร์เมื่อเริ่มดำรงตำแหน่งคณบดี และพยายามผลักดันปณิธานในการพัฒนาคนด้วย "ความรู้คู่คุณธรรม" นี้ โดยนำมาใช้ปฏิบัติตลอดมาจนได้ปรากฏในมาตรา 81 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 และท่านยังได้แต่งบทกลอนตามคติพจน์ "ความรู้คู่คุณธรรม" ดังนี้

เมื่อความรู้ ยอดเยี่ยม สูงเทียมเมฆ แต่คุณธรรม ต่ำเฉก ยอดหญ้านั้น
 อาจเสกสร้าง มิจฉา สารพัน ด้วยจิตอัน ไร้อาย ในโลกา
 แม้คุณธรรม สูงเยี่ยม ถึงเทียมเมฆ แต่ความรู้ ต่ำเฉก เช่นยอดหญ้า
 ย่อมเป็นเหยื่อ ทรชน จนอุรา ด้วยปัญญา อ่อนด้อย น่าน้อยใจ
 หากความรู้ สูงล้ำ คุณธรรมเลิศ แสนประเสริฐ กอปรกิจ วินิจฉัย
 จะพัฒนา ประชาชาษฎ์ ทั้งชาติไทย ต้องฝึกให้ ความรู้ คู่คุณธรรม"

ซึ่งสามารถสรุปได้ว่าการมีความรู้ หรือมีคุณธรรมอย่างใดอย่างหนึ่งนั้นไม่สามารถดำรงตนและพัฒนาชาติให้อยู่ได้อย่างมีความสุขเสมอเหมือนกับการมีความรู้ควบคู่ไปกับการมีคุณธรรม

2.2 เทคนิคและวิธีการสอนคุณธรรมในระดับประถมศึกษา

Dr. Gottfried Schlaug และคณะ จากคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ด สหรัฐอเมริกา ได้ศึกษาผลกระทบทางดนตรีที่มีต่อพัฒนาการสมอง โดยศึกษาในเด็กอายุ 5 ปีขึ้นไป พบว่าการฝึกพิจารณาแยกแยะทำนองและจังหวะของเพลง ทำให้เซลล์กระจกเงาในบริเวณที่เกี่ยวข้องกับความเข้าใจภาษา ความประทับใจและการใช้เหตุผลของเด็กเติบโตแข็งแรงขึ้นเรื่อยๆ ตามระยะเวลาในการฝึก หรือแปลความหมายได้ว่า ทำนองและจังหวะของเพลงทำให้กลไกที่ใช้ในการเรียนรู้และทำความเข้าใจในเรื่องคุณธรรมของเด็ก เติบโตและทำงานได้ดีขึ้น หรือกล่าวได้ว่า ดนตรีก่อให้เกิดสุนทรียภาพ ก่อให้เกิดความงดงามในจิตใจมนุษย์ และเป็นสะพานนำไปสู่คุณธรรมและคุณงามความดีได้ (Schlaug, 2003)

มีนักวิชาการกล่าวถึงเทคนิคและวิธีการสอนคุณธรรมในระดับประถมศึกษาหลากหลายวิธีการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้เลือกเทคนิคและวิธีการสอนคุณธรรมในระดับประถมศึกษาของศาสตราจารย์

กิตติคุณอำไพ สุจริตกุล เนื่องจากมีความหลากหลายของวิธีการ และสามารถนำมาใช้ได้จริง ดังนี้ (อำไพ สุจริตกุล, 2545)

เทคนิคและวิธีการสอนคุณธรรมในระดับประถมศึกษาของศาสตราจารย์กิตติคุณอำไพ สุจริตกุล มี 8 เทคนิค คือ 1) การบริหารจัดการและเจริญปัญญาสำหรับเด็กด้วยวิธีฝึกสติสัมปชัญญะและสมาธิเบื้องต้น 2) รูปแบบการเจริญสติแบบ "อำไพ-เทคนิค" 3) รูปแบบการเจริญสติแบบ "อำไพเทคนิค" สำหรับเยาวชน 4) เทคนิคการประชุม 5) เทคนิคการร้องเพลง 6) แนวคิดใหม่ในการใช้เพลง ประกอบการสอนจริยศาสตร์ 7) เทคนิคการใช้เกมและ 8) เทคนิคการเล่านิทาน

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจะเลือกใช้เทคนิคที่ 5) เทคนิคการร้องเพลงและเทคนิคที่ 8) เทคนิคการเล่านิทาน ดังนี้

เทคนิคการร้องเพลง ผู้สอนสามารถสอดแทรกหลักคุณธรรมในเนื้อร้อง เป็นการช่วยให้ผู้เรียนได้รับความสนุกสนาน ลดความเครียด เกิดอารมณ์สุนทรีย์ และได้รับข้อคิดจากหลักธรรมในการร้องเพลง

เทคนิคการเล่านิทาน เป็นเทคนิคที่เหมาะสมสำหรับทุกเพศวัย โดยเฉพาะในวัยเด็ก การเล่านิทานช่วยให้ผู้ฟังเข้าใจเรื่องราว เกิดจินตนาการ สนุกสนาน มีอารมณ์คล้อยตาม และได้ข้อคิดคติเตือนใจ โดยมีวิธีการสอนคุณธรรมด้วยการเล่านิทานมีหลากหลายวิธี ดังนี้ 1) การเล่านิทานปากเปล่า 2) การเล่านิทานประกอบภาพลายเส้นและ 3) การเล่าโดยใช้หุ่นประกอบ

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจะเลือกใช้วิธีการร้องเพลงประกอบการเล่านิทาน เป็นวิธีการที่ผู้เล่าเรื่องราวของนิทานผ่านการร้องเพลง ช่วยให้เกิดความสนุกสนานและความสุนทรีย์ โดยมีการสอดแทรกหลักคุณธรรมในเนื้อเพลง และมีการสรุปข้อคิดสอนใจ โดยจะจัดทำในรูปแบบหนังสืออ่านเพิ่มเติมประเภทนิทานอีสปและนิทานพื้นบ้าน

เทคนิคและวิธีการสอนคุณธรรมของนักวิชาการท่านอื่นๆที่น่าสนใจ คือทฤษฎีของแบนดูรา (Bandura, 1997), อ้างถึงใน (ทศนา แคมมณี, 2546) กล่าวถึงทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมว่าเป็นกระบวนการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม โดยมีการเปลี่ยนแปลงเริ่มต้นจากภายใน แบนดูราเชื่อว่า การเรียนรู้ส่วนใหญ่ของคนเกิดขึ้นจากการสังเกตจากตัวแบบ ซึ่งสามารถถ่ายทอดความคิดและการแสดงออกได้พร้อมๆกัน ตัวแบบนี้ทำหน้าที่ 3 ลักษณะ คือทำหน้าที่ส่งเสริมหรือยับยั้งการเกิดของพฤติกรรม หรือช่วยให้พฤติกรรมคงอยู่ โดยตัวแบบนี้อาจเป็นบุคคลจริงๆ (Live Model) หรือตัวแบบที่เป็นสัญลักษณ์ (Symbolic Model) ได้แก่ ตัวแบบที่เสนอผ่านสื่อต่างๆ เช่น วิทยุ โทรทัศน์ การ์ตูน หนังสือนิยาย เป็นต้น การเรียนรู้จากตัวแบบนี้ประกอบไปด้วยกระบวนการ 4 กระบวนการ คือกระบวนการตั้งใจ (Attentional Processes) กระบวนการจดจำ (Retention Processes) กระบวนการกระทำ (Production Processes) และกระบวนการจูงใจ (Motivational Processes)

ซึ่งการเรียนรู้ในแต่ละกระบวนการจะเป็นไปอย่างไร ขึ้นอยู่กับปฏิสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยทางสภาพแวดล้อม และปัจจัยทางพฤติกรรม

วิธีการสอนและพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม โดยใช้การสังเกตตัวแบบนั้นมี 5 ขั้นตอน ดังนี้

- 1) การกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ และตั้งใจสังเกตตัวแบบ
- 2) การเสนอตัวแบบ โดยตัวแบบต้องมีลักษณะเด่นชัด ไม่สลับซับซ้อน มีคุณค่ามีประโยชน์ สามารถดึงดูดใจผู้สังเกตให้พึงพอใจได้
- 3) การช่วยให้ผู้เรียนจดจำตัวแบบนั้นโดยวิธีการต่างๆ เช่นการจัดทำเป็นรหัสหรือโครงสร้าง
- 4) การจูงใจให้ผู้เรียนปฏิบัติโดยการช่วยให้ผู้เรียนได้รับรู้ เห็นคุณค่า หรือเห็นผลที่น่าพึงพอใจในการปฏิบัติ รวมทั้งช่วยให้ผู้เรียนได้รับรู้ความสามารถของตน และเรียนรู้วิธีการกำกับตนเอง
- 5) การลงมือปฏิบัติโดยช่วยให้ผู้เรียนได้ลงมือกระทำ สังเกตการกระทำของตนเอง ให้ผู้เรียนได้ส่งข้อมูลกลับ และเทียบเคียงการกระทำของตนกับภาพตัวแบบ

การวิจัยครั้งนี้ได้มีการใช้ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมตามแบบของแบนดูรา โดยเชื่อว่าการเรียนรู้ส่วนใหญ่ของคนเกิดขึ้นจากการสังเกตจากตัวแบบ ผู้วิจัยได้ใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติม ซึ่งมีเนื้อหาในการส่งเสริมคุณธรรม โดยสังเกตจากการกระทำของตัวละครในเรื่อง เพื่อเป็นตัวอย่างให้นักเรียนเลือกจะปฏิบัติหรือไม่ปฏิบัติตาม

ในปัจจุบันมีการส่งเสริมให้ครูมีการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางมากขึ้น ซึ่งต้องอาศัยเทคนิคและวิธีการสอนคุณธรรมแบบต่างๆ เข้ามาช่วยในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ดังนี้ (ทิตินา แคมมณี, 2546)

1) การเล่านิทาน เป็นการสอนที่ใช้นิทานเป็นสื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้เนื้อหาสาระที่ต้องการ ซึ่งครูสามารถใช้สื่อประกอบนิทานอื่นๆ ได้ เช่น หุ่น ภาพ แผ่นป้าย เป็นต้น นิทานที่ใช้มีหลากหลายประเภท เช่น นิทานปรัมปรา นิทานพื้นบ้าน นิทานเทพนิยาย นิทานคติธรรม เป็นต้น การใช้วิธีสอนโดยใช้นิทานใช้ได้ดีกับเด็กเล็กและเด็กระดับประถมศึกษา โดยควรเลือกเนื้อหาให้เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน

2) การเล่นเกม เกมเป็นการเล่นภายใต้กติกาที่กำหนด โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อการแข่งขันให้เกิดความสนุกสนานตื่นเต้น เกมสามารถใช้ในการสอนและฝึกคุณธรรม และจริยธรรมได้ดี เช่น ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ การเสียสละ ความอดทน การมีน้ำใจนักกีฬา การให้อภัย เป็นต้น

3) การใช้กรณีตัวอย่าง เป็นการสอนโดยใช้เรื่องที่เกิดขึ้นมาหรือเขียนขึ้นเพื่อให้ผู้เรียนได้ศึกษา โดยมีประเด็นคำถามให้ผู้เรียนฝึกการคิดวิเคราะห์และแก้ปัญหา และมีความคล้ายคลึงกับความ

เป็นจริง การที่ผู้เรียนได้อภิปรายในประเด็นต่างๆร่วมกัน จะช่วยให้ผู้เรียนได้ฟังความคิดที่หลากหลาย และมีแง่มุมต่างๆกัน โดยครูอาจนำข่าวจากหนังสือพิมพ์ หรือเหตุการณ์ต่างๆที่เป็นประเด็นปัญหาทางสังคมมาใช้เป็นกรณีตัวอย่าง

4) การใช้บทบาทสมมติ เป็นการสอนโดยให้ผู้เรียนสวมบทบาทเป็นตัวละครในสถานการณ์ที่สมมุติขึ้น เพื่อช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้เกี่ยวกับบทบาทนั้นๆ จะช่วยให้เกิดความเข้าใจในความคิด ความรู้สึก เจตคติ อคติต่างๆ ซึ่งนำมาใช้สอนเรื่องคุณธรรมได้ดี เนื่องจากเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับจิตใจ และความรู้สึกโดยตรง

2.3 การวัดผลคุณธรรม

การวัดและการแสดงออกทางจริยธรรม สามารถทำได้หลายวิธี ดังนี้ (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2542)

1) การสังเกตพฤติกรรม

การสังเกตเป็นการเฝ้ามองอย่างมีจุดหมาย ताจึงเป็นเครื่องมือสำคัญที่ช่วยในการรับรู้ โดยจะต้องมีความเที่ยงตรงสามารถจำแนกพฤติกรรมของผู้ที่ถูกสังเกตได้อย่างดี สิ่งที่จะช่วยในการสังเกตอีกอย่างคือ บัตรรายการ ในบัตรรายการนี้จะมีพฤติกรรมที่ต้องสังเกตไว้จำนวนหนึ่ง การสังเกตที่จะต้องพยายามไม่ให้ผู้ถูกสังเกตรู้ตัวและควรกำหนดระยะเวลาให้เหมาะสม

2) การสัมภาษณ์

การสัมภาษณ์ หมายถึง การพูดคุยกันอย่างมีจุดหมาย ปากจึงเป็นเครื่องมือสำคัญ จุดมุ่งหมายคือต้องการทราบพฤติกรรมทางจริยธรรมจากผู้ถูกสัมภาษณ์ เพื่อช่วยให้การสัมภาษณ์มีมาตรฐานมากขึ้น จึงควรมีข้อคำถามไว้ก่อน และถามเน้นประเด็นที่ต้องการจะศึกษา โดยการสัมภาษณ์เพื่อวัดจริยธรรมเป็นการยาก ตรงที่จะต้องให้ผู้ถูกสัมภาษณ์แสดงเหตุผลเชิงจริยธรรมออกมาให้ปรากฏ ถ้าใช้คำถามไม่ดีก็จะได้ไม่ได้รับความร่วมมือหรือตอบไปคนละอย่างไม่ตรงจุดมุ่งหมายที่ผู้สัมภาษณ์ต้องการ การใช้วิธีการสัมภาษณ์จะสามารถช่วยให้รับรู้ความรู้สึกของผู้สัมภาษณ์ว่าคิดอย่างไรเมื่อพบกับสถานการณ์ที่ต้องใช้หลักจริยธรรมตัดสินใจ

3) ใช้ข้อความแสดงจริยธรรมให้เลือกตอบ

สามารถใช้ข้อความที่มีความยาวหรือสั้นได้แต่ต้องเป็นข้อความที่มีเงื่อนไขปัญหาเกี่ยวกับจริยธรรม ผู้ที่ตอบจะต้องใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมตอบ ส่วนตัวเลือกที่กำหนดไว้ให้ตอบขึ้นอยู่กับข้อความนั้นๆ แต่ละข้อจะใช้ตัวเลือกเหมือนกันหรือแตกต่างกันได้

4) ใช้สถานการณ์ย่อๆแล้วให้เขียนตอบ

สถานการณ์ย่อยควรจะเป็นเรื่องสั้นที่มีความขัดแย้ง ต้องแก้ปัญหาโดยวิธีการทางจริยธรรม เป็นลักษณะให้ผู้สอบเขียนตอบว่าจะแก้ปัญหาอย่างไร พร้อมเหตุผลประกอบ เพื่อจะสมารถนำไปเปรียบเทียบระดับของจริยธรรมได้

5) ใช้สถานการณ์ย่อยๆแล้วเขียนตัวเลือกให้ตอบ

สถานการณ์อาจเป็นสถานการณ์สั้นหรือยาวแต่เนื้อหาที่มีประเด็นปัญหาเชิงจริยธรรมอยู่ การใช้ภาษาอธิบายสถานการณ์ควรมีความชัดเจน ไม่วกวน สามารถเข้าใจง่าย โดยหลักในการเขียนตัวเลือกสถานการณ์ คือ ควรจำแนกแนวการตอบออกเป็นระดับในการตัดสินใจเชิงจริยธรรม และพิจารณาเอาแนวคิดจากการตอบมาทำเป็นตัวเลือก โยมีการตัดแปลงและปรับปรุงตามอายุผู้ตอบ

การวัดคุณลักษณะด้านคุณธรรม จริยธรรมนั้น สามารถวัดได้ 4 ส่วน ดังนี้

(มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช 2535, อ้างถึงใน สุจิรา สุขसार 2541)

1) การวัดความรู้เชิงจริยธรรม เป็นการวัดความรู้ความคิดเกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรม โดยเฉพาะความคิดว่าสิ่งใดควรกระทำหรือไม่ควรกระทำ เป็นการสอบวัดความสามารถด้านพุทธิพิสัย ในคุณธรรม จริยธรรมที่ต้องการวัด เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบทดสอบ เช่น ต้องการวัดความรู้เชิงจริยธรรมด้านเสียสละ

1.1) “ ความเสียสละ” หมายถึงอะไร (ความจำ)

1) การให้ 2) การจ่าย 3) การยอม 4) การสูญเสีย 5) การพลัดพราก

1.2) ลักษณะใดเป็นการเสียสละ (ความเข้าใจ)

1) การทำบุญ 2) การเสียภาษี 3) การใช้ของเก่า 4) การคืนเงินกู้ยืม 5) การเสียค่าคุ้มครอง
มทรสพ

1.3) การเสียสละเพื่ออุดมการณ์ ใช้ได้ผลดีในเรื่องเกี่ยวกับอะไร (การนำไปใช้)

1) การกีฬา 2) ความรัก 3) ครอบครัว 4) การเมือง 5) สุขภาพอนามัย

1.4) การเสียสละเพื่อการใดที่ให้คุณค่าสูงสุด (การวิเคราะห์)

1) เพื่อให้มีอยู่มีกิน 2) เพื่อเอาตัวรอดได้ 3) เพื่อทำงานได้สำเร็จ
4) เพื่อให้สังคมอยู่รอดได้ 5) เพื่อให้คนใกล้ชิดดีพอใจ

2) การวัดทัศนคติเชิงจริยธรรม เป็นลักษณะความรู้สึกลึกซึ้งแนบเนียนทางจิตใจของบุคคลที่มีต่อคุณลักษณะทางจริยธรรมนั้น เช่น รู้สึกว่าชอบ-ไม่ชอบ เห็นด้วย-ไม่เห็นด้วย ฯลฯ ต่อคุณลักษณะคุณธรรม จริยธรรมแต่ละด้าน เครื่องมือที่ใช้ได้แก่ แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ แบบสำรวจรายการ เช่น ต้องการวัดทัศนคติต่อการเสียสละ อาจวัดโดยใช้เป็นแบบ สอบถาม

3) การวัดเหตุผลเชิงจริยธรรม เป็นลักษณะที่บุคคลใช้เหตุผลในการเลือกกระทำหรือไม่กระทำอย่างใดอย่างหนึ่ง โดยเหตุผลในการกระทำเป็นเครื่องแสดงถึงระดับพัฒนาการทางจริยธรรม เครื่องมือที่ใช้วัด ได้แก่ แบบสัมภาษณ์รายบุคคล แบบสำรวจรายการ แบบทดสอบสถานการณ์ ซึ่งจะนิยมวัดโดยใช้แบบ ทดสอบสถานการณ์ การวัดวิธีนี้จะเป็นการให้บุคคลได้แสดงความคิดเห็นพร้อมทั้งเหตุผล ซึ่งเหตุผลที่อ้างถึงนั้นแสดงระดับของจริยธรรมที่บุคคลนั้นมี ตัวอย่างและแบบวัดโดยใช้สถานการณ์มีดังนี้

ตัวอย่าง นักเรียนรู้สึกพอใจหรือคิดจะทำตามอย่างไร

- จู้บจู้บรับคืนไม่คืนสอให้เพื่อนทันทีที่ครูบอก
- กู้กักแกงขนมทานกับเพื่อนโดยแลกเปลี่ยนกัน

ตัวอย่าง ชายคนหนึ่งขับรถด้วยความเร็วเนื่องจากคนที่นั่งมาในรถกำลังเจ็บต้องไป

โรงพยาบาลแต่เมื่อถึงสี่แยกรถติดไฟแดง ถ้าเขาพาเขาเป็นชายคนนั้น เขาพาเขาจะหยุดรถเพราะ

- ตัวเขาพาเขาต้องบาดเจ็บจากอุบัติเหตุแน่นอน
- เขาพาเขาแล้วโดนจับและต้องเสียค่าปรับ
- คนอื่นจะได้ไม่ว่าเขาพาเขาเป็นนักขับรถที่ไม่ดี
- เพื่อการปฏิบัติตามกฎจราจร
- ชีวิตคนป่วยหนึ่งคนมีค่าน้อยกว่าอีกหลายชีวิตถ้าเกิดอุบัติเหตุ

4) การวัดพฤติกรรมเชิงจริยธรรม เป็นลักษณะการกระทำหรือการแสดงออกที่สังคมต้องการและไม่ต้องการให้กระทำ นิยมใช้การวัดโดยแบบทดสอบสถานการณ์ ซึ่งการวัดวิธีนี้จำเป็นต้องให้บุคคลแสดงออกในลักษณะที่สังคมต้องการให้กระทำหรือไม่ต้องการให้กระทำ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

4.1) เพียเจต (Piaget) ได้เริ่มศึกษาพัฒนาการทางจริยธรรมมาตั้งแต่ ค.ศ.1932 เขาได้สร้างแบบสัมภาษณ์รายบุคคลขึ้นเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งข้อคำถามจะเกี่ยวข้องกับสถานการณ์คู่ที่เขากำหนดขึ้น ในสถานการณ์คู่ที่เขากำหนดขึ้นนั้นจะเป็นเรื่องที่คล้ายคลึงกัน เวนแต่รูปการของปัญหาที่ตามมาจะแตกต่างกันในเรื่องความตั้งใจหรือแรงจูงใจ ตัวอย่างสถานการณ์มีดังนี้ (Piaget, 1962)

A : เด็กชายตัวเล็กชื่อว่า จอห์น อยู่ในห้องของเขา ถูกเรียกให้ไปรับประทานอาหารเย็น เขาเดินไปยังห้องอาหาร แต่ที่หลังประตูห้องอาหารมีเก้าอี้ตั้งอยู่และบนเก้าอี้มีถาดพร้อมถ้วยแก้ววางอยู่ 15 ใบ จอห์นไม่ทราบวาท่หลังประตูมีของเหล่านั้น เขาจึงเปิดประตูเขาไป ประตูจึงชนเก้าอี้ และถาดถ้วยแก้วตกลงไปที่พื้นและแตกทั้งหมด

B : เด็กชายตัวเล็กชื่อว่า เฮนรี่ วันหนึ่งขณะที่มารดาออกไปข้างนอก เขาก็พยายามที่จะ หยิบขวดแยมจากตู้ถาดขนม เขาป็นขึ้นไปบนเก้าอี้และเอื้อมแขนไปหยิบขวดแยม แต่ขณะที่เขาไข ความพยายามอยู่นั้นเขาก็ไปชนแก้วตลกและแตกไป

4.2) ลอเรนซ์ โคลเบอร์ก (Lawrence Kohlberg) ผู้คนควาเกี่ยวกับพัฒนาการทางจริยธรรม โดยเชื่อตามทฤษฎีของเพียเจตว่า พัฒนาการทางจริยธรรมของมนุษย์จะพัฒนาตามพัฒนาการทางพุทธิปัญญา แต่คานวว่าพัฒนาการทางจริยธรรมของมนุษย์ไม่ได้พัฒนาถึงจุดสมบูรณ์เพียงอายุ 10 ป มนุษย์ในสภาพปกติจะมีพัฒนาการทางจริยธรรมอีกหลายขั้นตอนจากอายุ 11 ถึง 25 ป เขาได้สร้างแบบสอบถามชนิดปลายเปิดขึ้นเพื่อรวบรวมข้อมูลในการศึกษา โดยเล่าเรื่องจากสถานการณ์สมมุติที่เกี่ยวข้องกับจริยธรรม ซึ่งเป็นเหตุการณ์ขัดแย้งระหว่างความต้องการส่วนบุคคลกับกฎเกณฑ์ของหมู่คณะหรือสังคม ให้ผู้ถูกทดสอบฟังก่อน แล้วจึงถามเหตุผลว่าเรื่องลักษณะนี้ควรทำหรือไม่ควรทำ เพราะเหตุใด จากนั้นจึงนำเอาเหตุผลต่างๆจากคำตอบมาวิเคราะห์หา ตัวอย่างสถานการณ์ดังนี้ (Kohlberg, 1969)

ตัวอย่าง ในยุโรป สตรีคนหนึ่งกำลังจะตายด้วยโรคมะเร็ง แพทย์แนะนำว่ามยาชนิดหนึ่งซึ่งคนพบ โดยเภสัชกรในเมืองเดียวกันที่สามารถจะช่วยชีวิตเธอไว้ได้เภสัชกรผู้นั้นคิดราคายา 2,000 เหรียญ คือคิดเอากำไรเป็น 10 เท่าของราคาทุน สามียของผู้ป่วยชื่อเฮนซพยายามไปยืมเงินจากทุกคนที่เขารู้จัก แต่เมื่อรวมกันแล้วก็ได้เพียงครึ่งหนึ่งของราคา ยา เขาบอกกับเภสัชกรว่า ภรรยาของเขา กำลังจะตายและขอรองให้เภสัชกรลดราคาขายลงหรือขอผลิตไปจ่ายวันหลัง แต่เภสัชกรตอบว่าไม่ได้ ดังนั้น เฮนซจึงสิ้นหวังและตัดสินใจเขาไปขโมยยาจากกรานขายยาเพื่อช่วยชีวิตภรรยาของเขา

คำถาม 1) เฮนซควรจะทำเช่นนั้นหรือไม่และเพราะเหตุใด

2) เปนหน้าที่ของสามียที่จะต้องขโมยหรือไม่

3) ถ้าทานกำลังจะตายด้วยโรคมะเร็งแต่ยังมีร่างกายแข็งแรงพอ ทานจะขโมยยาเพื่อช่วยชีวิตตนเองหรือไม่

การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยใช้การวัดทัศนคติทางคุณธรรม แบบใช้สถานการณ์ตัวอย่างให้นักเรียนเลือกตอบตามตัวเลือกและอธิบายเหตุผล และการถามข้อคำถามปลายเปิดให้ผู้ตอบแสดงความคิดเห็นของตน โดยให้บอกทั้งข้อดีและข้อเสียของข้อคำถามที่ผู้วิจัยกำหนดให้

ตอนที่ 3 หนังสืออ่านเพิ่มเติมสำหรับเด็ก

3.1 หนังสืออ่านเพิ่มเติม

นักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงความหมายของหนังสืออ่านเพิ่มเติมคล้ายคลึงและแตกต่างกันไป ดังนี้

ตารางที่ 4 เปรียบเทียบความหมายของหนังสืออ่านเพิ่มเติมของนักวิชาการแต่ละท่าน

นักวิชาการ/ความหมายของหนังสืออ่านเพิ่มเติม	มีสาระอ้างอิงหลักสูตร	ใช้ประกอบการเรียนการสอน	นักเรียนสามารถอ่านเพิ่มเติมได้ด้วยตนเอง	มีเนื้อหาเพิ่มเติมกว้างขวางและลึกซึ้ง	เขียนในรูปแบบร้อยแก้วหรือร้อยกรอง
จินตนา ไบกาชุยี, 2534	✓	✓	✓	✓	
ถวัลย์ มาศจรัส, 2538	✓	✓	✓		
ลักขณา รอดสน, 2540	✓	✓	✓		
จันทรา ทองสมัคร, 2541	✓	✓	✓	✓	
นันทกาญจน์ อาจิมาจารย์, 2544	✓	✓	✓		
นุชนารถ ยิ้มจันทร์, 2546	✓	✓	✓		✓
ฉวีวรรณ คูหาภินันท์, 2527	✓	✓	✓	✓	

จากตารางแสดงให้เห็นว่านักวิชาการแต่ละท่านได้ให้ความหมายของหนังสืออ่านเพิ่มเติมคล้ายคลึงและแตกต่างกันไปโดยทุกท่านได้กล่าวว่าหนังสืออ่านเพิ่มเติม คือหนังสือที่มีสาระอิงหรือสอดคล้องกับหลักสูตร ครูสามารถใช้ประกอบการเรียนการสอน และสำหรับให้นักเรียนอ่านเพื่อศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมด้วยตนเองทั้งในเวลาเรียนและนอกเวลาเรียน นักวิชาการ 3 ท่านกล่าวว่าหนังสืออ่านเพิ่มเติมมีเนื้อหาเจาะลึกในความรู้เฉพาะวิชาโดยเพิ่มเติมเนื้อหาสาระตามหลักสูตรให้กว้างขวางและลึกซึ้งมากกว่าขึ้น และมีหนึ่งท่านได้กล่าวว่าหนังสืออ่านเพิ่มเติมสามารถนำเนื้อหาในหลักสูตรมาเขียนในลักษณะต่างๆ อาจเขียนในรูปแบบร้อยแก้ว หรือร้อยกรอง เพื่อให้เด็กเข้าใจเนื้อหาได้ง่าย

จากการศึกษาความหมายของหนังสืออ่านเพิ่มเติมของนักวิชาการแต่ละท่าน สรุปได้ว่าหนังสืออ่านเพิ่มเติม เป็นหนังสือที่มีสาระอ้างอิงหลักสูตรสำหรับให้ผู้เรียนอ่านเพื่อศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม นอกเหนือจากหนังสือแบบเรียน หรือใช้ประกอบการเรียนการสอนเพื่อให้นักเรียนได้รับความรู้ และเข้าใจในเรื่องต่างๆอย่างกว้างขวางลึกซึ้งขึ้นตามความเหมาะสมของวัย และตามความสามารถในการอ่านของนักเรียนแต่ละคน ผู้สอนสามารถใช้สอนหรือนักเรียนสามารถอ่านเพื่อ

ศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมด้วยตนเองทั้งในเวลาเรียนและนอกเวลาเรียน โดยผู้เขียนสามารถเขียนหนังสือในรูปแบบต่างๆเพื่อให้ง่ายต่อความเข้าใจ อาจเขียนในรูปแบบร้อยแก้ว หรือร้อยกรอง หรือหนังสือที่มีเนื้อหาเป็นเรื่องราว เช่น นิทาน ที่มีภาพประกอบ เพื่อดึงดูดความสนใจ และทำให้เด็กเข้าใจเนื้อหาได้ง่ายขึ้น

นักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของหนังสืออ่านเพิ่มเติมคล้ายคลึงและแตกต่างกันไป ดังนี้

ตารางที่ 5 เปรียบเทียบจุดมุ่งหมายของหนังสืออ่านเพิ่มเติมของนักวิชาการแต่ละท่าน

นักวิชาการ/จุดมุ่งหมาย ของหนังสืออ่านเพิ่มเติม	ช่วยขยาย เนื้อหาสาระ นอกเหนือจาก แบบเรียน	ส่งเสริมการ รู้จักใช้เวลา ว่างให้เกิด ประโยชน์	เป็นแหล่ง ค้นคว้าหา ความรู้ของ นักเรียน	เพื่อช่วยพัฒนา ด้านสติอารมณ์ อารมณ์ และ จิตใจ และ ความคิด สร้างสรรค์
(บันลือ พฤกษ์วัน, 2533)	✓	✓	✓	
(อภิวรรณ วีระสมิทธิ, 2544)		✓		✓
(ถวัล มาศจรัส, 2535)	✓	✓	✓	

จากตารางแสดงให้เห็นว่านักวิชาการแต่ละท่านได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของหนังสืออ่านเพิ่มเติมคล้ายคลึงและแตกต่างกันไปโดยทุกท่านได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของหนังสืออ่านเพิ่มเติม คือ เพื่อส่งเสริมการรู้จักใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ นักวิชาการ 2 ท่านได้กล่าวถึงเพื่อช่วยขยายเนื้อหาสาระนอกเหนือจากแบบเรียน และเป็นแหล่งค้นคว้าหาความรู้ของนักเรียน และนักวิชาการ 1 ท่านได้กล่าวถึงเพื่อช่วยพัฒนาด้านสติอารมณ์ อารมณ์ และจิตใจ และความคิดสร้างสรรค์

จากการศึกษาความหมายของหนังสืออ่านเพิ่มเติมของนักวิชาการแต่ละท่านสรุปได้ว่าจุดมุ่งหมายในการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมคือเพื่อประกอบการเรียนการสอนให้ผู้เรียนได้รับสาระความรู้เพิ่มเติมนอกเหนือจากในแบบเรียน เป็นแหล่งค้นคว้าหาความรู้ของนักเรียน ส่งเสริมให้เกิดนิสัยรักการอ่าน การรู้จักใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ ช่วยพัฒนาด้านสติอารมณ์ อารมณ์ และจิตใจ และความคิดสร้างสรรค์ และช่วยปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามให้กับผู้เรียน

การทำวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายในการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมโดยการประยุกต์ใช้ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานสาระดนตรีตามแนวคิดความรู้คู่คุณธรรมดังนี้ 1) เพื่อให้นักเรียนได้รับความรู้ด้านสาระดนตรีตามตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานเพิ่มเติมมากขึ้นจากในห้องเรียน 2) เพื่อเป็นการปลูกฝังนิสัยรักการอ่าน และการค้นคว้าหาความรู้นอกเวลาเรียน โดยมีจุดมุ่งหมายให้ผู้เรียนมีความต้องการอ่านหนังสือด้วยตนเอง หนังสือจึงต้องมีรูปแบบ และความเหมาะสมตามวัยของผู้อ่าน ซึ่งการทำวิจัยครั้งนี้จะสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมสำหรับผู้เรียนในระดับชั้นประถมศึกษาตอนต้น ซึ่งเป็นวัยที่มีความสามารถในการอ่านดีขึ้น ชอบอ่านหนังสือที่เป็นเรื่องราว มีรูปภาพประกอบ 3) เพื่อให้ผู้อ่านได้รับความรู้ด้านสาระดนตรีควบคู่ไปกับคติธรรมสอนใจ ตามแนวคิดความรู้คู่คุณธรรม

3.1.1 ประเภทของหนังสืออ่านเพิ่มเติม

หนังสืออ่านเพิ่มเติมสามารถจำแนกได้หลายประเภทตามความถนัดของผู้เขียนแต่ละท่าน และการนำไปใช้ประโยชน์โดยคำนึงถึงความเหมาะสมของผู้เรียน

นักวิชาการหลายท่านได้จำแนกประเภทหนังสืออ่านเพิ่มเติมไว้หลายลักษณะ ดังนี้

ตารางที่ 6 สรุปประเภทของหนังสืออ่านเพิ่มเติมตามความคิดเห็นของนักวิชาการแต่ละท่าน

(กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, 2534)จำนวน 4 รูปแบบ	(สมพร จารุณี, 2538) จำนวน 2 รูปแบบ	(ถวัล มาศจรัส, 2548) จำนวน 2 รูปแบบ
1. รูปแบบเรียงความ (Exposition)	1. หนังสือบันเทิงคดี 1.1 วรรณกรรมโบราณ เช่น นิทานพื้นเมือง นิทาน คติธรรม ตำนาน เป็นต้น	1.เขียนในลักษณะเป็น ความ
2. รูปแบบนิทาน (Narrative)	1.2 นิทานแฟนตาซี 1.3 นิทานสมัยใหม่ 1.4 นิยายอิงประวัติศาสตร์	เรียงร้อยแก้ว
3.รูปแบบนิยาย (Fiction)	2. หนังสือสารคดี	

4.รูปแบบคำประพันธ์ (Poetry)	2.1 หนังสือให้ความรู้ 2.2 หนังสือชีวประวัติ	2. เขียนในลักษณะร้อย กรอง ในรูปของฉันท- ลักษณ์ หรือโคลง ฉันท์ กาพย์ กลอน
--------------------------------	--	---

จากตารางแสดงให้เห็นว่านักวิชาการสรุปประเภทของหนังสืออ่านเพิ่มเติมแตกต่างกันไป กรมวิชาการได้แบ่งรูปแบบของการเขียนหนังสืออ่านเพิ่มเติมไว้ 4 รูปแบบ คือ รูปแบบเรียงความ (Exposition) รูปแบบนิทาน (Narrative) รูปแบบนิยาย (Fiction) และรูปแบบคำประพันธ์ (Poetry) สมพร จารุณีแบ่งรูปแบบของการเขียนหนังสืออ่านเพิ่มเติมไว้ 2 รูปแบบ คือหนังสือบันเทิงคดีและหนังสือสารคดี และถวัลย์ มาศจรัสแบ่งรูปแบบของการเขียนหนังสืออ่านเพิ่มเติมไว้ 2 รูปแบบ คือ การเขียนในลักษณะเป็นความเรียงร้อยแก้วและการเขียนในลักษณะร้อยกรองในรูปของฉันทลักษณ์ หรือโคลง ฉันท์ กาพย์ กลอน

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจะเลือกใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมประเภทนิทาน เนื่องจากนิทานมีคุณค่าและมีความสำคัญในการส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของผู้เรียนในวัยเด็ก มีลักษณะเป็นเรื่องราวชวนติดตาม มีความสนุกสนาน มีภาพประกอบสีสันสวยงาม สามารถช่วยกระตุ้น และสร้างความสนใจนิทานบางประเภทยังมีคติสอนใจ สามารถช่วยขัดเกลาความประพฤติ และปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมแก่เด็กได้

3.1.2 ประโยชน์ของหนังสืออ่านเพิ่มเติม

นักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงประโยชน์ของหนังสืออ่านเพิ่มเติมคล้ายคลึงและแตกต่างกันไป ดังนี้

ตารางที่ 7 เปรียบเทียบจุดมุ่งหมายของหนังสืออ่านเพิ่มเติมของนักวิชาการแต่ละท่าน

นักวิชาการ/ประโยชน์ ของหนังสืออ่านเพิ่มเติม	ช่วยให้เกิด พัฒนาการ ทางภาษา	ช่วยให้เกิด พัฒนาการ ทางด้าน ความคิด และ สติปัญญา	ช่วยให้เกิด พัฒนาการ ทางสังคม ความ ประพฤติ	ช่วยกระตุ้น ความสนใจใน การเรียน นอกเหนือจาก การเรียนใน ห้องเรียน
--	------------------------------------	---	--	---

(สมพร จารุณี, 2538)	✓	✓	✓	
(สมทรง พิทักษ์พิเศษ, 2541)	✓	✓		
(Seema, 2012)	✓		✓	✓

จากตารางแสดงให้เห็นว่านักวิชาการกล่าวถึงประโยชน์ของหนังสืออ่านเพิ่มเติมคล้ายคลึงและแตกต่างกันไปโดยทั้ง 3 ท่านกล่าวว่าหนังสืออ่านเพิ่มเติมช่วยให้เกิดพัฒนาการทางภาษานักวิชาการ 2 ท่านกล่าวว่าช่วยให้เกิดพัฒนาการทางด้านความคิด และสติปัญญา และช่วยให้เกิดพัฒนาการทางสังคมความประพฤติ และนักวิชาการ 1 ท่านกล่าวว่าช่วยกระตุ้นความสนใจในการเรียนนอกเหนือจากการเรียนในห้องเรียน

3.2 หนังสืออ่านเพิ่มเติมประเภทนิทาน

นักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงความหมายของนิทานคล้ายคลึงและแตกต่างกันไป ดังนี้

ตารางที่ 8 เปรียบเทียบความหมายของนิทานของนักวิชาการแต่ละท่าน

นักวิชาการ/ ความหมายของนิทาน	เป็นเรื่องราว ที่เล่าสืบทอด กันมา	มีความ สนุกสนาน เพลิดเพลิน ตื่นเต้น ชวน ติดตาม	ปลูกฝัง คุณธรรม จริยธรรม คติเตือนใจ	เป็นเรื่องราว อิงความจริง หรือเกิดจาก จินตนาการ ของผู้แต่ง	ช่วยสืบทอด ประสบการณ์ ความรู้ ความคิด
(พัชรี วาศวิท, 2537)	✓	✓		✓	
(เกริก ยุ้นพันธ์, 2543)	✓		✓		
(สุวิทย์ มูลคำ และ อรทัย มูลคำ, 2545)	✓		✓	✓	
(ภิญญาพร นิตยะ ประภา, 2534)	✓	✓	✓		

(ครุรักษ์ ภิรมย์รักษ์, 2540)	✓	✓			✓
(วาโร เฟื่องสวัสดิ์, 2544)	✓	✓	✓		✓

จากตารางแสดงให้เห็นว่านักวิชาการได้กล่าวถึงความหมายของนิทานคล้ายคลึงและแตกต่างกันไป โดยทุกท่านได้กล่าวไว้ว่านิทานเป็นเรื่องราวที่เล่าสืบทอดกันมานักวิชาการ 4 ท่านกล่าวว่านิทานให้ความสนุกสนาน เพลิดเพลินตื่นเต้น ชวนติดตามและปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม คติเตือนใจ และนักวิชาการ 2 ท่านกล่าวว่านิทานเป็นเรื่องราวอิงความจริงหรือเกิดจากจินตนาการของผู้แต่งและช่วยสืบทอดประสบการณ์ ความรู้ ความคิด

3.2.1 ประเภทของนิทาน

นักวิชาการหลายท่านได้ให้แบ่งประเภทของนิทานไว้คล้ายคลึงและแตกต่างกันไป ดังนี้

ตารางที่ 9 สรุปประเภทของนิทานของนักวิชาการแต่ละท่าน

(ฉวีวรรณ คูหาภินันท์, 2545)จำนวน 7 ประเภท	(เกริก ยूनพันธ์, 2543) จำนวน 8 ประเภท	(วรรณี ศิริสุนทร, 2532) จำนวน 5 ประเภท
1. นิทานประจำถิ่นหรือ นิทาน พื้นบ้านนานาชาติ	1. นิทานประจำถิ่น หรือ นิทานพื้นเมือง	1. นิทานพื้นบ้าน 1.1 นิทานเกี่ยวกับสัตว์พูด ได้ 1.2 นิทานไม่รู้จบ 1.3 นิทานตลกขบขัน 1.4 นิทานอธิบายเหตุ
2. นิทานชาวบ้าน	2. นิทานคติสอนใจ	2. นิทานสอนคติธรรม
3. นิทานอีสป	3. นิทานเทพนิยาย	3. นิทานเทพปกรณัม
4. นิทานปรัมปรา	4. นิทานวีรบุรุษ	4. นิทานมหากาพย์ และ นิทานวีรบุรุษ
5. นิทานเค้าเรื่องจริง	5. นิทานอธิบายเหตุ	5. นิทานภาพประกอบ

6. นิทานชาดก	6. นิทานเทพปกรณัม
7. นิทานตลกขบขัน	7. นิทานที่มีสัตว์เป็นตัวเอก
	8. นิทานตลกขบขัน

จากประเภทของนิทานที่นักวิชาการแต่ละท่านได้กล่าวไว้ ผู้วิจัยจะเลือกใช้ประเภทของนิทานที่มีคุณลักษณะ และรูปแบบการดำเนินเรื่องที่เหมาะสมสำหรับผู้เรียนในระดับชั้นประถมศึกษาตอนต้น สามารถประยุกต์เนื้อหาสาระ และข้อคิดธรรมสอดแทรกเข้าไปในเนื้อเรื่องได้ ซึ่งประกอบด้วยนิทาน 2 ประเภท คือนิทานอีสป (Fables) และนิทานพื้นบ้าน (Folk Tales)

3.2.1.1 นิทานอีสป

นิทานอีสปเป็นนิทานที่ได้รับความนิยม และเป็นที่ยอมรับทั่วโลก รวมถึงในประเทศไทย เนื่องจากมีเรื่องราวที่สนุกสนานมีการใช้สัตว์ต่างๆ เป็นตัวละครดำเนินเรื่องราว มีลักษณะโครงเรื่องสั้น ง่ายต่อความเข้าใจ โดยเฉพาะผู้อ่านในวัยเด็ก และยังมีการสอดแทรกคติสอนใจจากเนื้อเรื่อง ซึ่งมักจะเขียนลงท้ายเล่ม ด้วยคำว่า “นิทานเรื่องนี้สอนให้รู้ว่า” จึงควรค่าแก่การส่งเสริมให้เด็กอ่าน โดยเฉพาะนอกเวลาเรียน (ยศ วัชรเสถียร, 2534)

อีสป เป็นชื่อของชายชาวกรีกที่เกิดในเมืองฟรีเยียในยุคปี 620-560 ก่อนคริสตศักราช เป็นดินแดนที่เจริญรุ่งเรืองมากเนื่องจากเป็นแหล่งรวมของบรรดาพ่อค้าวานิช ทูตและ นักท่องเที่ยว รวมทั้งเป็นดินแดนที่มีการค้าทาสกันอย่างมากมายในสมัยนั้น อีสป เป็นทาสที่อาศัยอยู่ในเมืองนี้ มีสมญาว่า Ethiop (เอธิออป) ซึ่งมีความหมายว่าตัวเจ้านายของอีสปได้ให้อีสปเป็นครูสอนหนังสือลูกๆ ของเขาบ้านของอติมอนเป็นที่พบปะสังสรรค์กันในหมู่บุคคลสำคัญของกรีกอีสปจึงมีโอกาสดำเนินชีวิต และรู้จักกับบุคคลเหล่านั้นซึ่งอีสปมีความสามารถพิเศษ สังเกตรู้ได้ด้วยวิจรรย์ญาณของเขาว่า ใครเป็นคนอย่างไร และอิมมอนได้รู้ในความพิเศษของเขาจึงมักจะนำอีสปติดตามไปด้วยเสมอเมื่อไปพบกับคนใหญ่คนโตของกรีกอีสปได้เล่านิทานให้พวกเขาเหล่านั้นฟัง ซึ่งทำให้เป็นที่ชื่นชอบของทุกคน ที่ได้ฟังเรื่องเล่าของอีสปซึ่งในประวัติเล่าว่า อีสปนั้นมีรูปร่างที่อัปลักษณ์ผิดมนุษย์ คือ จมูกบี้ ปากแหว่ ลิ้นคับปาก หลังงุ้ม ผิวดำมืด อีสปมักจะพูดเสียงอยู่ในลำคอ ไม่ค่อยมีใครฟังได้ยินว่าเขากล่าวว่าอะไรแต่ภูมิปัญญาของเขานั้นล้ำเลิศนัก ผู้ที่ได้ฟังนิทานจากอีสปมักติดอกติดใจในเนื้อหา ข้อคิด คติเตือนใจ และเสียงพูดของเขาที่เลียนแบบเสียงของสัตว์ได้ดีด้วยเหตุนี้คนสำคัญของกรีก มักจะเชิญอีสปเป็นแขกให้ไปเล่านิทานเสมอ

ปัจจุบันนิทานอีสปในประเทศไทยยังเป็นที่นิยมในการใช้เสริมการอ่านนอกเวลา เพื่อให้เด็กใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ และมุ่งหวังให้เด็กได้รับคติธรรม และข้อคิดเตือนใจ (ผกาวดี อุตตโมทย์,

2528) ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจึงคัดเลือกนิทานอีสปที่เป็นที่รู้จักในประเทศไทย มีคนและสัตว์เป็นผู้นำดำเนินเรื่องราว มีโครงเรื่องสั้น และไม่ซับซ้อน ได้แก่ นิทานอีสปเรื่องกาต่อกับกาขาว และเรื่องเด็กเลี้ยงแกะ

3.2.1.2 นิทานพื้นบ้าน

นิทานพื้นบ้านมีลักษณะเป็นนิทานที่เล่าด้วยถ้อยคำธรรมดา เป็นภาษาร้อยแก้ว โดยวิธีการเล่ากันด้วยปากเปล่าสืบกันมาเป็นเวลาช้านาน มีการแสดงความคิดเห็น และความเชื่อของชาวบ้านในเรื่อง การศึกษานิทานพื้นบ้านเริ่มขึ้นยุโรปราวปี พ.ศ. 2243 โดยมีผู้เห็นความสำคัญของคติชนเกิดการตื่นตัวเก็บรวบรวมนิทานพื้นบ้านที่เคยเล่าสู่กันฟัง แล้วนำมาตีพิมพ์เผยแพร่ นิทานที่รวบรวมและเผยแพร่ในเวลานั้น ผู้รวบรวมมักนำมาเรียบเรียงใหม่ โดยใช้ถ้อยคำภาษาของตนเอง ไม่ใช่บันทึกตามคำบอกเล่าของผู้เล่านิทาน จนกระทั่งต่อมาในราวปี พ.ศ. 2443 สองพี่น้องตระกูลกริมม์ คือเจacob และวิลเฮล์ม กริมม์ ได้รวบรวมนิทานพื้นบ้านเยอรมันออกเผยแพร่ ทั้งสองได้พยายามรักษาถ้อยคำสำนวนของผู้เล่าไว้ทั้งหมด หลังจากนั้นได้มีการเก็บรวบรวมนิทานพื้นบ้านกันอย่างกว้างขวางในประเทศต่างๆ เช่นประเทศเดนมาร์ก สวีเดน ฟินแลนด์ อังกฤษ เป็นต้น เพราะเป็นการศึกษาเรื่องของสังคมมนุษย์ และนิทานชาวบ้านยังแสดงให้เห็นถึงวิถีชีวิต สภาพสังคมสังคม และความเป็นอยู่ในแต่ละท้องถิ่นที่แตกต่างกันไปทั่วโลก

สำหรับในประเทศไทยนั้น นักวิชาการที่เป็นผู้บุกเบิกเกี่ยวกับนิทานพื้นบ้าน คือศาสตราจารย์ กุหลาบ มลลิกะมาส โดยท่านได้รวบรวมคติชาวบ้าน และได้จัดพิมพ์เป็นหนังสือขึ้นชื่อว่า “คติชาวบ้าน” (วิเชียร เกษประทุม, 2540)

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจะคัดเลือกนิทานพื้นบ้านจากประเทศไทย คือ เรื่องดาวลูกไก่ เนื่องจากเป็นที่รู้จักของผู้คนทั่วไป และถูกนำมาใช้ประกอบการเรียนการสอนค่อนข้างมาก

นิทานเรื่อง ดาวลูกไก่ หรือตำนานดาวลูกไก่ เป็นวรรณกรรมพื้นบ้านที่ใช้เป็นนิทานอธิบายเหตุที่มาของชื่อ ดาวลูกไก่ และจำนวนดาวลูกไก่ที่มี 7 ดวง ตำนานดาวลูกไก่เป็นเรื่องเล่าที่สอนเรื่องของความกตัญญู ตำนานดาวลูกไก่ เป็นเรื่องที่นิยมเล่ากันอย่างแพร่หลายในภาคกลาง ภาคเหนือและภาคอีสาน ปัจจัยที่ทำให้การแพร่กระจายของนิทานเรื่องดาวลูกไก่ เป็นที่รู้จักกันโดยกว้างขวางและสืบทอดมาถึงปัจจุบัน คือ การนำสาระจากนิทานมาประพันธ์เป็นเนื้อเพลงในภาคเหนือ ในงานชุมนุมหรืองานฉลอง งานประเพณี รวมทั้งงานบุญต่างๆ หรือขับร้องเพื่อสอนลูกหลานให้ประพฤติดี ไม่ทำชั่ว สอนเรื่องบาปบุญคุณโทษโดยเฉพาะอย่างยิ่งเพลงแหล่ดาวลูกไก่ของ พร ภิรมย์ เป็นเพลงที่ทำให้ตำนานดาวลูกไก่แพร่หลายไปสู่กว้าง (มรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม, 2553 : ออนไลน์)

นำสงสารแม่ไก่	น้ำตาไหลสอนลูก
เข้าก็ถูกตาเชือด	ต้องหลังเลือดนองเล่า

ส่วนลูกไก่ทั้งเจ็ด	เหมือนถูกเต็ดดวงใจ
พากันโดดเข้ากองไฟ	ตายตามแม่ไก่ดังกล่าว
ด้วยอานิสงสีใจประเสริฐ	ลูกไก่ไปเกิดเป็นดาว

3.3 ขั้นตอนการพัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติม และจัดทำรูปเล่ม

ในการจัดทำหนังสืออ่านเพิ่มเติมสำหรับเด็กนั้น จำเป็นต้องมีความรู้ ความสามารถ และความละเอียดรอบคอบในการจัดทำ เพื่อให้หนังสือมีคุณภาพ และมีคุณค่า เหมาะสมกับความสนใจและจุดมุ่งหมายของผู้จัดทำ

3.3.1 ขั้นตอนการจัดทำหนังสืออ่านเพิ่มเติมสำหรับเด็ก

นักวิชาการหลายท่านได้เสนอขั้นตอนการจัดทำหนังสืออ่านเพิ่มเติมสำหรับเด็กไว้ ดังนี้ (ฉวีวรรณ คูหาภินันท์ กล่าวถึงขั้นตอนการทำหนังสือสำหรับเด็กไว้ ดังนี้ (ฉวีวรรณ คูหาภินันท์, 2527)

1) ศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับการทำหนังสือเด็ก ดังนี้

1.1) ศึกษาจากหนังสือสำหรับเด็กที่ดี ที่ได้รับรางวัลชนะเลิศการประกวดทั้งหนังสือไทย และหนังสือต่างประเทศ เพื่อดูแนวการจัดทำหนังสือแต่ละเล่ม ทั้งโครงเรื่อง แกนของเรื่อง วิธีเขียน ภาษาที่ใช้ ลักษณะดีเด่น และจุดบกพร่องของแต่ละเล่ม

1.2) ศึกษาหาความรู้จากตำรา เอกสารต่างๆ ผลงานวิจัย ใต้อถาม ผู้มีความรู้ความสามารถโดยตรง สัมภาษณ์ความสนใจในการอ่านของเด็ก และหนังสือที่เด็กชอบในแต่ละวัย

1.3) ศึกษาผลงานนักเขียนหนังสือสำหรับเด็กที่มีชื่อเสียง ทั้งไทย และต่างประเทศ

1.4) เข้าศึกษา อบรม สัมมนา ฟังการอภิปรายการทำหนังสือสำหรับเด็ก

2) เขียนโครงเรื่อง (Plot) เนื้อเรื่องย่อ ตั้งชื่อเรื่อง กำหนดแกนของเรื่อง เมื่อเขียนเสร็จแล้ว อาจนำไปเล่าหรือไปให้เด็กอ่าน เพื่อจะไดทราบความคิดเห็นของเด็กว่าชอบหรือไม่ชอบเพียงใด ถ้าเด็กชอบก็แสดงว่าเรื่องที่เขียนน่าจะใช้ได้และถ้าเด็กไม่ชอบก็ให้เด็กวิจารณ์แล้วนำไปแก้ไข

3) การเขียนบทสคริปต์ (Script) เป็นการนำเรื่องราวที่ได้จากเค้าโครงเรื่องหรือเนื้อเรื่องย่อ มาเขียนบอกขั้นตอนของเนื้อเรื่องและรูปภาพ โดยบอกว่าแต่ละหน้าของหนังสือตั้งแต่หน้าปก ใบบรอง ปกหน้าปกในจนถึงหน้าสุดท้ายจะมีภาพและคำบรรยายอย่างไรบางเป็นภาพเกี่ยวกับอะไรและคำบรรยายจะเขียนวออย่างไร อยู่ส่วนใดของหน้าหนังสือ เริ่มตั้งแต่หน้าปกหนังสือเป็นต้นไป

4) การทำรูปเล่มจำลอง (Dummy) คือการทำหนังสือจำลองสำหรับเด็กที่จะทำขึ้นมา อาจจะทำเป็นเล่มเล็กๆ นำรายละเอียดจากบทสคริปต์มาเขียน และวาดรูปลงไปทีละหน้าตั้งแต่หน้าปก

ไปจนถึงหน้าสุดท้ายวาดภาพและเขียนคำบรรยายให้กับบทสคริปต์สำหรับการวาดภาพนั้น ถ้าวาดไม่ได้สามารถเขียนเป็นวงกลมแทน และบอกว่าเป็นภาพอะไรก็ได้

5) การทำรูปเล่ม (Format) คือ การทำหนังสือจริงๆ ได้แก่ การวาดภาพ การเขียนคำบรรยาย รวมทั้งการวางหน้า และการจัดภาพของหนังสือให้เหมาะสม โดยดูจากดัมมี่สำหรับขนาดของรูปเล่ม มีหลายขนาดที่นิยม คือขนาดเล็ก 13 x 18.5 เซนติเมตร หนายกขนาดกว้าง 14.6 x 21 เซนติเมตร ลักษณะรูปเล่มสามารถเลือกลงในแนวนอนหรือแนวตั้งได้ และการเย็บเล่มสามารถเลือกเย็บจากตรงกลางหนังสือ หรือเย็บข้างหนังสือได้

6) การตั้งชื่อเรื่อง ควรมีความน่าสนใจ น่าติดตาม น่าติดตามและทำให้ผู้อ่านคาดคะเนได้ว่าเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับอะไรมีการไหลย้อยคำสำนวนที่ผู้อ่านติดใจ ซึ่งเป็นกลวิธีหรือเทคนิคอย่างหนึ่ง

จินตนา ไบกาซูยี ได้สรุปขั้นตอนในการพัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติมไว้ดังนี้ (จินตนา ไบกาซูยี, 2534)

1) กำหนดประเภทหนังสือ เป็นขั้นการวางแผนล่วงหน้าว่าหนังสือที่เขียนอยู่ในประเภทใด เป็นหนังสืออ่านเพิ่มเติม หรือหนังสือส่งเสริมการอ่าน พิจารณาถึงความถนัดความชำนาญ หนังสือมีรูปลักษณะและประโยชน์การใช้สอยอย่างไร โดยคำนึงถึงความสนใจของผู้อ่านด้วย

2) กำหนดจุดประสงค์ เป็นขั้นที่ผู้เขียนต้องตั้งจุดประสงค์ว่าต้องการให้ผู้อ่านได้รับความรู้ ความคิด ทักษะ ประโยชน์ หรือสิ่งที่ควรเน้นอะไร และได้รับอย่างไร การกำหนดจุดประสงค์จึงเป็นเสมือนทิศทางชี้แนวการเขียน มักปรากฏในคำนำ หรือคำชี้แจงของผู้เขียน

3) กำหนดระดับผู้อ่านกลุ่มเป้าหมาย เป็นสิ่งสำคัญที่ผู้เขียนจะต้องรู้ว่าผู้อ่านคือใคร มีคุณสมบัติ ระดับสติปัญญา ความรู้ และประสบการณ์เดิมขนาดไหน การแบ่งกลุ่มนักเรียนที่อยู่ในระบบโรงเรียน สามารถแบ่งย่อยได้ดังนี้

- 3.1) กลุ่มวัยเริ่มเรียน 0-5 ปี
- 3.2) กลุ่มวัยเรียนประถมศึกษาตอนต้น 6-8 ปี
- 3.3) กลุ่มวัยเรียนประถมศึกษาตอนปลาย 9-11 ปี
- 3.4) กลุ่มวัยเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น 12-14 ปี (ก่อนวัยรุ่น)
- 3.5) กลุ่มวัยเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย 15-18 ปี (กลุ่มวัยรุ่น)

4) กำหนดเนื้อหา หัวข้อเรื่อง และชื่อเรื่อง โดยการกำหนดชื่อเรื่องจะเกี่ยวข้องไปถึงหัวข้อเรื่องที่จะเขียน และขอบข่ายเนื้อหาที่กำหนดไว้ในโครงสร้าง หลักการที่สำคัญคือ ชื่อเรื่องควรจะมี ความสอดคล้องกับหัวข้อเรื่อง และโครงสร้างเนื้อหาเรื่อง จะช่วยให้ผู้อ่านคาดคะเนได้ว่าเนื้อหากายในเป็นอย่างไร

5) การกำหนดโครงสร้างเนื้อหา และโครงเรื่อง เป็นการกำหนดขอบเขตของเนื้อหาที่จะเขียน ให้เป็นระบบตามลำดับความคิด หรือตามวัตถุประสงค์ของการเขียน ต้องคำนึงถึงโครงสร้างเนื้อหา ทางวิชาการ เป็นรากฐานที่สำคัญที่จะช่วยให้ผู้อ่านเกิดความรู้ความเข้าใจในสิ่งที่อ่านได้ง่ายขึ้น โครงสร้างของหนังสืออ่านเพิ่มเติมจะไม่หนาเกินไป ควรประกอบด้วยบทนำ เนื้อเรื่อง และภาคผนวก หากเป็นหนังสือประเภทอื่นควรมีหลักในการกำหนดเนื้อหาตามความเหมาะสมรวมทั้งควรมีตัวอย่าง ภาพประกอบที่เกี่ยวข้อง และเหมาะสมกับเนื้อหา ควรมีกิจกรรมท้ายบทช่วยส่งเสริมความรู้ให้ผู้อ่านมีความคิดกว้างขึ้น อาจเป็นคำถามชวนคิด หรือเนื้อหาสาระที่เสริมต่อจากบทเรียน

6) กำหนดแหล่งค้นคว้าอ้างอิง โดยก่อนลงมือเขียน ผู้เขียนต้องอ่านและค้นคว้าข้อมูลจาก แหล่งความรู้ต่างๆ นำมาจัดระบบ ไปสู่การเรียบเรียง และนำเสนอเรื่องราว

7) กำหนดลักษณะรูปเล่มและต้นฉบับ

7.1) ความยาวของเนื้อหาในหนังสือ ขึ้นอยู่กับความสามารถของผู้อ่านตามวัย เด็กในวัย 6-11 ปีควรมีจำนวนหน้า 8-24 หน้าตามความเหมาะสม

7.2) ภาพประกอบ ต้องมีความสอดคล้องกับเนื้อหา ควรจัดวางให้อยู่ต่อเนื่องในบริเวณ เดียวกันกับข้อความ ภาพสีจะดึงดูดความสนใจของผู้อ่านได้มากกว่าภาพขาวดำ การเตรียม ภาพประกอบทำได้หลายวิธี เช่นการถ่ายภาพใหม่ การวาดภาพใหม่ การถ่ายภาพจากหนังสือ เป็นต้น

7.3) การจัดทำรูปเล่ม และการจัดหน้า ขึ้นตอนนี้อาจจำเป็นต้องรู้ส่วนประกอบของหนังสือ ตลอดทั้งเล่ม ส่วนประกอบของหนังสือแบ่งเป็นส่วนใหญ่ๆ ดังนี้

7.3.1) ส่วนหน้าของหนังสือ ประกอบไปด้วย ปกหน้า ควรมีสีสันสะดุดตา ภาพบนปก เป็นหัวใจของเรื่อง ข้อความบนปกมีชื่อเรื่อง ชื่อผู้แต่ง ตัวอักษรอ่านง่ายสะดุดตา ปกหลัง นิยม ออกแบบให้ภาพเป็นส่วนหนึ่งของหน้าปก หน้าปกใน ควรมีชื่อหนังสือ ประเภทหนังสือ ชื่อผู้แต่ง ผู้ วาด ผู้รวบรวม ผู้จัดพิมพ์ และรายละเอียดที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำหนังสือ

7.3.2) ส่วนเนื้อหาของหนังสือ ประกอบไปด้วยเนื้อเรื่องและภาพประกอบ ควรจัดให้ ภาพประกอบเป็นส่วนหนึ่งของเนื้อหา และมีความสมดุลกัน

7.3.3) ส่วนท้ายของหนังสือ ประกอบด้วยบรรณานุกรม หน้ากิจกรรมอื่นๆ เช่น แบบฝึกหัด กิจกรรมท้ายเรื่อง เป็นต้น

จากขั้นตอนการจัดทำหนังสืออ่านเพิ่มเติมของนักวิชาการข้างต้น สรุปได้ว่า ขั้นตอนในการ จัดทำหนังสืออ่านเพิ่มเติม ผู้จัดทำต้องทราบว่าทำหนังสืออ่านเพิ่มเติมประเภทใดมีเนื้อหาสาระเป็น อย่างไรและควรคำนึงถึงวัยของผู้อ่าน รูปเล่มหนังสือ ภาพประกอบ สำนวนภาษา เพื่อให้ได้หนังสือ อ่านเพิ่มเติมที่มีประสิทธิภาพ และเหมาะสมกับผู้เรียนมากที่สุด

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาขั้นตอนการทำหนังสืออ่านเพิ่มเติมจากนักวิชาการหลายท่าน จึงได้นำแนวคิดของแต่ละท่านมาปรับใช้ สามารถแบ่งขั้นตอนการทำหนังสืออ่านเพิ่มเติมโดยการประยุกต์ใช้ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานสาระดนตรีตามแนวคิดความรู้คู่คุณธรรม ดังนี้

- 1) ศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับการทำหนังสืออ่านเพิ่มเติม
- 2) เขียนโครงเรื่อง (Plot)
- 3) การเขียนบทสคริปต์ (Script)
- 4) การทำรูปเล่มจำลอง (Dummy)
- 5) การทำรูปเล่ม (Format)

3.3.2 การทำภาพประกอบหนังสือสำหรับเด็ก

เมื่อผู้เขียนทราบเนื้อหา เค้าโครง ขนาดเล่มและจำนวนหน้าหนังสือที่จะจัดทำแล้ว ขั้นตอนต่อไปคือการวาดภาพประกอบ ซึ่งมีนักวิชาการได้กล่าวถึงขั้นตอนการจัดทำภาพประกอบไว้มากมาย การวางแผนเพื่อจัดทำภาพประกอบในหนังสืออ่านเพิ่มเติมสำหรับเด็ก มี 7 ข้อตามลำดับ ดังนี้ (ปริดา ปัญญาจันทร์ และคณะ, 2557)

3.3.2.1 การหาข้อมูล

เรื่องประเภทสารคดีสำหรับเด็กจำเป็นต้องมีข้อมูลอ้างอิงเพื่อความถูกต้อง และใช้เป็นแหล่งความรู้ที่นำไปใช้อ้างอิงได้ต่อไป หรือประเภทที่เนื้อเรื่องมีการพาดพิงถึงบุคคลสมัยและสถานที่จริง รวมทั้งศิลปวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับเรื่องนั้นๆ จึงจำเป็นที่จะต้องหาข้อมูลเพื่อให้หนังสือมีน้ำหนัก น่าเชื่อถือและมีคุณค่าในทุกด้าน

3.3.2.2 การออกแบบตัวละคร

ในเบื้องต้น หากผู้เขียนเรื่องไม่ได้วาดภาพประกอบเอง เมื่อแต่งเรื่องขึ้นมาย่อมมีภาพตัวละครในจินตนาการอยู่บ้างแล้ว ดังนั้นเมื่อผู้วาดภาพประกอบได้รับเรื่องมาจากผู้เขียน ต้องพูดคุย สื่อสารกันอย่างใกล้ชิด เพื่อให้ได้ภาพของตัวละครตรงตามที่คุณเขียนจินตนาการไว้

การออกแบบตัวละครไม่ได้หมายถึงรูปร่างหน้าตาของตัวละครเท่านั้น แต่รวมถึงเครื่องแต่งกายที่สะท้อนอุปนิสัย และอารมณ์ของตัวละครอีกด้วย ในกรณีที่ผู้เขียนเรื่องต้องการภาพที่สมจริง หรือตัวละครที่สมจริง ผู้วาดต้องศึกษาหาข้อมูลเพิ่มเติม

3.3.2.3 การออกแบบฉากหรือบรรยากาศของเรื่อง

เรื่องสำหรับเด็กหลายเรื่องที่ต้องการสื่ออารมณ์ความรู้สึกผ่านบรรยากาศของเรื่อง เช่น อารมณ์เศร้าหดหู่ แจ่มใสสนุกสนาน ผู้วาดภาพประกอบจึงต้องออกแบบฉาก องค์ประกอบของภาพ และโทนสีให้สอดคล้องกับอารมณ์ต่างๆด้วย เพื่อให้ผู้อ่านคล้อยตามความรู้สึกและอารมณ์นั้นๆ

3.3.2.4 การร่างภาพแบบเป็นช่องต่อเนื่อง หรือสตอรี่บอร์ด (Storyboard)

เมื่อออกแบบตัวละคร ฉาก และหาข้อมูลประกอบการวาดแล้ว ผู้วาดภาพประกอบต้องร่างภาพอีกครั้ง เพื่อให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องเห็นภาพรวมของหนังสือ จึงต้องมีการร่างภาพแบบเป็นช่องต่อเนื่องกัน หรือสตอรี่บอร์ด ในขั้นตอนนี้ผู้วาดต้องออกแบบและจัดวางตำแหน่งตัวหนังสือกับภาพไปด้วย เพื่อดูความเหมาะสมและลงตัวของหนังสือ ขั้นตอนนี้จึงเป็นขั้นตอนที่สำคัญที่สุดของการทำภาพประกอบหนังสือ เป็นการเรียงลำดับความคิด และลำดับการเล่าเรื่องด้วยภาพ

3.3.2.5 การทำรูปเล่มจำลอง (Dummy)

เป็นการจัดทำรูปเล่มจำลองที่มีความใกล้เคียงกับหนังสือที่จะจัดพิมพ์ เพื่อให้สำนักพิมพ์หรือบรรณาธิการสามารถแก้ไขเพิ่มเติมได้อย่างถูกต้อง และสามารถนำเล่มจำลองนี้ไปใช้เป็นเครื่องมือทดลองกับกลุ่มเป้าหมายก่อนการจัดพิมพ์

3.3.2.6 การจัดองค์ประกอบระหว่างภาพกับตัวหนังสือ

การจัดวางตัวหนังสือกับภาพมีความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะหนังสือประเภทต่างๆจะมีรูปแบบของการจัดวางตัวหนังสือและภาพเฉพาะตัว ซึ่งพอจะแบ่งวิธีการจัดวางตัวหนังสือออกได้ ดังนี้

3.3.2.6.1 ตัวหนังสืออยู่นอกกรอบภาพประกอบ

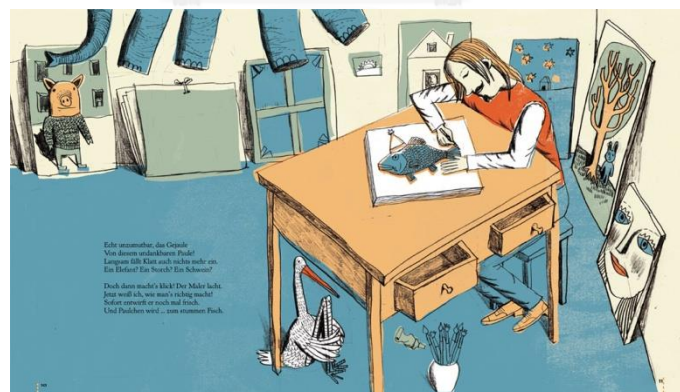
รูป 1 ภาพแสดงรูปแบบตัวหนังสืออยู่นอกกรอบภาพประกอบ

ที่มา: (ชีวัน วิสาสะ, 2549). อีเล้งเค้งโค้งอยากไปอยุธยา (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพมหานคร: แพรวเพื่อนเด็ก.

3.3.2.6.2 ตัวหนังสือทับภาพประกอบ

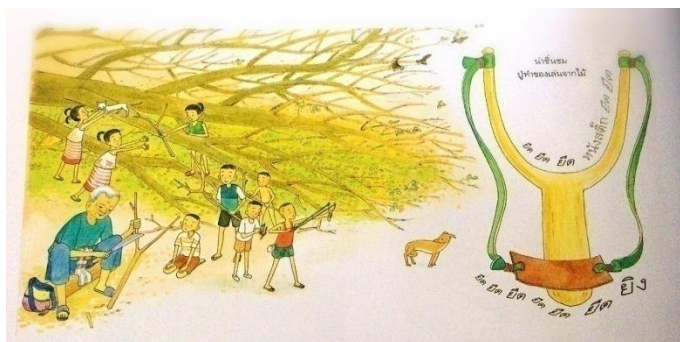
รูป 2 ภาพแสดงรูปแบบตัวหนังสือทับภาพประกอบ

Source: Artem Kostyukevich. (2011).

3.3.2.6.3 ตัวหนังสือเป็นส่วนหนึ่งของภาพ

รูป 3 ภาพแสดงรูปแบบตัวหนังสือเป็นส่วนหนึ่งของภาพ

ที่มา: ปรีดา ปัญญาจันทร์ และคณะ. (2557). การเขียนภาพประกอบหนังสือสำหรับเด็ก. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์อมรินทร์พรินต์ติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.

3.3.2.7 การเลือกเทคนิคภาพประกอบ

ภาพประกอบในหนังสือภาพสำหรับเด็กมีหน้าที่หลักในการถ่ายทอดความคิดอารมณ์ และความรู้สึกของเรื่องไปสู่ผู้อ่าน สิ่งที่ได้ตามมาคือการสร้างสุนทรียภาพ และรสนิยมทางความงานให้แก่เด็ก ๆ โดยไม่รู้ตัว วัสดภาพประกอบมีมากมายหลายวิธีตามทักษะทางศิลปะแขนงต่างๆ

3.3.2.7.1 ภาพลายเส้น (Drawing)

รูป 4 ภาพแสดงตัวอย่างภาพลายเส้น (Drawing)

ที่มา: ปรีดา ปัญญาจันทร์ และคณะ. (2557). การเขียนภาพประกอบหนังสือสำหรับเด็ก. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์อมรินทร์พรินต์ติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.

3.3.2.7.2 ภาพสีน้ำ (Watercolor)

รูป 5 ภาพแสดงตัวอย่างภาพภาพสีน้ำ (Watercolor)

Source: (Carol, 2014)

3.3.2.7.3 ภาพสีโปสเตอร์(Poster color)

รูป 6 ภาพแสดงตัวอย่างภาพสีโปสเตอร์ (Poster color)

Source: Sona & Jacob. (2013).

3.3.2.7.4 ภาพสีน้ำมัน (Oil Paint)

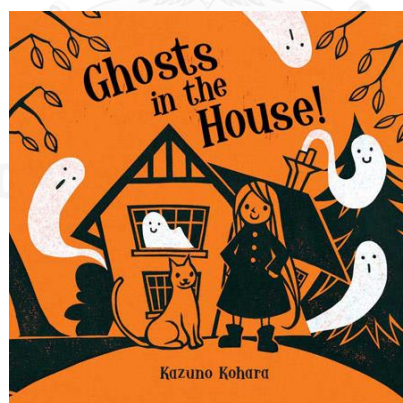
รูป 7 ภาพแสดงตัวอย่างภาพสีน้ำมัน (Oil Paint)

ที่มา: ปรีดา ปัญญาจันทร์ และคณะ. (2557). การเขียนภาพประกอบหนังสือสำหรับเด็ก. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.

3.3.2.7.5 ภาพพิมพ์ (Printing)

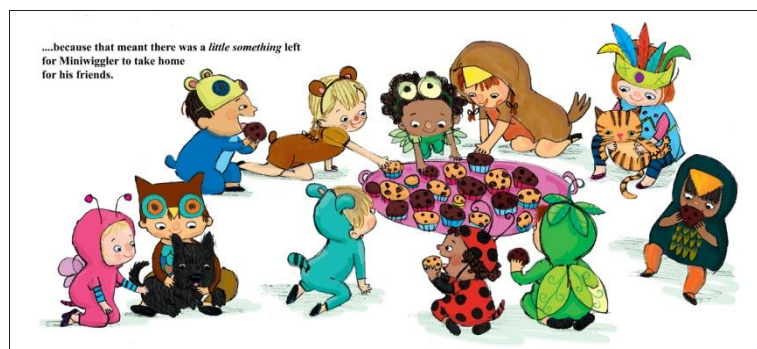
รูป 8 ภาพแสดงตัวอย่างภาพพิมพ์ (Printing)

Source: (Kohara, 2010)

3.3.2.7.6 ภาพจากคอมพิวเตอร์ (Computer)

รูป 9 ภาพแสดงตัวอย่างภาพจากคอมพิวเตอร์ (Computer)

Source: (Woolf, 2013)

ดังนั้นเมื่อผู้วาดภาพประกอบได้รับเรื่องมาและวางแผนการทำงานจนถึงขั้นลงมือจริง ผู้วาดภาพประกอบต้องเลือกใช้วิธีการทำงานศิลปะตามที่ตนถนัดเป็นหลัก จากนั้นจึงลงรายละเอียดว่า อารมณ์ของภาพหรือบรรยากาศเป็นอย่างไร นอกจากนี้หนังสือภาพประกอบสำหรับเด็กยังต้องการภาพที่มีความแปลกแตกต่าง เพื่อเพิ่มความน่าสนใจ เช่น เทคนิคเปิดปิดภาพเพื่อซ่อนภาพ เทคนิคภาพสามมิติ เป็นต้น

ผู้วิจัยจะเลือกใช้ภาพประกอบที่มีการใช้รูปแบบศิลปะที่เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน 7-9 ปี คือ มีสีสันสดใส มีการสื่อความหมายชัดเจน ไม่ซับซ้อน เข้าใจง่าย โดยจะสื่อความหมายทางศิลปะให้มีความสัมพันธ์กับรูปแบบของสาระดนตรีที่จะสอน

3.3.3 ภาพประกอบสำหรับเด็กอายุ 7-9 ปี

สำนักงานอุทยานการเรียนรู้สังกัดสำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับพัฒนาการ และหลักเกณฑ์การคัดเลือกหนังสือสำหรับเด็กในวัย 7-9 ปี ดังนี้(ชตช้อย โสภณพนิช และคณะ, 2550) เด็กในวัยนี้จะเปลี่ยนสิ่งแวดล้อมจากบ้านเป็นโรงเรียนต้องปรับตัวให้เข้ากับคนแปลกหน้าและระเบียบของโรงเรียน เป็นวัยที่ชอบความสนุกสนาน จึงยังสนใจหนังสือภาพและชอบเรื่องที่ชวนให้คิดเกี่ยวกับชีวิตจริงมากขึ้น ซึ่งอาจเป็นเรื่องจริงที่เล่าสั้นๆ ง่ายๆ มีบุคลิกลักษณะผู้นำของตัวละคร สนใจอ่านเรื่องสัตว์ต่างๆ ไม่ค่อยชอบเรื่องหวาดเสียว หรือตื่นเต้นจนเกินไป ชอบเรื่องเกี่ยวกับ

ชีวิตประจำวัน สิ่งที่พบเห็นและเกิดความคิดริเริ่ม อยากทดลองอยากค้นคว้าและอยากทำ เด็กผู้ชาย และเด็กผู้หญิงเริ่มมีความสนใจต่างกัน

เด็กในวัยนี้มีพัฒนาการทางด้านภาษาดีขึ้น รู้คำศัพท์ต่างๆเพิ่มขึ้นใช้ภาษาแสดงความคิด ความรู้สึกได้อย่างดี ความรู้สึกด้านจริยธรรมเริ่มพัฒนา มีความรับผิดชอบมากขึ้น เริ่มสนใจสิ่งถูกหรือสิ่งผิดแต่ไม่มีความเข้าใจอย่างลึกซึ้งถึงเรื่องความถูกต้อง พัฒนาการทางสติปัญญาของเด็กวัยนี้จะดูได้จาก การอ่าน เด็กชายชอบอ่านหนังสือเกี่ยวกับวิทยาศาสตร์ ประวัติศาสตร์และชีวประวัติต่างๆ ส่วนเด็กหญิงชอบนิยายเกี่ยวกับอารมณ์ ความสนใจในการอ่านจะทำให้เด็กสามารถรู้จักค้นคว้า ลงมือทำเอง และส่งผลให้เด็กสามารถพึ่งตนเองมากขึ้น

พัฒนาการทางปัญญาที่เห็นได้ชัดคือ มีจินตนาการสูงขึ้น มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ คิดที่จะทำและประดิษฐ์สิ่งต่างๆที่เป็นงานอดิเรกและกิจกรรมในชั้นเรียน หนังสือที่เหมาะสมสำหรับเด็กวัยนี้ ได้แก่ หนังสือภาพ หนังสือนิทาน หนังสือนวนิยายขนาดสั้น หนังสือบทร้อยกรอง หนังสือการ์ตูน หนังสือความรู้ทั่วไป

ตารางที่ 10 สรุปหลักเกณฑ์การคัดสรรหนังสือสำหรับเด็กวัย 7-9 ปี

หลักเกณฑ์	รายละเอียด
1. เนื้อหา	1.1 ส่งเสริมและสร้างจินตนาการ 1.2 ส่งเสริมและพัฒนาทักษะกระบวนการคิด เช่น ความคิดสร้างสรรค์ , ความคิดวิเคราะห์ 1.3 สนุกสนานเพลิดเพลิน ชวนติดตาม 1.4 เป็นตัวอย่างที่ดีในการดำเนินชีวิตส่งเสริมคุณธรรมและศีลธรรมอันดีไม่เป็นเรื่องที่โหดร้ายรุนแรง ไม่สร้างค่านิยมในทางที่ผิด ไม่นำเสนอเนื้อหาในทางลบ 1.5 นำเสนอเนื้อหาได้ตามวัตถุประสงค์ สื่อความเข้าใจได้ตรงกัน
2. ภาษา	2.1 ราบรื่นสละสลวยเหมาะสมกับเนื้อหาและตัวละครนั้นๆเป็นภาษาที่เหมาะสมกับวัย และสื่อความหมายได้เข้าใจโดยทั่วกัน 2.2 ไม่มีถ้อยคำหยาบคาย ถ้าเป็นร้อยกรองและบทกวีต่างๆ มีการเลือกสรรภาษาได้อย่างงดงาม มีอรรถรสทางวรรณศิลป์ และให้ความสุนทรีย์ต่อผู้อ่าน 2.3 ใช้ประโยคที่ไม่ซับซ้อน เข้าใจง่าย 2.4 ถูกต้องตามหลักภาษา

3. ภาพประกอบ	<p>3.1 มีสีสันสดใส สวยงาม เหมาะสมและสอดคล้องกับเนื้อเรื่อง</p> <p>3.2 ภาพประกอบกับเนื้อหามีความสำคัญเท่าเทียมกัน</p> <p>3.3 สามารถสื่อความหมายได้ชัดเจน</p> <p>3.4 ตอบสนองความสนใจ</p> <p>3.5 สีที่พิมพ์ไม่เป็นอันตรายต่อสุขภาพของผู้ใช้</p>
4. องค์ประกอบ อื่นๆ	<p>4.1 เป็นหนังสือที่เด็กอ่านและสามารถเข้าใจได้เอง</p> <p>4.2 ขนาดและสีของตัวอักษรชัดเจน อ่านง่าย ถูกต้องตามรูปแบบพยานุชนะ ไทย</p> <p>4.3 สีของกระดาษพื้นและสีของตัวอักษรไม่เป็นอันตรายต่อสุขภาพตาของ ผู้อ่าน</p> <p>4.4 ตัวละครอาจเกิดจากจินตนาการมีพฤติกรรมที่เหนือจริงได้ เช่น สัตว์พูดได้ ต้นไม้พูดได้ ถ้าเป็นข้อมูลทางด้านวิชาการต้องเป็นข้อมูลที่ถูกต้องถ้าตัวละคร เป็นคน ควรอยู่ในวัยเดียวกับผู้อ่าน</p> <p>4.5 การจบของเรื่องต้องจบด้วยความสุขในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยเลือกใช้หนังสือ นิทานที่เด็กสามารถอ่านและทำความเข้าใจเองได้ มีการใช้สีและตัวอักษร ชัดเจน มีขนาดใหญ่ กระดาษที่ใช้มีความหนาและไม่เป็นอันตรายต่อผู้ใช้</p>

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจะพัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติมประเภทนิทานอีสป และนิทานพื้นบ้าน ซึ่งมีลักษณะเป็นเรื่องราวชวนติดตาม และมีภาพประกอบ ซึ่งจะส่งเสริมจินตนาการ ความคิดสร้างสรรค์ และมีการสอดแทรกความรู้ทางด้านสาระดนตรี และส่งเสริมคุณธรรมและศีลธรรมในเรื่องราว

โดยจะเลือกใช้เพลงเป็นภาษาในการสื่อสารเรื่องราวเป็นหลัก เพื่อเพิ่มอรรถรสและความสุนทรี โดยเลือกใช้ภาษาในลักษณะการแต่งเป็นทำนองเพลงที่มีความเข้าใจง่าย เหมาะสมกับวัยของเด็ก ประโยคที่ไม่ซับซ้อน และถูกต้องตามหลักภาษา

มีการเลือกใช้ภาพประกอบที่มีการใช้รูปแบบศิลปะนามธรรม คือ มีความงดงามเกี่ยวข้อทางจิตใจ และมีลักษณะศิลปะที่ถ่ายทอดอารมณ์และความรู้สึกโดยจะสื่อความหมายทางศิลปะให้มีความสัมพันธ์กับรูปแบบของสาระดนตรีที่จะสอนมีการสร้างรูปทรงวางโครงสร้าง ใช้ศิลปะการวาดเส้นจุด แสงและเงาขึ้นมาใหม่ตามลักษณะของเนื้อหาสาระดนตรีที่จะสื่อโดยใช้สีน้ำเป็นหลักเพื่อเพิ่มความ

สมจริง และสร้างควมมีมิติให้แก่ภาพ และภาพประกอบจะมีการสื่อความหมายชัดเจน สอดคล้องกับเนื้อหาสาระ มีสีสันสดใส เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน

โดยจะเลือกใช้หนังสือนิทานที่เด็กสามารถอ่านและทำความเข้าใจเองได้ มีการใช้สีและตัวอักษรชัดเจน มีขนาดใหญ่ กระจาษาที่ใช้มีความหนาและไม่เป็นอันตรายต่อผู้ใช้

ตอนที่ 4 กรอบแนวคิดในการวิจัย

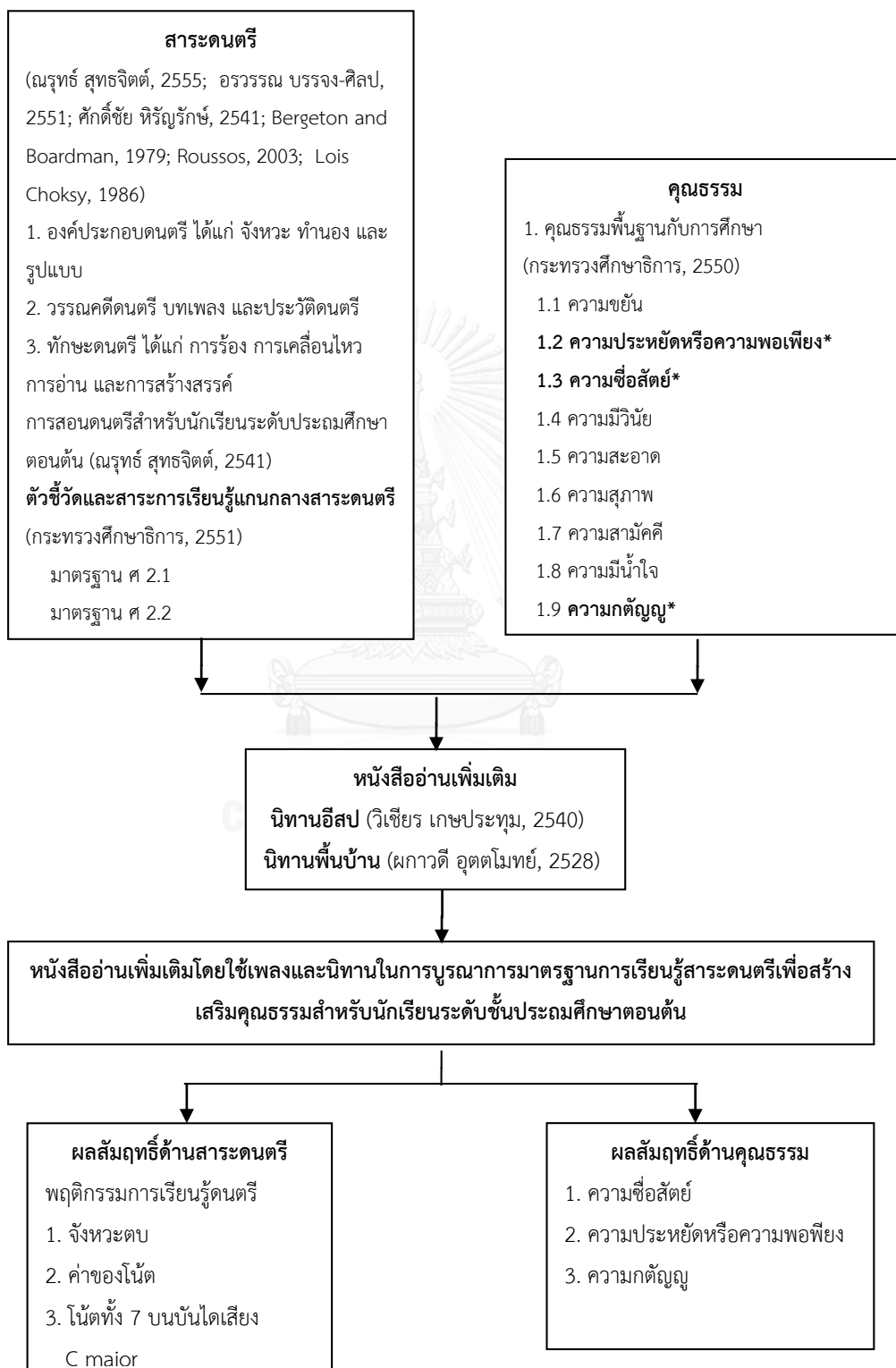
การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลเพื่อนำมาประกอบการพัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติมโดยใช้เพลงและนิทานในการบูรณาการมาตรฐานการเรียนรู้สาระดนตรีเพื่อสร้างเสริมคุณธรรมสำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาตอนต้น โดยได้ศึกษาหลักการพื้นฐาน 2 ด้าน ด้านแรก คือนี้อหาสาระดนตรี และคุณธรรม ด้านที่สอง คือการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม ดังนี้

เนื้อหาสาระดนตรีด้าน ทฤษฎีดนตรี และประวัติดนตรี ผู้วิจัยเลือกศึกษาแนวคิดของณรุทธ์ สุทธจิตต์ (ณรุทธ์ สุทธจิตต์, 2555) มีการใช้แนวคิด ทฤษฎี และหลักการเกี่ยวกับการสอนดนตรีในระดับชั้นประถมศึกษาตอนต้น (ณรุทธ์ สุทธจิตต์, 2541) รวมทั้งผู้วิจัยได้นำตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางสาระดนตรี (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551) มาตรฐาน ศ. 2.1 และมาตรฐาน ศ. 2.2 มาประยุกต์ใช้ในการสอน มีการนำหลักคุณธรรมตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ คือ คุณธรรมทั้ง 8 ประการมาใช้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2550; อำไพ สุจริตกุล, 2545)

ด้านการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม ผู้วิจัยศึกษาเนื้อหาเกี่ยวกับหนังสืออ่านเพิ่มเติม (นุชนารถ ยิ้มจันทร์, 2546; จินตนา ไบกาชุย, 2534) โดยจะเลือกศึกษาเฉพาะหนังสืออ่านเพิ่มเติมประเภทนิทานอีสป และนิทานพื้นบ้าน (ผกาวัต อุตตโมทย์, 2528; วิเชียร เกษประทุม, 2540)

จากหลักการพื้นฐานทั้ง 2 ด้าน ผู้วิจัยจะใช้เพลงและนิทานในการบูรณาการมาตรฐานการเรียนรู้สาระดนตรีเพื่อสร้างเสริมคุณธรรมสำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาตอนต้น โดยจะนำเสนอในรูปแบบของหนังสืออ่านเพิ่มเติมประเภทนิทานอีสป และนิทานพื้นบ้าน และนำไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง โดยจะมีการวัดผลสัมฤทธิ์ 2 ด้านคือ พฤติกรรมการเรียนรู้สาระดนตรี และทัศนคติด้านคุณธรรม

หนังสืออ่านเพิ่มเติมโดยใช้เพลงและนิทานในการบูรณาการมาตรฐานการเรียนรู้สาระดนตรี
เพื่อสร้างเสริมคุณธรรมสำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาตอนต้น

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติมโดยใช้เพลงและนิทานในการบูรณาการมาตรฐานการเรียนรู้สาระดนตรีเพื่อสร้างเสริมคุณธรรมสำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาตอนต้นและเพื่อศึกษาพฤติกรรมการเรียนรู้ดนตรี และทัศนคติด้านคุณธรรมของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาตอนต้นหลังการใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมในลักษณะการวิจัยเชิงวิจัยและพัฒนา (Research and Development) เป็นการวิจัยที่มีการพัฒนาต้นแบบนวัตกรรม และมีการทดลองใช้เพื่อตรวจสอบคุณภาพในเชิงประจักษ์ (สุพัทธ์ พิบูลย์, 2552) โดยแบ่งขั้นตอนการดำเนินการวิจัยดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ขั้นตอนที่ 2 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ขั้นตอนที่ 3 การผลิตและพัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติม

ขั้นตอนที่ 4 การนำหนังสืออ่านเพิ่มเติมไปทดลองใช้

ขั้นตอนที่ 5 การวิเคราะห์ข้อมูล สรุป อภิปรายผลและนำเสนอเป็นวิทยานิพนธ์ฉบับสมบูรณ์

ขั้นตอนที่ 1 การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ขั้นตอนที่ 2 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบประเมินคุณภาพหนังสืออ่านเพิ่มเติม
2. แบบสำรวจพฤติกรรมการเรียนรู้ดนตรี
3. แบบสำรวจทัศนคติด้านคุณธรรม

ขั้นตอนที่ 3 การผลิตและพัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติมโดยการประยุกต์ใช้ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางสาระดนตรีตามแนวคิดความรู้คู่คุณธรรม

1. ศึกษาหาความรู้และแนวทางในการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม
2. การเขียนโครงเรื่อง (Plot)
3. การเขียนบทสคริปต์ (Script)
4. การทำรูปเล่มจำลอง (Dummy)
5. การทำรูปเล่ม (Format)

ขั้นตอนที่ 4 การนำหนังสืออ่านเพิ่มเติมไปทดลองใช้

1. นำหนังสืออ่านเพิ่มเติมไปทดลองใช้กับนักเรียนโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 18 คน
2. เก็บข้อมูล และวิเคราะห์ผลจากแบบประเมินคุณภาพหนังสืออ่านเพิ่มเติม แบบแบบสำรวจพฤติกรรมการเรียนรู้ดนตรี และแบบสำรวจทัศนคติด้าน

ขั้นตอนที่ 5 การวิเคราะห์ข้อมูล สรุป อภิปรายผลและนำเสนอเป็นวิทยานิพนธ์ฉบับ

โดยมีรายละเอียดในแต่ละขั้นตอนดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือนักเรียนโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน 18 คน โดยมีการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

ขั้นตอนที่ 2 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย

2.1 แบบประเมินคุณภาพหนังสืออ่านเพิ่มเติมประเภทนิทาน

ใช้ประเมินหลังการพัฒนาหนังสือนิทานทั้ง 3 เล่มเสร็จสิ้น ลักษณะเป็นแบบประเมินแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างแบบประเมินหนังสือนิทานตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้ (ภาคผนวก ข)

2.3.1 ศึกษาเอกสารเกี่ยวกับวิธีการสร้างแบบประเมินเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.3.2 พิจารณาถึงหัวข้อปัญหา และจุดมุ่งหมาย

2.3.3 สร้างแบบประเมินสำหรับผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา โดยใช้แบบประเมินที่มีลักษณะมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) ทั้งหมด 5 ระดับ คือ 5, 4, 3, 2, 1 โดยกำหนดความหมายของคะแนนไว้ ดังนี้

เกณฑ์การแปลผลคะแนนเฉลี่ย

คะแนน 5 หมายถึง มีคุณภาพระดับดีมาก

คะแนน 4 หมายถึง มีคุณภาพระดับดี

คะแนน 3 หมายถึง มีคุณภาพระดับปานกลาง

คะแนน 2 หมายถึง มีคุณภาพระดับต้องปรับปรุง

คะแนน 1 หมายถึง มีคุณภาพระดับใช้ไม่ได้

2.3.4 นำแบบประเมินที่ปรับปรุงแล้วให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนดนตรี การทำหนังสือภาพประกอบ ด้านการใช้ห้องสมุด จำนวน 3 ท่าน ประเมินคุณภาพของหนังสือนิทาน

2.3.5 นำแบบประเมินที่ได้มาใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูลเป็นแบบหนังสือนิทาน

2.3.6 นำผลจากการประเมินมาพิจารณาค่าเฉลี่ย เพื่อใช้เป็นเกณฑ์การประเมินคุณภาพของหนังสือ โดยกำหนดเกณฑ์ ดังนี้

คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 4.51 – 5.00 หมายถึง มีคุณภาพระดับดีมาก

คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 3.51 – 4.50 หมายถึง มีคุณภาพระดับดี

คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 2.51 – 3.50 หมายถึง มีคุณภาพระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 1.51 – 2.50 หมายถึง มีคุณภาพระดับต้องปรับปรุง

คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 1.00 – 1.50 หมายถึง มีคุณภาพระดับใช้ไม่ได้

2.2 แบบสำรวจพฤติกรรมการเรียนรู้ดนตรี

เป็นแบบสำรวจพฤติกรรมการเรียนรู้ดนตรีจากการใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติม โดยเก็บข้อมูลจากการสำรวจพฤติกรรมโดยรวม (ภาคผนวก ข)

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

2.1.1 ศึกษาวิธีการสร้างแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากการใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติม

2.1.2 วิเคราะห์เนื้อหาสาระดนตรีในหนังสืออ่านเพิ่มเติม โดยแบ่งเป็นการสำรวจพฤติกรรม ด้านความเข้าใจในสาระดนตรีที่กำหนดมาให้และความถูกต้องในการปฏิบัติตามสาระ ดนตรีที่กำหนดมาให้

2.1.3 สร้างแบบสำรวจพฤติกรรมการเรียนรู้ดนตรี

2.1.4 นำแบบสำรวจพฤติกรรมการเรียนรู้ดนตรีที่ได้มาใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล ต่อไป

2.3 แบบสำรวจทัศนคติด้านคุณธรรม

เป็นแบบสำรวจทัศนคติด้านคุณธรรมที่นักเรียนได้รับจากการใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติม โดย เก็บข้อมูลจากการสำรวจทัศนคติโดยรวม (ภาคผนวก ข)

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างแบบสำรวจทัศนคติด้านคุณธรรมตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

2.2.1 ศึกษาแนวทางการพัฒนาคุณธรรมพื้นฐานกับการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ประกอบไปด้วยคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยเลือกใช้คุณธรรม ด้านความซื่อสัตย์ ความประหยัดหรือความพอเพียง และความกตัญญู

2.2.2 สร้างแบบสำรวจทัศนคติด้านคุณธรรม โดยแบ่งเป็น 2 ตอน คือ 1) ทัศนคติของ นักเรียนที่มีต่อสถานการณ์ตัวอย่างที่กำหนดมาให้ทั้งสิ้น 3 สถานการณ์ 2) ทัศนคติของ นักเรียนที่มีต่อคำถามด้านคุณธรรมที่กำหนดมาให้ 3 ข้อ

2.2.3 นำแบบสำรวจทัศนคติด้านคุณธรรมที่ได้มาใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูลต่อไป

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ขั้นตอนที่ 3 การผลิตและพัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติม

ผู้วิจัยได้สร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมโดยใช้เพลงและนิทานในการบูรณาการมาตรฐานการเรียนรู้ สาระดนตรีเพื่อสร้างเสริมคุณธรรมสำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาตอนต้น โดยมีขั้นตอนการสร้างดังนี้

3.1 ศึกษาตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ในกลุ่มสาระที่ 2 ดนตรี มาตรฐานการเรียนรู้ที่ ศ. 2.1 และศ. 2.2 ในระดับประถมศึกษาตอนต้น ในหัวข้อสาระดนตรีที่ จะนำไปใช้ (ภาคผนวก ค)

3.2 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวิธีและหลักการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม ขั้นตอนการทำหนังสือเด็ก ขั้นตอนการจัดทำภาพประกอบหนังสือเด็ก พัฒนาการและความสนใจใน

การอ่านหนังสือของเด็กในวัย 7-9 ปี การประเมินคุณค่าของหนังสืออ่านเพิ่มเติมและคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ

3.3 ศึกษาและคัดเลือกหนังสืออ่านเพิ่มเติมประเภทนิทานอีสป และนิทานพื้นบ้าน เพื่อนำมาใช้ในการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมโดยการประยุกต์ใช้ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง สาระดนตรีตามแนวคิดความรู้คู่คุณธรรม โดยคัดเลือกจากเนื้อหาที่เด็กที่รู้จักของเด็ก และสามารถประยุกต์เนื้อหาสาระดนตรี และสอดแทรกคุณธรรมได้ โดยแบ่งเป็นหนังสือนิทานอีสป 2 เรื่อง และหนังสือนิทานพื้นบ้าน 1 เรื่อง ดังนี้

ตารางที่ 11 แสดงเรื่องนิทาน สาระดนตรี และคุณธรรมที่ผู้วิจัยนำมาใช้ในการวิจัย

นิทาน	สาระดนตรี	คุณธรรม
1. นิทานอีสป เรื่องเด็กเลี้ยงแกะ	จังหวะตบ	ความซื่อสัตย์
3. นิทานอีสป เรื่องกาดำกับหงส์ขาว	ค่าของโน้ต	ความประหยัดหรือความพอเพียง
2. นิทานพื้นบ้าน เรื่องดาวลูกไก่	โน้ตดนตรีทั้ง 7 ตามบันไดเสียง C Major	ความกตัญญู

โดยมีขอบเขตของการจัดทำ ดังนี้

3.3.1 เนื้อหาการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจะพัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติมประเภทนิทานอีสป และนิทานพื้นบ้าน ซึ่งมีลักษณะเป็นเรื่องราวชวนติดตาม และมีภาพประกอบ ซึ่งจะส่งเสริมจินตนาการ ความคิดสร้างสรรค์ และมีการสอดแทรกความรู้ทางด้านสาระดนตรี และส่งเสริมคุณธรรมและศีลธรรมในเรื่องราว

3.3.2 ภาษา การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจะเลือกใช้เพลงเป็นภาษาในการสื่อสารเรื่องราวเป็นหลัก เพื่อเพิ่มอารมณ์และความสุนทรีย์ โดยเลือกใช้ภาษาในลักษณะการแต่งเป็นทำนองเพลงที่มีความเข้าใจง่าย เหมาะสมกับวัยของเด็ก ประโยคที่ไม่ซับซ้อน และถูกต้องตามหลักภาษา

3.3.3 ภาพประกอบการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยเลือกใช้การวาดโดยใช้โปรแกรม SketchBook โดยภาพประกอบจะมีการสื่อความหมายชัดเจน สอดคล้องกับเนื้อหาสาระ มีสีสันสดใส เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน

3.3.4 องค์ประกอบอื่นๆการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยเลือกใช้หนังสือนิทานที่เด็กสามารถอ่านและทำความเข้าใจเองได้ มีการใช้สีและตัวอักษรชัดเจน มีขนาดใหญ่ กระดาษที่ใช้มีความหนาและไม่เป็นอันตรายต่อผู้ใช้

3.4 สร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม โดยประยุกต์หลักเกณฑ์ และขั้นตอนการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมของฉวีวรรณ คูหาภินันท์ มีขั้นตอนการจัดทำดังนี้ (ฉวีวรรณ คูหาภินันท์, 2527)

3.4.1 ศึกษาแนวทางในการจัดทำหนังสืออ่านเพิ่มเติมจากหนังสือที่ดีสำหรับเด็ก โดยดูวิธีการ โครงเรื่อง แก่นเรื่อง วิธีเขียน ภาษาที่ใช้ ภาพประกอบที่ใช้ รูปแบบการจัดวางภาพและตัวอักษร ลักษณะดี และจุดบกพร่องของหนังสือแต่ละเล่ม และศึกษาผลงานของผู้จัดทำหนังสือสำหรับเด็กชื่อดัง เพื่อนำมาปรับใช้เป็นแนวทางในการจัดทำต่อไป

3.4.2 เนื่องจากหนังสือเพิ่มเติมที่จัดทำ เป็นหนังสือประเภทนิทานอีสป และนิทานพื้นบ้านที่มีเค้าโครงเรื่อง เนื้อเรื่อง และชื่อเรื่องอยู่แล้ว ผู้วิจัยจึงเพิ่มเติมการจัดทำในส่วนของการเขียนบทสคริปต์ (Script) ซึ่งเป็นการนำเรื่องราวที่ได้จากเค้าโครงเรื่องหรือเนื้อเรื่องมาเขียนบอกขั้นตอนของเนื้อเรื่องและภาพประกอบ โดยบอกว่าแต่ละหน้าของหนังสือตั้งแต่หน้าปกจนถึงหน้าสุดท้ายจะมีภาพและคำบรรยายอย่างไรบ้าง และผู้วิจัยต้องทำการวาดภาพประกอบให้สอดคล้องกับเนื้อเรื่อง และคิดประยุกต์เนื้อหาสาระดนตรี และข้อคิดคุณธรรมในหนังสือนิทานทั้ง 3 เล่ม

3.4.3 การทำรูปเล่มจำลอง (Dummy) เป็นขั้นตอนการทำหนังสืออ่านเพิ่มเติมในรูปเล่มจำลองให้มีความใกล้เคียงกับหนังสือที่จะจัดพิมพ์ โดยผู้วิจัยจะนำรายละเอียดจากบทสคริปต์ (Script) ที่เขียน และภาพประกอบที่วาดมาจัดวางลงไปทีละหน้า โดยเรียงตั้งแต่หน้าปกจนถึงหน้าสุดท้ายเสมือนทำเล่มจริง

3.4.4 การทำรูปเล่ม (Format) เป็นขั้นตอนการทำหนังสือขนาดจริง ขนาดของรูปเล่มมีขนาดเหมาะสมกับเด็กในวัยนี้ คือ โดยมีขนาดความกว้าง 25 x 33 เซนติเมตร ลักษณะรูปเล่มเป็นแนวนอน กระดาษที่ใช้เป็นกระดาษอาร์ตมัน 300 แกรม การเย็บเล่มโดยใช้สันแบบขดลวดเพื่อความคงทน มีการรองหน้าปกหน้าและหลังด้วยแผ่นใส

3.4.5 ปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมเพื่อให้ได้หนังสืออ่านเพิ่มเติมที่ถูกต้อง และสวยงามเหมาะสมกับการใช้งาน

ขั้นตอนที่ 4 การนำหนังสืออ่านเพิ่มเติมไปทดลองใช้

4.1 นำหนังสืออ่านเพิ่มเติมโดยใช้เพลงและนิทานในการบูรณาการมาตรฐานการเรียนรู้สาระดนตรีเพื่อสร้างเสริมคุณธรรมไปทดลองใช้กับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสาธิต

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน 18 คน โดยมีระยะเวลาทดลองทั้งหมด 3 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 1 คาบเรียน

4.2 เก็บข้อมูลจากแบบประเมินคุณภาพหนังสืออ่านเพิ่มเติม แบบสำรวจพฤติกรรมการเรียนรู้ดนตรี และแบบสำรวจทัศนคติด้านคุณธรรมหลังจากการใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติม โดยใช้สถิติภาคบรรยาย ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการเขียนอธิบาย

ขั้นตอนที่ 5 การวิเคราะห์ข้อมูล สรุป อภิปรายผลและนำเสนอเป็นวิทยานิพนธ์ฉบับสมบูรณ์

นำข้อมูลที่ได้จากจากแบบประเมินคุณภาพหนังสืออ่านเพิ่มเติม แบบสำรวจพฤติกรรมการเรียนรู้ดนตรี และแบบสำรวจทัศนคติด้านคุณธรรมมาวิเคราะห์ข้อมูลในเชิงคุณภาพ สรุปผล และอภิปรายผล

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัย เรื่องการพัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติมโดยใช้เพลงและนิทานในการบูรณาการมาตรฐานการเรียนรู้สาระดนตรีเพื่อสร้างเสริมคุณธรรมสำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาตอนต้น แบ่งการนำเสนอข้อมูลออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 หนังสืออ่านเพิ่มเติมโดยใช้เพลงและนิทานในการบูรณาการมาตรฐานการเรียนรู้สาระดนตรีเพื่อสร้างเสริมคุณธรรมสำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาตอนต้นที่พัฒนาขึ้น

- 1.1 ขั้นตอนการจัดทำหนังสืออ่านเพิ่มเติม
- 1.2 หนังสืออ่านเพิ่มเติม
- 1.3 ผลการประเมินหนังสืออ่านเพิ่มเติม

ตอนที่ 2 ผลจากการทดลองใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมโดยใช้เพลงและนิทานในการบูรณาการมาตรฐานการเรียนรู้สาระดนตรีเพื่อสร้างเสริมคุณธรรมมีพฤติกรรมการเรียนรู้ดนตรีและทัศนคติด้านคุณธรรม

- 2.1 พฤติกรรมการเรียนรู้ดนตรีหลังจากการทดลองใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติม
- 2.2 ทัศนคติด้านคุณธรรมหลังจากการทดลองใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติม

ตอนที่ 1 หนังสืออ่านเพิ่มเติมโดยใช้เพลงและนิทานในการบูรณาการมาตรฐานการเรียนรู้สาระดนตรีเพื่อสร้างเสริมคุณธรรมสำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาตอนต้นที่พัฒนาขึ้น

1.1 ขั้นตอนการจัดทำหนังสืออ่านเพิ่มเติม

หนังสืออ่านเพิ่มเติมโดยใช้เพลงและนิทานในการบูรณาการมาตรฐานการเรียนรู้สาระดนตรีเพื่อสร้างเสริมคุณธรรมสำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาตอนต้นเรื่อง 1) เด็กเลี้ยงแกะ 2) กาดำกับหงส์ขาว 3) ดาวลูกไก่ ที่พัฒนาขึ้นแบ่งขั้นตอนการจัดทำเป็น 5 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนการศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับการทำหนังสือภาพสำหรับเด็กที่ดี ที่ได้รับรางวัลชนะเลิศจากการประกวดเช่น เรื่อง จู๊ดจ๊าดกับจืดจืด ได้รับรางวัลชนะเลิศ ประเภทนิทานภาพส่งเสริมคุณธรรมจากการ

ประกวด “แว่นแก้ว” ของนานมีบุ๊คส์ พ.ศ. 2557 เป็นต้น ศึกษาหาความรู้จากตำรา เอกสารต่างๆ ผลงานวิจัย (ลักขณา รอดสน, 2540); (นันทกาญจน์ อาจิณาจารย์, 2544); (อุบลศรี อุบลสวัสดิ์, 2553) เข้าศึกษา อบรมสัมมนา ฟังการอภิปรายการทำหนังสือสำหรับเด็ก เพื่อดูแนวการจัดทำหนังสือแต่ละเล่ม ทั้งโครงเรื่อง แกนของเรื่อง วิธีเขียน ภาษาที่ใช้ ภาพประกอบ ลักษณะเด่น และจุดบกพร่องของหนังสือแต่ละเล่ม

ตารางที่ 12 สรุปหลักเกณฑ์การคัดสรรหนังสือสำหรับเด็กวัย 7-9 ปี

หลักเกณฑ์	รายละเอียด
1. เนื้อหา	<p>1.1 ส่งเสริมและสร้างจินตนาการ</p> <p>1.2 ส่งเสริมและพัฒนาทักษะกระบวนการคิด เช่น ความคิดสร้างสรรค์, ความคิด วิเคราะห์</p> <p>1.3 สนุกสนานเพลิดเพลิน ชวนติดตาม</p> <p>1.4 เป็นตัวอย่างที่ดีในการดำเนินชีวิตส่งเสริมคุณธรรมและศีลธรรมอันดี ไม่เป็นเรื่องที่โหดร้ายรุนแรง ไม่สร้างค่านิยมในทางที่ผิด ไม่นำเสนอเนื้อหาในทางลบ</p> <p>1.5 นำเสนอเนื้อหาได้ตามวัตถุประสงค์ สื่อความเข้าใจได้ตรงกัน</p>
2. ภาษา	<p>2.1 ภาษาร่ารื่นสละสลวยเหมาะสมกับเนื้อหาและตัวละครนั้นๆ เป็นภาษาที่เหมาะสมกับวัย และสื่อความหมายได้เข้าใจโดยทั่วกัน</p> <p>2.2 ไม่มีถ้อยคำหยาบคาย ถ้าเป็นร้อยกรองและบทกวีต่างๆ มีการเลือกสรรภาษาได้อย่างงดงาม มีอรรถรสทางวรรณศิลป์ และให้ความสุนทรีย์ต่อผู้อ่าน</p> <p>2.3 ใช้ประโยคที่ไม่ซับซ้อน เข้าใจง่าย</p> <p>2.4 ถูกต้องตามหลักภาษา</p>
3. ภาพประกอบ	<p>3.1 มีสีสันสดใส สวยงาม เหมาะสมและสอดคล้องกับเนื้อเรื่อง</p> <p>3.2 ภาพประกอบกับเนื้อหามีความสำคัญเท่าเทียมกัน</p> <p>3.3 สามารถสื่อความหมายได้ชัดเจน</p> <p>3.4 ตอบสนองความสนใจของผู้อ่านได้อย่างดี</p> <p>3.5 สีของกระดาษพื้นและสีของตัวอักษรไม่เป็นอันตรายต่อสุขภาพตาของผู้อ่าน</p>

4.	4.1 เป็นหนังสือที่ครูเป็นผู้ใช้สอน หรือเด็กสามารถอ่านได้เอง
องค์ประกอบ อื่นๆ	4.2 ตัวละครอาจเกิดจากจินตนาการมีพฤติกรรมที่เหนือจริงได้ เช่น สัตว์พูดได้, ต้นไม้พูดได้ ถ้าเป็นข้อมูลทางด้านวิชาการต้องเป็นข้อมูลที่ต้องการ ถ้าตัวละครเป็นคนควรอยู่ในวัยเดียวกับผู้อ่าน

2. ขั้นตอนเขียนโครงเรื่องหรือเนื้อเรื่องย่อ (Plot) เนื่องจากหนังสือเพิ่มเติมที่จัดทำ เป็นหนังสือประเภทนิทานอีสปที่มีเค้าโครงเรื่อง เนื้อเรื่อง และชื่อเรื่องอยู่แล้ว ผู้วิจัยจึงเพิ่มเติมการจัดทำในส่วนของการเขียนบทสคริปต์ (Script) ซึ่งเป็นการนำเรื่องราวที่ได้จากเค้าโครงเรื่องหรือเนื้อเรื่องมาเขียนบอกขั้นตอนของเนื้อเรื่องและภาพประกอบ โดยผู้วิจัยได้นำเนื้อเรื่องราวของนิทานมาแต่งเป็นเพลงประกอบเรื่องราว ทำการวาดภาพประกอบให้สอดคล้องกับเพลงประกอบเนื้อเรื่อง และคิดประยุกต์เนื้อหาสาระดนตรี และข้อคิดคุณธรรมในหนังสือนิทาน

โดยผู้วิจัยได้มีการวิเคราะห์ทำนองเพลงที่นำมาใช้ประกอบเรื่องราวนิทานทั้ง 3 เรื่อง ดังนี้

2.1 หนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่องเด็กเลี้ยงแกะ ใช้ทำนองเพลง: เข้าวันหนึ่งวันนั้น

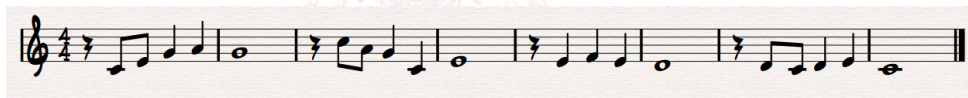
รูป 10 ภาพแสดงทำนองเพลงเข้าวันหนึ่งวันนั้น

ตารางที่ 13 วิเคราะห์ทำนองเพลงเข้าวันหนึ่งวันนั้นประกอบนิทานเรื่องเด็กเลี้ยงแกะ

องค์ประกอบทางดนตรีที่ใช้ในการวิเคราะห์		
1. จังหวะ (Rhythm)	2. ทำนอง (Melody)	3. รูปแบบ (Form)
1.1 อัตราจังหวะ $\frac{4}{4}$	2.1 ความกว้างของช่วงเสียง (Range) ต่ำสุด คือ B สูงสุด คือ F	3.1 รูปแบบเพลง: A B
1.2 รูปแบบจังหวะ: มีการซ้ำรูปแบบจังหวะทุกๆ 2 ห้อง	2.2 มีการใช้โน้ตในทำนองเพลงทั้งหมด 5 ตัวคือ C, D, E, F, B	
1.3 จังหวะของทำนอง : 		

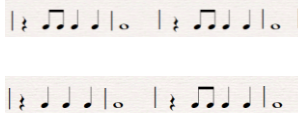
จากตารางการวิเคราะห์ทำนองเพลงเช้าวันหนึ่งวันนั้นที่ใช้ประกอบนิทานเรื่องเด็กเลี้ยงแกะ มีองค์ประกอบทางดนตรีที่ใช้ในการวิเคราะห์ ดังนี้ จังหวะ (Rhythm) เป็นทำนองเพลงที่มีอัตราจังหวะ ซึ่งเป็นอัตราจังหวะแบบปกติ ไม่มีความซับซ้อนง่ายต่อการฟังและการร้อง มีการซ้ำรูปแบบจังหวะทุกๆ 2 ท่อน ทำให้ง่ายต่อการจดจำ ในส่วนของทำนอง (Melody) มีความกว้างของช่วงเสียง (Range) ต่ำสุด คือ B สูงสุด คือ F มีช่วงความกว้าง 5 คู่เสียง ซึ่งเป็นช่วงเสียงของทำงานที่ไม่กว้างจนเกินไป เด็กสามารถร้องได้ และจะช่วยพัฒนาแนวคิดด้านระดับเสียงของเด็ก (ณรุทธ์ สุทธจิตต์, 2541) มีการใช้โน้ตในทำนองเพลงทั้งหมด 5 ตัว คือ C, D, E, F, B ในส่วนของรูปแบบ (Form) เป็นรูปแบบ A B ซึ่งเมื่อนำมาร้องในหนังสือนิทานจะใช้รูปแบบทางดนตรี แบบสโตรฟิก (Strophic Form) เป็นลักษณะเพลงร้องที่มีแนวทำนองเดียวตลอด แต่มีการเปลี่ยนเนื้อร้อง (ณรุทธ์ สุทธจิตต์, 2554)

2.2 หนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่องกาตากับหงส์ขาว ใช้ทำนองเพลง: ไอ้ทะเลแสนงาม

รูป 11 ภาพแสดงทำนองเพลงไอ้ทะเลแสนงาม

ตารางที่ 14 วิเคราะห์ทำนองเพลงไอ้ทะเลแสนงามประกอบนิทานเรื่องกาตากับหงส์ขาว

องค์ประกอบทางดนตรีที่ใช้ในการวิเคราะห์		
1. จังหวะ (Rhythm)	2. ทำนอง (Melody)	3. รูปแบบ (Form)
1.1 อัตราจังหวะ ⁴	2.1 บันไดเสียง : C	3.1 รูปแบบเพลง: A B A
1.2 รูปแบบจังหวะ: มีการซ้ำรูปแบบจังหวะ 3 ท่อน	Pentatonic	
1.3 จังหวะของทำนอง :	2.1 ความกว้างของโน้ต (Range)	
	ต่ำสุด : C	
	สูงสุด : C'	
	มีช่วงความกว้าง 8 คู่เสียง	

	2.2 มีการใช้โน้ตในทำนองเพลงทั้งหมด 5 โน้ตคือ C, D, E, G, A	
--	--	--

จากตารางการวิเคราะห์ทำนองเพลงไอ้ทะเลแสนงามที่ใช้ประกอบนิทานเรื่องกาดำกับหงส์ขาว มีองค์ประกอบทางดนตรีที่ใช้ในการวิเคราะห์ ดังนี้ จังหวะ (Rhythm) เป็นทำนองเพลงที่มีอัตราจังหวะ ซึ่งเป็นอัตราจังหวะแบบปกติ ไม่มีความซับซ้อนง่ายต่อการฟังและการร้อง ในส่วนของทำนอง (Melody) มีการใช้บันไดเสียงแบบ Pentatonic โดยใช้ทั้งหมด 5 ตัว คือ C, D, E, G, A ซึ่งสอดคล้องกับหลักการของโคตยา ในการใช้บันไดเสียงแบบ Pentatonic ในการสอนก่อนบันไดเสียงแบบ Major และ Minor ซึ่งเป็นการสอนจากสิ่งที่ย่างไปสู่สิ่งที่ยาก(ณรุทธ์ สุทธจิตต์, 2537) มีความกว้างของช่วงเสียง (Range) ต่ำสุด คือ C สูงสุด คือ C' มีช่วงความกว้าง 8 คู่เสียง ซึ่งค่อนข้างเป็นช่วงเสียงที่กว้าง แต่เนื่องจากเป็นทำนองเพลงที่ได้กคุ้นเคย เด็กจึงสามารถร้องได้ ในส่วนของรูปแบบ (Form) เป็นรูปแบบเทอนารี (Ternary Form) ในลักษณะ A B A เป็นลักษณะเพลงที่มี 3 ท่อน โดยมีส่วนกลางแตกต่างไปจากส่วนต้นและส่วนท้าย ซึ่งเมื่อนำมาร้องในหนังสือนิทานจะใช้รูปแบบทางดนตรีแบบสโตรฟิก (Strophic Form)

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2.3 หนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่องดาวลูกไก่ ใช้ทำนองเพลง : Twinkle Twinkle Little Star

รูป 12 ภาพแสดงทำนองเพลง Twinkle Twinkle Little Star

ตารางที่ 15 วิเคราะห์ทำนองเพลง Twinkle Twinkle Little Star ประกอบนิทานเรื่องดาวลูกไก่

องค์ประกอบทางดนตรีที่ใช้ในการวิเคราะห์		
1. จังหวะ (Rhythm)	2. ทำนอง (Melody)	3. รูปแบบ (Form)
1.1 อัตราจังหวะ $\frac{4}{4}$ 1.2 รูปแบบจังหวะ: มีการ ซ้ำรูปแบบจังหวะทั้ง 3 ท่อน 1.3 จังหวะของทำนอง : 	2.1 ความกว้างของโน้ต (Range) ต่ำสุด : C สูงสุด : A มีช่วงความกว้าง 6 ช่วงเสียง 2.2 มีการใช้โน้ตในทำนอง เพลงทั้งหมด 6 โน้ตคือ C, D, E, F, G, A	3.1 รูปแบบเพลง: A B A

จากตารางการวิเคราะห์ทำนองเพลง Twinkle Twinkle Little Star ที่ใช้ประกอบนิทานเรื่องดาวลูกไก่ มีองค์ประกอบทางดนตรีที่ใช้ในการวิเคราะห์ ดังนี้ จังหวะ (Rhythm) เป็นทำนองเพลงที่มีอัตราจังหวะ ซึ่งเป็นอัตราจังหวะแบบปกติ ไม่มีความซับซ้อนง่ายต่อการฟังและการร้อง มีการซ้ำรูปแบบจังหวะทุกๆ 2 ท้องดำเนินไปทั้งเพลง ในส่วนของทำนอง (Melody) มีความกว้างของช่วงเสียง (Range) ต่ำสุด คือ C สูงสุด คือ A มีช่วงความกว้าง 6 คู่เสียง ซึ่งเป็นช่วงเสียงของทำนองที่ไม่กว้างจนเกินไป เด็กสามารถร้องได้ มีการใช้โน้ตในทำนองเพลงทั้งหมด 6 ตัว คือ C, D, E, F, G, A

ผู้วิจัยมีการเลือกนิทานอีสปและนิทานพื้นบ้านทั้ง 3 เล่ม ตามข้อคิดคุณธรรมนำความรู้ เพื่อสร้างความตระหนักในคุณค่าของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ความสมานฉันท์ สันติวิธี วิถีประชาธิปไตย เพื่อพัฒนาคนโดยใช้คุณธรรมเป็นพื้นฐานของกระบวนการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงความร่วมมือของสถาบันครอบครัว ชุมชน สถาบันศาสนา และสถาบันการศึกษา โดยมีจุดเน้นเพื่อพัฒนาเยาวชนให้เป็นคนดี มีความรู้ และอยู่ดีมีสุข โดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ ในทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ จึงได้กำหนดขอบข่ายของคุณธรรม จริยธรรม ที่จำเป็นในการดำรงชีวิตอย่างมีความสุข คือ คุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการได้แก่ 1) ความขยัน 2) ความประหยัด 3) ความซื่อสัตย์ 4) ความมีวินัย 5) ความสะอาด 6) ความสุขภาพ 7) ความสามัคคี และ 8) ความมีน้ำใจ ที่ควรเร่งปลูกฝังให้กับเยาวชนของชาติ(กระทรวงศึกษาธิการ, 2551) กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศนโยบายเร่งรัดการปฏิรูปการศึกษาโดยยึดหลักคุณธรรม

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยเลือกใช้คุณธรรม เรื่องความซื่อสัตย์ ความประหยัดหรือความพอเพียง และความกตัญญู เนื่องจาก 1) ความซื่อสัตย์ การเป็นคนซื่อสัตย์ มีความจริงใจ ไม่มีเล่ห์เหลี่ยม ไม่เอาไรต์เอาเปรียบจะทำให้ผู้เรียนเป็นที่เชื่อถือ เป็นที่เคารพนับถือของคนอื่น และเป็นผู้ที่เคารพนับถือของตัวเอง ซึ่งเป็นคุณธรรมที่ควรฝึกฝนให้เกิดความเคยชินตั้งแต่วัยเด็ก ในด้านการเรียนความซื่อสัตย์ คือการไม่คัดลอกงานผู้อื่นมาเป็นของตน การทำงานหรือสิ่งที่ได้รับมอบหมายจากครูด้วยตนเอง 2) ความประหยัดหรือความพอเพียง เป็นปรัชญาที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงชี้แนะแนวทางการดำเนินชีวิตแก่พสกนิกรชาวไทยมาโดยตลอด เป็นการช่วยให้รู้จักความพอประมาณ มีเหตุมีผล ซึ่งเป็นสิ่งที่ควรปลูกฝังตั้งแต่ในวัยเด็ก และ 3) ความกตัญญู คือการรู้สึกสำนึกในคุณ ด้วยแสดงความเคารพ นับถือ เชื้อพียง และช่วยเหลือในกิจการงานต่างๆ การกระทำเช่นนี้จะนำมาซึ่งความสุข ความเจริญ และเป็นสิริมงคลแก่ผู้นั้น ความกตัญญูยังเป็นเครื่องหมายของคนดี ผู้เรียนซึ่งเป็นเยาวชนไทยควรได้รับการปลูกฝังคุณลักษณะที่ดีในเรื่องของความกตัญญูทั้งต่อผู้มีพระคุณคือบิดามารดา และครูอาจารย์ที่เป็นผู้ประสาทวิชา

3. ขั้นตอนการทำรูปเล่มจำลอง (Dummy) เป็นขั้นตอนการทำหนังสืออ่านเพิ่มเติมในรูปเล่มจำลองให้มีความใกล้เคียงกับหนังสือที่จะจัดพิมพ์ โดยผู้วิจัยจะนำรายละเอียดจากบทสคริปต์ (Script) ที่เขียน และภาพประกอบที่วาดมาจัดวางลงไปทีรูปเล่มจำลอง โดยเรียงตั้งแต่หน้าปกจนถึงหน้าสุดท้ายเสมือนทำเล่มจริง
4. ขั้นตอนการทำรูปเล่ม (Format) เป็นขั้นตอนการทำหนังสือขนาดจริง โดยมีขนาดความกว้าง 25 x 33 เซนติเมตร ลักษณะรูปเล่มเป็นแนวนอน กระดาษที่ใช้เป็นกระดาษอาร์ตมัน 300 แกรม การเย็บเล่มโดยใช้สันแบบขดลวดเพื่อความคงทน มีการรองหน้าปกหน้าและหลังด้วยแผ่นใส และวาดรูปโดยใช้โปรแกรม SketchBook
5. ขั้นตอนการปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมเพื่อให้ได้หนังสืออ่านเพิ่มเติมที่ถูกต้อง และสวยงามเหมาะสมกับการใช้งาน

1.2 หนังสืออ่านเพิ่มเติม

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้จัดทำหนังสืออ่านเพิ่มเติมโดยใช้เพลงและนิทานในการบูรณาการมาตรฐานการเรียนรู้สาระดนตรีเพื่อสร้างเสริมคุณธรรม 3 เล่ม คือ หนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่องเด็กเลี้ยงแกะ หนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่องกาดำกับหงส์ขาว หนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่องดาวลูกไก่

- 1.2.1 รายละเอียดข้อคิดสอนใจด้านคุณธรรม และสาระดนตรีของหนังสืออ่านเพิ่มเติมในแต่ละเล่ม

ตารางที่ 16 แสดงรายละเอียดด้านคุณธรรม และสาระดนตรี

หนังสือ อ่าน เพิ่มเติม	จำนวน หน้า	ข้อคิดสอนใจ ด้านคุณธรรม	สาระดนตรี	กิจกรรมดนตรี	ทำนอง เพลง/ผู้ แต่ง
1. เรื่องเด็ก เลี้ยง แกะ	15	ความซื่อสัตย์	จังหวะตบ (Steady beat)	นักเรียนอธิบาย ความหมายของจังหวะ ตบ และทำจังหวะโดย การปรบมือพร้อมกับการ ร้องเพลงโดยจะมี สัญลักษณ์ภาพและการ เน้นตัวอักษรสีดำตาม จังหวะตบบนเนื้อเพลง ท่อนสั้นๆให้นักเรียนฝึก ทำจังหวะโดยการ	ทำนอง เพลงเช้าวัน หนึ่งวันนั้น/ ค่าย Big Grammy
2. เรื่องกาดำ กับหงส์ขาว	15	ความ ประหยัด/ ความพอเพียง	ค่าของโน้ต (Note Value)	นักเรียนอธิบายค่าของ โน้ตทั้ง 4 ชนิด คือตัว เข้บัต ตัวดำ ตัวขาว และ ตัวกลม โดยมีการใช้ภาพ สัญลักษณ์แทนตัวโน้ต คือกาดำ และหงส์ขาว ซึ่งเป็นตัวละครในนิทาน และกิจกรรมให้นักเรียน ฝึกปรบมือตามจังหวะ ของค่าโน้ตที่กำหนดมา ให้	ทำนอง เพลงไอ้ ทะเลแสน งาม/ศรีนวล รัตนสุวรรณ
3. เรื่องดาว ลูกไก่	16	ความกตัญญู	โน้ตทั้ง 7 บน บันไดเสียง C Major	นักเรียนบอกตำแหน่ง โน้ตดนตรีทั้ง 7 ตัวคือ โด, เร, มี, ฟา, ซอล, ลา	ทำนอง เพลง

และที่ บนบรรทัด 5 เส้น	Twinkle
โดยจะมีการเชื่อมโยงตัว	Twinkle
ละครในเรื่องคือ ลูกไก่	Little Star/
ทั้ง 7 กับโน้ตดนตรีทั้ง 7	Western
ตัว ลูกไก่จะมีขนาดเรียง	Folksong
จากตัวใหญ่และค่อยๆตัว	
เล็กลงตามเสียงของตัว	
โน้ต และมีกิจกรรมให้	
นักเรียนฝึกอ่านโน้ตตาม	
ทำนองเพลงที่ผู้วิจัย	
กำหนดให้ทั้งสิ้น 12 ห้อง	

จากตารางแสดงรายละเอียดข้อคิดสอนใจด้านคุณธรรม และสาระดนตรีของหนังสืออ่านเพิ่มเติมทั้ง 3 เล่ม คือ หนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่องเด็กเลี้ยงแกะมีทั้งสิ้น 15 หน้า มีข้อคิดสอนใจด้านคุณธรรมเรื่องความซื่อสัตย์ มีการสอนสาระดนตรีเรื่องจังหวะตบ(Steady beat) โดยจะให้นักเรียนอธิบายความหมายของจังหวะตบและปฏิบัติตามกิจกรรมการสอนเรื่องจังหวะตบที่กำหนดไว้ และมีการเล่าเรื่องราวโดยใช้ทำนองเพลงเข้าวันหนึ่งวันนั้น หนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่องกาดำกับหงส์ขาวมีทั้งสิ้น 15 หน้า มีข้อคิดสอนใจด้านคุณธรรมเรื่องความประหยัดหรือความพอเพียง มีการสอนสาระดนตรีเรื่องค่าของโน้ต(Note value) โดยจะให้นักเรียนอธิบายค่าของโน้ตทั้ง 4 ชนิด คือตัวเข้บ็ต ตัวดำ ตัวขาว และตัวกลมและฝึกปรบมือตามจังหวะของค่าโน้ตที่กำหนดมาให้ และมีการเล่าเรื่องราวโดยใช้ทำนองเพลงโอทะเลแสนงาม หนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่องดาวลูกไก่ มีทั้งสิ้น 16 หน้า มีข้อคิดสอนใจด้านคุณธรรมความกตัญญู มีการสอนสาระดนตรีเรื่องโน้ตทั้ง 7 บนบันไดเสียง C Major โดยจะให้นักเรียนบอกตำแหน่งโน้ตดนตรีทั้ง 7 ตัวคือโน้ตตัวโดถึงตัวที และมีกิจกรรมให้นักเรียนฝึกอ่านโน้ตตามทำนองเพลงที่ผู้วิจัยกำหนด และมีการเล่าเรื่องราวโดยใช้ทำนองเพลง Twinkle Twinkle Little Star

1.2.2 ส่วนประกอบของหนังสืออ่านเพิ่มเติมในแต่ละเล่มจะมีรูปแบบเดียวกันโดยเรียงลำดับตามขั้นตอนการนำเสนอ ดังนี้

1) หน้าปกหนังสือ

ประกอบด้วยภาพประกอบที่สื่อถึงเรื่องราวของนิทาน มีตัวละครหลักและชื่อเรื่อง

2) เนื้อเรื่องและข้อคิดสอนใจ

ประกอบด้วยเนื้อเรื่องโดยย่อของนิทาน และข้อคิดสอนใจเพื่อให้ผู้ที่ไม่เคยอ่านหรือผู้ที่จะนำไปใช้สอน เข้าใจเนื้อเรื่องโดยย่อทั้งหมดก่อน

3) โน้ตทำนองเพลง และเนื้อเพลง

ประกอบด้วยโน้ตทำนองเพลงและเนื้อเพลง เพื่อให้ผู้อ่านหรือผู้ที่จะนำไปใช้สอน รู้จักทำนองเพลง และฝึกร้องหรือเล่นเพลงด้วยเครื่องดนตรีก่อนนำไปใช้สอน

4) เนื้อเรื่องนิทาน

ประกอบด้วยภาพประกอบที่ช่วยส่งเสริมความเข้าใจเนื้อเรื่อง และเนื้อเพลงเล่าเรื่องราวประกอบนิทาน โดยในส่วนของเนื้อเรื่องนิทานจะมีทั้งสิ้นประมาณ 7-8 หน้า

5) ข้อคิดสอนใจ

มีการสอดแทรกข้อคิดคุณธรรมในช่วงท้ายของเนื้อเพลงทั้ง 3 เล่ม และหน้าสุดท้ายหลังจากจบเนื้อเรื่อง เพื่อเป็นการสรุปข้อคิดที่ได้จากเรื่อง

6) สาระดนตรีท้ายเล่ม

ประกอบด้วยเนื้อหาสาระดนตรีที่จะสอน 2 ส่วน คือส่วนอธิบายเนื้อหา และส่วนกิจกรรมดนตรีตามสาระดนตรีนั้นๆ ให้ผู้เรียนปฏิบัติ

7) คำแนะนำสำหรับครูในการใช้หนังสือ

เป็นส่วนใหญ่สำหรับครูหรือผู้ที่จะนำหนังสือไปใช้สอน จะแนะนำขั้นตอนการเตรียมการสอนคร่าวๆ ตั้งแต่ต้นเล่มจนถึงท้ายเล่ม ผู้สอนสามารถเพิ่มเติมวิธีการสอนหรือเพิ่มเติมเนื้อหาด้านสาระดนตรี และคุณธรรมตามความเห็นสมควรได้

8) ปกหลัง

ประกอบด้วยภาพประกอบที่สอดคล้องกับหน้าปก

1.2.3 รูปเล่มฉบับสมบูรณ์ของหนังสืออ่านเพิ่มเติมทั้ง 3 เล่ม

ส่วนประกอบของหนังสืออ่านเพิ่มเติมในแต่ละเล่มจะมี รูปแบบเดียวกันโดยเรียงลำดับตามขั้นตอนการนำเสนอ คือ 1) หน้าปกหนังสือ 2) เนื้อเรื่องและข้อคิดสอนใจ 3) โน้ตทำนองเพลง และเนื้อเพลง 4) เนื้อเรื่องนิทาน 5) ข้อคิดสอนใจ 6) สาระดนตรีท้ายเล่ม 7) คู่มือสำหรับครู 8) ปกหลัง

1.2.3.1 ตัวอย่างหนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่อง เด็กเลี้ยงแกะ

หน้าปก

เนื้อเรื่องนิทาน

เนื้อเรื่องสั้น

เรื่องสั้น นิทานอีสป เรื่องเด็กเลี้ยงแกะ

ณ หมู่บ้านหนึ่งวัน วันหนึ่งเด็กเลี้ยงแกะจะคอยส่งฝูงแกะออกหากินที่เนินเขาตามภูเขาสูงและป้องกันอันตรายจากหมาป่า วันหนึ่งหมาป่าจึงเริ่มคิดหนทาง จึงคิดหาวิธีล่อลวงเด็กเลี้ยงแกะ ชาวบ้าน เขาจึงเริ่มวิ่งไปถือพู่กันชอล์กกับตะกั่วแดงออก ชาวบ้านว่า "วันนี้คุณ...วันด้วย... นิทานป่าช้ากำลังจะเกิด" เมื่อชาวบ้านได้เห็นว่าเด็กเลี้ยงแกะวิ่งไปถือพู่กันชอล์กกับตะกั่วแดงออก ชาวบ้านจึงรู้ว่า พวกคนนั้นคิดล่อลวงเด็กเลี้ยงแกะออกเสียแล้ว ชาวบ้านต่างไปเพื่อโดนเด็กเลี้ยงแกะล่อลวง ทำให้ต่างคนต่างเสียเวลาทำงานของตน จนกระทั่งวันหนึ่งหมาป่าก็เห็นเด็กเลี้ยงแกะกำลังจะล่อลวงฝูงแกะ ก็วิ่งมาฆ่าเด็กเลี้ยงแกะในที่สุด ชาวบ้านจึงรีบไปยึดพู่กันชอล์กกับตะกั่วแดงของเด็กเลี้ยงแกะที่ล่อลวงฝูงแกะ ชาวบ้านต่างไปเพื่อโดนเด็กเลี้ยงแกะล่อลวง ทำให้ต่างคนต่างเสียเวลาทำงานของตน จนกระทั่งวันหนึ่งหมาป่าก็เห็นเด็กเลี้ยงแกะกำลังจะล่อลวงฝูงแกะ ก็วิ่งมาฆ่าเด็กเลี้ยงแกะในที่สุด ชาวบ้านจึงรีบไปยึดพู่กันชอล์กกับตะกั่วแดงของเด็กเลี้ยงแกะที่ล่อลวงฝูงแกะ ชาวบ้านต่างไปเพื่อโดนเด็กเลี้ยงแกะล่อลวง ทำให้ต่างคนต่างเสียเวลาทำงานของตน จนกระทั่งวันหนึ่งหมาป่าก็เห็นเด็กเลี้ยงแกะกำลังจะล่อลวงฝูงแกะ ก็วิ่งมาฆ่าเด็กเลี้ยงแกะในที่สุด ชาวบ้านจึงรีบไปยึดพู่กันชอล์กกับตะกั่วแดงของเด็กเลี้ยงแกะที่ล่อลวงฝูงแกะ

ข้อคิดสอนใจ: คนที่มักไปไกลนรกคือ เมื่อถึงคราวของจริงก็ยากที่จะมีใครช่วย

เนื้อเรื่องนิทาน

โน้ตทำนองเพลง และเนื้อเพลง

ทำนองเพลงเด็กเลี้ยงแกะ

เนื้อเพลง

เจ้าวันหนึ่งวันนั้น วันหนึ่งวันนั้น เด็กน้อยเลี้ยงแกะ คอยมองดูเจ้าแกะ มองดูเจ้าแกะ กับหมาป่าชายป่า วันหนึ่งเจ้าเด็กดี เจ้าเด็กนั้นคิด ๆ เรื่องขึ้นมา คิดแกเล้งชาวประชา แกเล้งชาวประชา ชาวบ้านชาวเมือง จึงร้องตะโกนออกเสียง ตะโกนออกเสียง เรียกหาชาวบ้าน ชาวบ้านรีบมา ทุกคนรีบมา มาได้หมาป่า พอชาวบ้านมาถึง ชาวบ้านมาถึง ไม่เห็นหมาป่า จึงพากันโกรธา พากันโกรธา เด็กน้อยเลี้ยงแกะ พักใจใจคิดขึ้นมา วันหนึ่งวันนั้น นิทานป่าช้ากำลังจะเกิด เมื่อชาวบ้านได้เห็นว่า พวกคนนั้นคิดล่อลวงเด็กเลี้ยงแกะออกเสียแล้ว ชาวบ้านต่างไปเพื่อโดนเด็กเลี้ยงแกะล่อลวง ทำให้ต่างคนต่างเสียเวลาทำงานของตน จนกระทั่งวันหนึ่งหมาป่าก็เห็นเด็กเลี้ยงแกะกำลังจะล่อลวงฝูงแกะ ก็วิ่งมาฆ่าเด็กเลี้ยงแกะในที่สุด ชาวบ้านจึงรีบไปยึดพู่กันชอล์กกับตะกั่วแดงของเด็กเลี้ยงแกะที่ล่อลวงฝูงแกะ ชาวบ้านต่างไปเพื่อโดนเด็กเลี้ยงแกะล่อลวง ทำให้ต่างคนต่างเสียเวลาทำงานของตน จนกระทั่งวันหนึ่งหมาป่าก็เห็นเด็กเลี้ยงแกะกำลังจะล่อลวงฝูงแกะ ก็วิ่งมาฆ่าเด็กเลี้ยงแกะในที่สุด ชาวบ้านจึงรีบไปยึดพู่กันชอล์กกับตะกั่วแดงของเด็กเลี้ยงแกะที่ล่อลวงฝูงแกะ

เนื้อเรื่องนิทาน

เนื้อเรื่องนิทาน

เนื้อเรื่องนิทาน

เนื้อเรื่องนิทาน

สาระดนตรี

สาระดนตรี

เรื่อง จังหวะบน(Steady Beat)
 จังหวะบน(Steady Beat) หมายถึง จังหวะคาะที่มีการดำเนินไปอย่างต่อเนื่องและมีความสม่ำเสมอตลอดทั้งเพลง

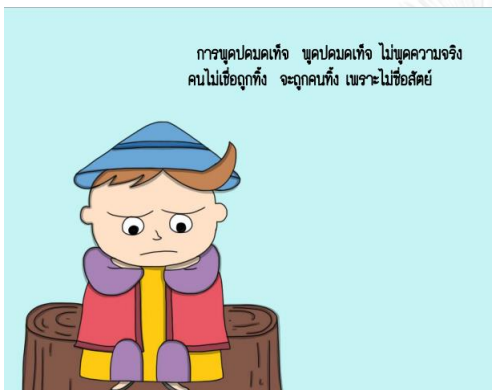
กิจกรรม : ให้นักเรียนมีอุปกรณ์จังหวะบน(Steady Beat) เพลงเด็กเลี้ยงแกะ

เพลงเด็กเลี้ยงแกะ

เข้าบ้านวันนั้นวันหนึ่งวันนั้นเด็กน้อยเลี้ยงแกะ คอยเฝ้าดูฝูงแกะอยู่ห่างจากบ้านพี่ชายป่า

วันหนึ่งเจ้าตัวคิดเจ้าตัวคิดเรื่องขึ้นมา คิดแม่เจ้าวประหลาดเจ้าวประหลาดบ้านขาวเมือง

เนื้อเรื่องนิทาน

คำแนะนำสำหรับครูในการใช้หนังสือ

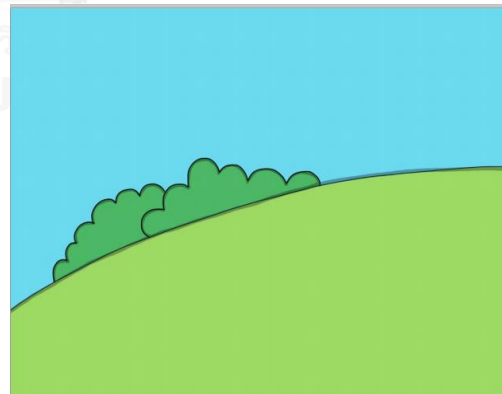
คำแนะนำสำหรับครูในการใช้หนังสือ

1. อ่านเรื่องสั้นนิทานและข้อคิดสอนใจ
2. ศึกษาทำนองและประโยคในเรื่องราว สามารถใช้เรื่องดนตรีประกอบ
3. มีร้องเพลงประกอบเรื่องราวตามเนื้อเรื่องได้แต่คนละเพลง
4. เครื่องการสนทนาและดนตรี เช่น การอธิบายคำจำกัดความหรือยกตัวอย่างสถานการณ์
5. เครื่องการสนทนาและดนตรี โดยศึกษาสาระดนตรีที่จะสื่อถึงท่วงทำนองและการปฏิบัติ

ข้อคิดสอนใจ

ปกหลัง

รูป 13 ภาพแสดงตัวอย่างหนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่อง เด็กเลี้ยงแกะ

เนื้อเรื่องนิทาน

สาระดนตรี

กิจกรรม : ให้นักเรียนมีอุปกรณ์ตามค่าของโน้ตในทำนองที่กำหนดมาให้

ข้อคิดสอนใจ

คำแนะนำสำหรับครูในการใช้หนังสือ

คำแนะนำสำหรับครูในการใช้หนังสือ

1. อ่านเรื่องสั้นนิทานและยึดคติสอนใจ
2. ศึกษาทำนองเพลงประกอบเรื่องราว อาจมีการใช้เครื่องดนตรีประกอบ
3. มีสื่อเพลงประกอบเรื่องราวตามเนื้อเรื่องตั้งแต่ต้นจนจบเพลง
4. เตรียมการสื่อกลางคุณธรรม เช่น การอธิบายคัมภีร์คำขวัญหรือคำขวัญสถานการณ์
5. เตรียมการสื่อสารคุณธรรม โดยศึกษาสาระดนตรีที่จะสยงทั้งจำนวนและการเล่นได้

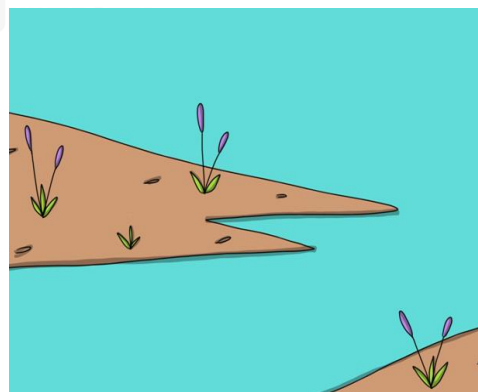
สาระดนตรี

สาระดนตรี

เรื่อง ค่าของโน้ต (Note value)

	ตัวเล็ก มีค่า 1/2 จังหวะแทนด้วยตัวเล็ก	
	ตัวค่า มีค่า 1 จังหวะแทนด้วยตัวใหญ่	
	ตัวขาว มีค่า 2 จังหวะแทนด้วยสีขาวตัวเล็ก	
	ตัวกลม มีค่า 4 จังหวะแทนด้วยสีขาวตัวใหญ่	

ปกหลัง

รูป 14 ภาพแสดงตัวอย่างหนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่อง กาดำกับหงส์ขาว

1.2.3.1 ตัวอย่างหนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่อง ดาวลูกไก่

เนื้อเรื่องสั้น

เรื่องสั้น นิทาน เรื่องดาวลูกไก่

ณ ชายป่าริมลำธารมีชาวบ้านอยู่กลุ่มหนึ่งอาศัยอยู่กันเป็นกลุ่มใหญ่ มีชายคนหนึ่งและครอบครัวของเขาอาศัยอยู่ที่นี่ เขาทำงานหาเงินมาเลี้ยงครอบครัวของเขา เขาทำงานหนักมากและต้องทำงานหนักทุกวัน เขาทำงานมาตั้งแต่เช้าจนถึงเย็น เขาทำงานมาตั้งแต่เช้าจนถึงเย็น เขาทำงานมาตั้งแต่เช้าจนถึงเย็น...

ข้อคิดสอนใจ : ความดีมีคุณค่าและช่วยชีวิตคนได้

เนื้อเรื่องนิทาน

โน้ตทำนองเพลง และเนื้อเพลง

ทำนองเพลงดาวลูกไก่

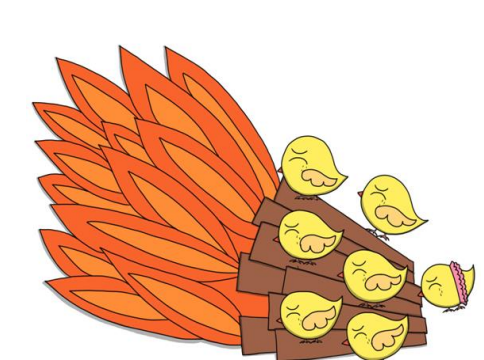
เนื้อเพลงดาวลูกไก่

ชายคนหนึ่งทำงานหาเงินมาเลี้ยงครอบครัวของเขา เขาทำงานหนักมากและต้องทำงานหนักทุกวัน เขาทำงานมาตั้งแต่เช้าจนถึงเย็น เขาทำงานมาตั้งแต่เช้าจนถึงเย็น...

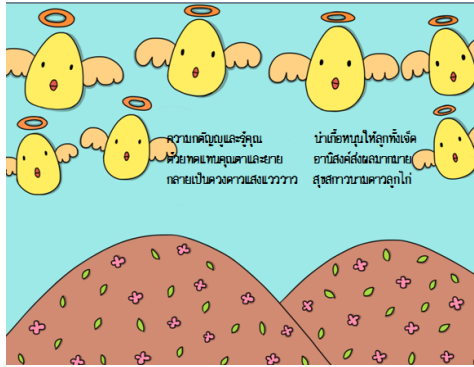

เนื้อเรื่องนิทาน

เนื้อเรื่องนิทาน

เนื้อเรื่องนิทาน

สาระดนตรี

กิจกรรม: ให้นักเรียนฝึกอ่านโน้ตตามทำนองเพลงที่กำหนดมาให้

ข้อคิดสอนใจ

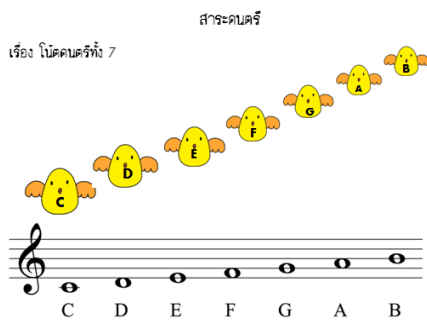

คำแนะนำสำหรับครูในการใช้หนังสือ

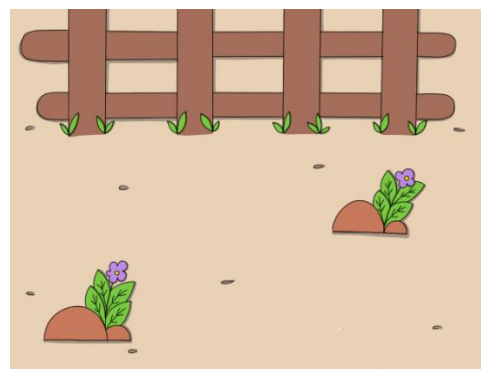
คำแนะนำสำหรับครูในการใช้หนังสือ

- อ่านเรื่องสั้นตามระดับสติปัญญา
- ศึกษาพัฒนาการประกอบเรื่องราว ฮาซันการไม่ร้องจนครบประกอบ
- ฝึกเรื่องเล่าประกอบเรื่องราวตามเนื้อเรื่องตั้งแต่ต้นจนจบเอง
- เตรียมการสอนหลังดูพร้อม เช่น การอธิบายคำจำกัดความด้วยสถานการณ์
- เตรียมการสอนสาระดนตรี โดยศึกษาสาระดนตรีที่สอนทั้งความหมายและการปฏิบัติ

สาระดนตรี

ปกหลัง

รูป 15 ภาพแสดงตัวอย่างหนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่อง ดาวลูกไก่

จากตัวอย่างหนังสืออ่านเพิ่มเติมทั้ง 3 เล่ม ส่วนประกอบของหนังสืออ่านเพิ่มเติมในแต่ละเล่ม จะมีรูปแบบเดียวกันโดยเรียงลำดับตามขั้นตอนการนำเสนอ คือ 1) หน้าปกหนังสือ 2) เนื้อเรื่องและข้อคิดสอนใจ 3) โน้ตทำนองเพลง และเนื้อเพลง 4) เนื้อเรื่องนิทาน 5) ข้อคิดสอนใจ 6) สารระคนตรีท้ายเล่ม 7) คู่มือสำหรับครู 8) ปกหลัง

1.3 ผลการประเมินหนังสืออ่านเพิ่มเติม

การประเมินหนังสืออ่านเพิ่มเติมโดยรวมทั้ง 3 เล่ม คือหนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่องเด็กเลี้ยงแกะ หนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่องกาตากับหงส์ขาว และหนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่องดาวลูกไก่ ผู้วิจัยได้ให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนดนตรี 2 ท่าน และด้านการใช้ห้องสมุด 1 ท่าน ประเมินคุณภาพหนังสืออ่านเพิ่มเติมทั้ง 3 เล่ม โดยแบ่งคุณลักษณะที่ใช้ในการประเมินเป็น 5 ลักษณะคือ 1) ลักษณะของเนื้อหา 2) ลักษณะของการใช้ภาษา 3) ลักษณะการจัดภาพประกอบ 4) ลักษณะการจัดรูปเล่ม 5) คุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับ โดยมีเกณฑ์การประเมินดังนี้

เกณฑ์การแปลผลคะแนนเฉลี่ย

คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่	4.51 – 5.00	หมายถึง	มีคุณภาพระดับดีมาก
คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่	3.51 – 4.50	หมายถึง	มีคุณภาพระดับดี
คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่	2.51 – 3.50	หมายถึง	มีคุณภาพระดับปานกลาง
คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่	1.51 – 2.50	หมายถึง	มีคุณภาพระดับต้องปรับปรุง
คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่	1.00 – 1.50	หมายถึง	มีคุณภาพระดับใช้ไม่ได้

จากการประเมินคุณภาพหนังสืออ่านเพิ่มเติมของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน พบว่า

ตารางที่ 17 ผลการประเมินคุณภาพของหนังสืออ่านเพิ่มเติมตามคุณลักษณะ

คุณลักษณะที่ใช้ในการประเมิน	M	S.D.	ระดับคุณภาพ
1. ลักษณะของเนื้อหา			
1.1 ความยาวของเรื่องเหมาะสมกับวัยและความสนใจของเด็ก	4.6	.57	ดีมาก
1.2 เนื้อหาสนุก น่าอ่าน ชวนติดตาม	5.0	0	ดีมาก
1.3 เรื่องราวสอดคล้องกับชีวิตประจำวันและการเรียนรู้ตามวัยของเด็ก	5.0	0	ดีมาก
1.4 เนื้อเรื่องเสริมสร้างความรู้ทางสารคดีให้แก่เด็ก	4.3	.57	ดีมาก

1.5 สามารถถ่ายทอดเนื้อหา เพื่อสร้างความตระหนักในเรื่อง คุณธรรม	5.0	0	ดีมาก
รวมคุณลักษณะของเนื้อหา	4.7	.22	ดีมาก
2. ลักษณะของการใช้ภาษา			
2.1 ใช้ภาษาได้อย่างถูกต้อง เข้าใจง่ายเหมาะสมกับเด็ก	4.3	.57	ดีมาก
2.2 เนื้อเพลงประกอบและภาพมีความสอดคล้องกัน	5.0	0	ดีมาก
2.3 ภาษาการเล่าเรื่องในรูปแบบเพลงประกอบเรื่องราวช่วย ดึงดูดความ สนใจในการเรียนรู้	4.6	.57	ดีมาก
2.4 เนื้อร้องมีความสอดคล้องกับทำนองเพลง	4.0	1	ดี
2.5 เพลงประกอบเรื่องราวมีความยาวเหมาะสมกับวัยของเด็ก	4.3	.57	ดีมาก
2.6 ความถูกต้องของคำและตัวสะกด	4.6	.57	ดีมาก
รวมคุณลักษณะของการใช้ภาษา	4.4	.54	ดีมาก
3. ลักษณะการจัดภาพประกอบ			
3.1 ภาพปกสวยงาม น่าสนใจ	4.6	.57	ดีมาก
3.2 ขนาดของภาพ หน้ากระดาษและขนาดตัวอักษรเหมาะสม กัน	4.6	.57	ดีมาก
3.3 ภาพประกอบช่วยขยายเนื้อเพลงส่งเสริมให้เข้าใจเนื้อเรื่อง	4.6	.57	ดีมาก
3.4 ภาพประกอบดึงดูดความสนใจและช่วยเสริมจินตนาการ	4.6	.57	ดีมาก
3.5 ภาพประกอบเหมาะสมกับวัยของเด็ก	5.0	0	ดีมาก
รวมลักษณะการจัดภาพประกอบ	4.6	.45	ดีมาก
4. ลักษณะการจัดรูปเล่ม			
4.1 ขนาดความหนาและจำนวนหน้าเหมาะสมกับวัยของเด็ก	4.6	.57	ดีมาก
4.2 การเข้ารูปเล่มมีความแข็งแรง คงทน	4.0	1	ดี
4.3 วัสดุที่ใช้ไม่ก่ออันตราย เช่น กระดาษไม่บางหรือคมจนอาจ บาดมือเด็ก	4.6	.57	ดีมาก
4.4 สีของกระดาษพื้นและตัวอักษรไม่เป็นอันตรายต่อสุขภาพตา ของผู้อ่าน	4.6	.57	ดีมาก

รวมลักษณะการจัดรูปเล่ม	4.4	.67	ดีมาก
5. คุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับ			
5.1 ช่วย让孩子ได้รับความรู้ทางสาระดนตรีตามตัวชี้วัดและสาระ การเรียนรู้แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน	4.6	.57	ดีมาก
5.2 ช่วย让孩子ได้รับข้อคิดทางคติธรรมสอนใจ	5.0	0	ดีมาก
5.3 ช่วยปลูกฝังนิสัยรักการอ่าน และการค้นคว้าหาความรู้นอก เวลาเรียน	5.0	0	ดีมาก
5.4 ช่วย让孩子สามารถเรียนรู้เนื้อหาสาระจากการใช้ ภาพประกอบ ทำ ให้สาระความรู้มีความเป็นรูปธรรมมากขึ้น	4.6	.57	ดีมาก
5.5 สามารถนำความรู้และข้อคิดที่ได้ไปใช้ในชีวิตรประจำวัน	5.0	0	ดีมาก
5.6 เป็นแนวทางในการจัดทำหนังสืออ่านเพิ่มเติมสำหรับ นักเรียน ครู และผู้สนใจต่อไป	5.0	0	ดีมาก
รวมคุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับ	4.8	.19	ดีมาก
รวมทั้งสิ้น	4.6	.41	ดีมาก

จากตาราง พบว่าผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน มีความคิดเห็นต่อคุณภาพของหนังสืออ่านเพิ่มทั้ง 3 เล่มในภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก ($M=4.6$, $S.D=.41$) โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ลำดับที่ 1 ด้านคุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.8 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .19 ($M=4.8$, $S.D=.19$) อยู่ในระดับดีมาก ลำดับที่ 2 ด้านลักษณะของเนื้อหา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.8 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .22 ($M=4.8$, $S.D=.22$) อยู่ในระดับดีมาก ลำดับที่ 3 ด้านลักษณะการจัดภาพประกอบ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.7 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .45 ($M=4.7$, $S.D=.45$) อยู่ในระดับดีมาก และลำดับที่ 4 ด้านลักษณะของการใช้ภาษา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.4 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .19 ($M=4.4$, $S.D=.19$) และลำดับที่ 5 ด้านลักษณะการจัดรูปเล่ม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.4 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .67 ($M=4.4$, $S.D=.67$) อยู่ในระดับดีมาก

ในการประเมินครั้งนี้ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่านมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในการจัดทำหนังสืออ่านเพิ่มเติมทั้ง 3 เล่มตามคุณลักษณะที่ใช้ในการประเมิน ดังนี้

1) ลักษณะของเนื้อหา

การทำเพลงประกอบเรื่องราวทำให้นักเรียนมีความสนุกสนานที่ได้ฟังเพลงดนตรีประกอบนิทาน และสามารถร้องตามได้, เนื้อหานิทานบางเล่ม เช่นเรื่องดาวลูกไก่อาจมีการปรับให้เนื้อหาให้ไม่รุนแรงจนเกินไป, อาจเพิ่มคำถามท้ายบทที่เน้นคุณธรรมต่างๆเพื่อให้ครูผู้สอนใช้พูดคุยกับผู้เรียน

2) ลักษณะของการใช้ภาษา

ทำนองเพลงไพเราะ เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน, ควรมีการปรับคำร้องบางคำให้ตรงกับวรรณยุกต์และระดับเสียงของตัวโน้ต เพราะจะทำให้ความหมายของคำนั้นผิดเพี้ยนไป, ควรมีสัมผัสในท่อนเพลงบางท่อนมากกว่านี้

3) ลักษณะการจัดภาพประกอบ

ภาพประกอบมีสีสันและลายเส้นที่สวยงามเหมาะสมกับผู้เรียน, หากใช้หนังสือสอนผู้เรียนเกิน 5 คนควรมีรูปภาพและตัวอักษรเนื้อร้องใหญ่กว่านี้

4) ลักษณะการจัดรูปเล่ม

หนังสือมีการตัดขอบมุมแหลมให้โค้งมนดีมาก เพื่อไม่เป็นอันตรายต่อผู้เรียน, รูปเล่มยังไม่ค่อยแข็งแรงหากนักเรียนเป็นผู้ใช้หนังสือเอง

5) คุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับ

ช่วยให้ผู้เรียนได้รับความรู้ด้านสาระดนตรี และด้านคุณธรรมผ่านการฟังนิทานประกอบ, นักเรียนสามารถนำข้อคิดคุณธรรมที่ได้จากการฟังนิทานไปใช้ในชีวิตประจำวัน, ปลูกฝังนิสัยรักการอ่านให้ผู้เรียน

ตอนที่ 2 ผลจากการทดลองใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมโดยใช้เพลงและนิทานในการบูรณาการ มาตรฐานการเรียนรู้สาระดนตรีเพื่อสร้างเสริมคุณธรรมมีพฤติกรรมการเรียนรู้ดนตรี และทัศนคติด้านคุณธรรม

การทดลองใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมโดยใช้เพลงและนิทานในการบูรณาการมาตรฐานการเรียนรู้สาระดนตรีเพื่อสร้างเสริมคุณธรรมมีพฤติกรรมการเรียนรู้ดนตรี และทัศนคติด้านคุณธรรมครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการทดลองภาคสนามก่อนทดลองจริงจำนวน 1 ครั้ง ในวันอังคารที่ 7 มิถุนายน พ.ศ. 2559 กับนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน 18 คน โดยทดลองหนังสืออ่านเพิ่มเติมทั้ง 3 เล่ม และได้นำผลการทดลอง และวิธีการทดลองมาปรับแก้ไข ทั้ง

ส่วนของเครื่องมือวิจัยคือหนังสืออ่านเพิ่มเติมทั้ง 3 เล่ม ได้มีการขยายขนาดตัวอักษรให้ใหญ่ขึ้น และเนื่องจากเด็กในวัยนี้ยังไม่สมารถที่ไม่จดจ่อเท่าที่ควร ผู้วิจัยจึงปรับระยะเวลาในการทดลองแต่ละครั้งเป็นทดลองหนังสือครั้งละ 1 เล่ม

ในการทดลองจริง ผู้วิจัยใช้เวลาในการทดลองทั้งสิ้น 3 สัปดาห์ โดยจะทดลองสัปดาห์ละ 1 เล่ม

รูป 16 ภาพแสดงการทดลองใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติม

2.1 พฤติกรรมการเรียนรู้ดนตรีหลังจากการทดลองใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมทั้ง 3 เล่ม

การทดลองครั้งนี้ผู้วิจัยสำรวจพฤติกรรมการเรียนรู้ดนตรีหลังจากการทดลองใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมทั้ง 3 เล่ม โดยจะสำรวจสาระดนตรีที่ใช้สอน 2 ส่วนคือ 1) ความเข้าใจในสาระดนตรีที่กำหนดมาให้ และ 2) ความถูกต้องในการปฏิบัติตามสาระดนตรีที่กำหนดมาให้

ตารางที่ 18 รายละเอียดผลการสำรวจพฤติกรรมการเรียนรู้ดนตรี

หนังสืออ่านเพิ่มเติม	สาระดนตรีที่ครูสอน	ความเข้าใจในสาระดนตรี	ความถูกต้องในการปฏิบัติตามสาระดนตรี
1. เรื่องเด็กเลี้ยงแกะ	จังหวะตบ (Steady beat)	หลังจากการทดลองใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่องเด็กเลี้ยงแกะ นักเรียนในห้องสามารถตอบคำถามตามสาระดนตรีที่กำหนด	หลังจากการทดลองใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่องเด็กเลี้ยงแกะ นักเรียนสามารถปฏิบัติตามกิจกรรมตาม

		<p>ได้ถูกต้องสูงกว่าร้อยละ 90 โดยนักเรียนสามารถบอกความหมายและลักษณะของจังหวะตบ นักเรียนสามารถอธิบายและยกตัวอย่างจังหวะตบในชีวิตประจำวันได้ทั้งจากเสียงธรรมชาติและเสียงที่มนุษย์สร้างขึ้น พร้อมทั้งสาธิตการทำจังหวะตบโดยการปรบมือได้</p>	<p>สาระดนตรีที่กำหนดมาให้ได้ถูกต้องสูงกว่าร้อยละ 90 โดยนักเรียนสามารถปรบมือตามจังหวะตบตามความเร็วที่ผู้วิจัยกำหนดได้ และสามารถปรบมือตามจังหวะตบพร้อมกับการร้องเพลงในหนังสือนิทานเรื่องเด็กเลี้ยงแกะที่ผู้วิจัยกำหนดได้ถูกต้อง รวมทั้งมีการคิดการทำจังหวะตบด้วยร่างกายในแบบต่างๆนอกจากการปรบมือ เช่น การปรบตัก การตีตนิ้ว เป็นต้น</p>
<p>2. เรื่องกาดำกับหงส์ ขาว</p>	<p>ค่าของโน้ต (Note value)</p>	<p>หลังจากการทดลองใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่องกาดำกับหงส์ขาว นักเรียนในห้องสามารถตอบคำถามตามสาระดนตรีที่กำหนดได้ถูกต้องสูงกว่าร้อยละ 90 โดยนักเรียนสามารถบอกค่าของโน้ตตัวเข้บ็ต โน้ตตัวดำ โน้ตตัวขาว และโน้ตตัวกลมได้</p>	<p>หลังจากการทดลองใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่องกาดำกับหงส์ขาว นักเรียนสามารถปฏิบัติกิจกรรมตามสาระดนตรีที่กำหนดมาให้ได้ถูกต้องร้อยละ 70 โดยนักเรียนสามารถปรบมือตามค่าของโน้ตที่กำหนด</p>

		ถูกต้อง รวมทั้งเข้าใจ สัญลักษณ์ภาพแทนค่าตัว โน้ต	มาให้ได้ดี มีโน้ตตัว เข็บบทที่นักเรียนบาง คนสับสนกับตัวดำ
3. เรื่องดาวลูกไก่	โน้ตทั้ง 7 บนบันได เสียง C Major	หลังจากการทดลองใช้ หนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่อง ดาวลูกไก่ นักเรียนในห้อง สามารถตอบคำถามตาม สาระดนตรีที่กำหนดได้ ถูกต้องสูงกว่าร้อยละ 90 โดยนักเรียนสามารถอ่าน และร้องโน้ตดนตรีทั้ง 7 ในบันไดเสียง C เมเจอร์ บนบรรทัด 5 เส้นได้ และ มีความเข้าใจในเรื่องเสียง สูง-ต่ำของโน้ต	หลังจากการ ทดลองใช้หนังสืออ่าน เพิ่มเติมเรื่องดาวลูกไก่ นักเรียนในห้อง สามารถตอบคำถาม ตามสาระดนตรีที่ กำหนดได้ถูกต้องร้อย ละ 50 โดยนักเรียน บางคนสามารถอ่าน โน้ตบนบรรทัด 5 เส้น ได้ถูกต้องหมด แต่ ส่วนใหญ่จะอ่านได้ เฉพาะโน้ตตัวต้นๆเช่น โด, เร และมี ตัวอื่นๆ ยังมีอ่านผิดอยู่

จากตารางแสดงรายละเอียดผลของการสำรวจพฤติกรรมการเรียนรู้ดนตรีหลังจากการทดลองใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมทั้ง 3 เล่ม **เรื่องที่ 1 เรื่องเด็กเลี้ยงแกะ** สอนสาระดนตรีเรื่องจังหวะตบ (Steady beat) หลังจากการทดลองใช้หนังสือ นักเรียนมีความเข้าใจในสาระดนตรี และปฏิบัติตามกิจกรรมสาระดนตรีได้อย่างถูกต้อง โดยนักเรียนในห้องสูงกว่าร้อยละ 90 สามารถตอบคำถาม และปฏิบัติตามกิจกรรมสาระดนตรีที่กำหนดได้ถูกต้อง **เรื่องที่ 2 เรื่องกาตากับหงส์ขาว** สอนสาระดนตรีเรื่องค่าของโน้ต (Note value) หลังจากการทดลองใช้หนังสือ นักเรียนมีความเข้าใจในสาระดนตรี โดยนักเรียนในห้องสูงกว่าร้อยละ 90 สามารถตอบคำถามตามสาระดนตรีที่กำหนดได้ถูกต้อง และ ร้อยละ 70 ปฏิบัติตามกิจกรรมสาระดนตรีที่กำหนดได้ถูกต้อง **เรื่องที่ 3 เรื่องดาวลูกไก่** สอนสาระดนตรีเรื่องโน้ตทั้ง 7 บนบันไดเสียง C Major หลังจากการทดลองใช้หนังสือ นักเรียนในห้องสูงกว่า

ร้อยละ 90 มีความเข้าใจในสาระดนตรี โดยสามารถตอบคำถามตามสาระดนตรีที่กำหนดได้ถูกต้อง และร้อยละ 50 ปฏิบัติตามกิจกรรมสาระดนตรีที่กำหนดได้ถูกต้อง

2.2 ทักษะคิดด้านคุณธรรมหลังจากการทดลองใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมทั้ง 3 เล่ม

การทดลองครั้งนี้ผู้วิจัยสำรวจทักษะคิดด้านคุณธรรมหลังจากการทดลองใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมทั้ง 3 เล่ม โดยจะสำรวจทักษะคิดด้านคุณธรรม 2 ส่วนคือ 1) ทักษะคิดของนักเรียนที่มีต่อสถานการณ์ตัวอย่างที่กำหนดมาให้ และ 2) ทักษะคิดของนักเรียนที่มีต่อคำถามที่กำหนดมาให้

ตารางที่ 19 รายละเอียดผลการสำรวจทักษะคิดด้านคุณธรรมหลังการทดลองใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติม

หนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่องเด็กเลี้ยงแกะ สอนคุณธรรมเรื่องความซื่อสัตย์		
1. สถานการณ์ตัวอย่าง	ผลการทดลอง	รายละเอียดที่นักเรียนพูดตอบ
1.1 นิดหน้อยเปลือทำแจกันที่แม่เพิ่งซื้อมาใหม่ตกแตก แม่ของเธอกลับมาบ้านพอดี ถ้านักเรียนเป็นนิดหน้อยจะทำอย่างไร	นักเรียนมากกว่าร้อยละ 90 ในห้องสามารถเลือกคำตอบที่กำหนดให้จากสถานการณ์ได้ถูกต้อง	ตอบ ข้อ ข. บอกความจริงกับแม่ว่าตนเองเป็นผู้ทำ และกล่าวขอโทษ "เพราะถ้าบอกความจริง แม่อาจจะยกโทษให้เราได้ ดีกว่าแม่มารู้ทีหลัง"
1.2 ณ ห้องสอบ วินรู้สิกรักกลุ่มใจมากเนื่องจากทำข้อสอบวิชาคณิตศาสตร์ไม่ได้เลย ขณะนั้นครูผู้คุมสอบได้ออกจากห้องเพื่อพูดคุยกับครูอีกท่าน ถ้านักเรียนเป็นวินจะทำอย่างไร	นักเรียนมากกว่าร้อยละ 90 ในห้องสามารถเลือกคำตอบที่กำหนดให้จากสถานการณ์ได้ถูกต้อง	ตอบ ข้อ ค. ตั้งใจทำข้อสอบต่อไป โดยพยายามคิดทำข้อสอบด้วยตนเอง "เราควรใช้ความรู้เท่าที่ตนเองมี" "ถ้าครูเห็นจะโดนหักคะแนน"
1.3 บอลลูนซื้อกล่องดินสอลายสวยมาใหม่ หลังเลิกเรียนเขาลืมกล่องดินสอไว้บนโต๊ะน้ำฟ้าออกจากห้องคนสุดท้ายขณะที่ทุกคนกลับบ้านหมดแล้ว เขาเห็นกล่องดินสอ	นักเรียนมากกว่าร้อยละ 90 ในห้องสามารถเลือกคำตอบที่กำหนดให้จากสถานการณ์ได้ถูกต้อง	ตอบ ข้อ ข. ช่วยเก็บกล่องดินสอคืนไว้ได้โต๊ะบอลลูน "เพราะมันไม่ใช่ของเรา เป็นของๆผู้อื่น" "การขโมยของเป็นสิ่งไม่ดี" "ของเราก็มี สวยกว่าด้วย"

ลายสวยตั้งอยู่บนโต๊ะ ถ้า นักเรียนเป็นน้ำฟ้าจะทำ อย่างไร		
2. ข้อคำถาม	ผลการทดลอง	รายละเอียดที่นักเรียนพูดตอบ
2.1 ความซื่อสัตย์ในทัศนคติ ของผู้เรียนคืออะไร	นักเรียนมากกว่า ร้อยละ 90ในห้อง สามารถแสดง ทัศนคติต่อข้อ คำถามที่กำหนดได้	"ทำสิ่งที่ถูกต้อง เป็นความจริง ไม่โกง" "การพูดแต่สิ่งที่เป็นความจริง" "การไม่ลักขโมยของของคนอื่น"
2.2 ให้ผู้เรียนบอกถึงผลเสีย ของการพูดจาโกหก	นักเรียนมากกว่า ร้อยละ 90ในห้อง สามารถแสดง ทัศนคติต่อข้อ คำถามที่กำหนดได้	"การพูดจาโกหก จะทำให้ตกนรก และผิด ศีลข้อที่4" "จะไม่มีใครเชื่อถืออีกต่อไป" "เป็นคนไม่น่าไว้วางใจ"
2.3 ให้ผู้เรียนบอกถึงผลเสีย ของการลอกข้อสอบ/การบ้าน	นักเรียนมากกว่า ร้อยละ 90ในห้อง สามารถแสดง ทัศนคติต่อข้อ คำถามที่กำหนดได้	"การสอบต้องใช้ความรู้ของเรา ไม่ใช่ใช้ ความรู้ของคนอื่น" "จะถูกลงโทษถ้าครูจับได้"

หนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่องกาตากับหงส์ขาว สอนคุณธรรมเรื่องความประหยัด/พอเพียง		
1. สถานการณ์ตัวอย่าง	ผลการทดลอง	รายละเอียดที่นักเรียนพูดตอบ
1.1 แม่ซื้อกล่องดินสอ ใหม่ให้นิดหน่อยและนิด หนึ่ง นิดหน่อยเห็นนิด หนึ่งผู้เป็นน้องได้กล่อง ดินสอใบใหญ่ สีและลาย สวยกว่าตน ถ้านักเรียน เป็นนิดหน่อยจะทำ อย่างไร	นักเรียนมากกว่าร้อยละ 90ในห้อง สามารถเลือกคำตอบ ที่กำหนดให้จาก สถานการณ์ได้ ถูกต้อง	ตอบข้อ ค. ใช้กล่องดินสอที่แม่ซื้อให้ตนเพราะ คิดว่าควรพอใจในสิ่งที่ตนมีและเป็นการช่วย ประหยัด "ไม่ไปอยากได้ของน้อง แค่ขอดูเฉยๆก็พอคะ" "เราต้องพอใจในของที่เรามี เราไม่ต้องไปเอา อย่างอื่นก็ได้ ของเหมือนกันใช้ได้เหมือนกัน"

<p>1.2 หลังเลิกเรียน ขณะที่วินเดินกลับบ้าน เขาเหลือบไปเห็นของเล่นออกใหม่ราคา 10 บาทที่ร้านขายของใกล้โรงเรียน วันนั้นวินเหลือเงินกลับบ้าน 10 บาทพอดี ถ้านักเรียนเป็นวินจะทำอย่างไร</p>	<p>นักเรียนมากกว่าร้อยละ 90ในห้องสามารถเลือกคำตอบที่กำหนดให้จากสถานการณ์ได้ถูกต้อง</p>	<p>ตอบข้อ ข. หักห้ามใจตนเองเก็บเงิน 10 บาทไว้ใช้ในยามจำเป็น "ไม่ซื้อเดี๋ยวไม่มีเงินเก็บ ไม่มีเงินสะสม" "รีบซื้อเลย เพราะถูกดี (หัวเราะ)" "เก็บเงินไว้ก่อนให้มีเยอะๆ แล้วค่อยมาซื้อของเล่นก็ได้" "เก็บเงินเอาไว้ จะได้มีเงินสะสม"</p>
<p>1.3 บอลลูกนักเรียนชั้นป. 2 ขอให้แม่ซื้อมือถือให้ใหม่ เนื่องจากมือถือของตนเป็นมือถือรุ่นเก่าไม่ทันสมัยเหมือนเพื่อนในห้อง แต่แม่ไม่เห็นถึงความจำเป็นที่นักเรียนป. 2 จะใช้มือถือราคาแพงเช่นนี้ ถ้านักเรียนเป็นบอลลูกจะทำอย่างไร</p>	<p>นักเรียนมากกว่าร้อยละ 90ในห้องสามารถเลือกคำตอบที่กำหนดให้จากสถานการณ์ได้ถูกต้อง</p>	<p>ตอบข้อ ค. ใช้มือถือเดิมต่อไปเพราะคิดจะช่วยแม่ประหยัดค่าใช้จ่าย "ใช้เท่าที่จำเป็น เชื่อฟังคุณแม่" "ช่วยคุณแม่ประหยัดค่าใช้จ่าย"</p>
2. ข้อคำถาม	ผลการทดลอง	รายละเอียดที่นักเรียนพูดตอบ
<p>2.1 ความพอเพียงในทัศนคติของผู้เรียนคืออะไร</p>	<p>นักเรียนมากกว่าร้อยละ 90ในห้องสามารถแสดงทัศนคติต่อข้อคำถามที่กำหนดได้</p>	<p>การประหยัด เพราะถ้าเราไปซื้อของชนิดเดียวกันจะทำให้เสียเงินมากขึ้น ถ้าเรามีของเล่นอยู่แล้ว แล้วน้องอยากมีบ้าง ควรบอกน้องว่าเล่นเท่าที่มีก่อน หรือแบ่งกันเล่นก็ได้</p>
<p>2.2 ให้ผู้เรียนบอกถึงผลดีของการประหยัดต่อออม</p>	<p>นักเรียนมากกว่าร้อยละ 90ในห้องสามารถแสดง</p>	<p>"ทำให้มีเงินเก็บเยอะขึ้น" "เอาเงินไว้ใช้ในยามจำเป็น ในอนาคต" "เอาไว้ซื้อของราคาแพงที่เราอยากได้"</p>

	ทัศนคติต่อข้อคำถามที่กำหนดได้	"เอาไว้ซื้อหุ้นสหกรณ์โรงเรียน จะได้มีเงินปันผล จะได้เงินเพิ่มจากที่เราฝากไว้"
2.3 ให้ผู้เรียนบอกถึงผลเสียของการอยากได้สิ่งของที่ไม่จำเป็น เช่น มือถือราคาแพง เป็นต้น	นักเรียนมากกว่าร้อยละ 90 ในห้องสามารถแสดงทัศนคติต่อข้อคำถามที่กำหนดได้	"ไม่มีเงินไว้ใช้ซื้อของที่จำเป็น" "ไม่มีเงินในอนาคต" "ทำให้วุ่นวายใจ อยากรู้ได้"

หนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่องดาวลูกไก่ สอนคุณธรรมเรื่องความกตัญญู		
1. สถานการณ์ตัวอย่าง	ผลการทดลอง	รายละเอียดที่นักเรียนพูดตอบ
1.1 ขณะที่นิตหน้อยนั่งดูทีวีหลังเลิกเรียน ผู้เป็นพ่อได้กลับมาจากที่ทำงานร่างกายเหนื่อยล้า มีเหงื่อท่วมตัว ถ้านักเรียนเป็นนิตหน้อยจะทำอย่างไร	นักเรียนมากกว่าร้อยละ 90 ในห้องสามารถเลือกคำตอบที่กำหนดให้จากสถานการณ์ได้ถูกต้อง	ตอบข้อ ข. รีบหาน้ำเย็นๆ ให้พ่อดื่มให้หายจากความเหนื่อยล้า "หาน้ำให้พ่อดื่ม" "อำนวยความสะดวก" "ช่วยถือของ" "ทำอาหารให้พอกิน"
1.2 พ่อและแม่ของวินมีอาชีพขายขนมปัง ทุกวันต้องตื่นแต่เช้าทำงานจนถึงค่ำ วินไม่ต้องไปโรงเรียนในช่วงปิดเทอม ถ้านักเรียนเป็นวินจะทำอะไร	นักเรียนมากกว่าร้อยละ 90 ในห้องสามารถเลือกคำตอบที่กำหนดให้จากสถานการณ์ได้ถูกต้อง	ตอบข้อ ค. ช่วยพ่อและแม่ทำขนมปังไปขายแต่เช้า เป็นการช่วงแบ่งเบาภาระท่าน "ช่วยกินขนมปัง (หัวเราะ)" "ช่วยทำขนมปัง"
1.3 เพื่อนในห้องบอลรูนชวนกันไม่เข้าเรียนวิชาภาษาอังกฤษ เนื่องจากเห็นว่าครูสอนไม่รู้เรื่อง	นักเรียนมากกว่าร้อยละ 90 ในห้องสามารถเลือกคำตอบที่กำหนดให้จาก	ตอบข้อ ค. บอกปฏิเสธและยืนยันที่จะเข้าเรียนเพราะคิดว่าการเรียนเป็นหน้าที่สำคัญ ของลูกที่ควรปฏิบัติต่อพ่อแม่ "ควรทำหน้าที่ของตนเอง คือการเรียนหนังสือ"

ถ้านักเรียนเป็นบอลลูนจะทำอย่างไร	สถานการณ์ได้ถูกต้อง	"ไม่ฟังเพื่อน เข้าห้องเรียน"
2. ข้อคำถาม	ผลการทดลอง	รายละเอียดที่นักเรียนพูดตอบ
2.1 ความกตัญญูในทัศนคติของผู้เรียนคืออะไร	นักเรียนมากกว่าร้อยละ 90 ในห้องสามารถแสดงทัศนคติต่อข้อคำถามที่กำหนดได้	"การตอบแทนพระคุณคนที่มีบุญคุณกับเรา" "การช่วยเหลือคนที่ช่วยเหลือเรา"
2.2 ให้ผู้เรียนบอกถึงผลดีของการทำหน้าที่เป็นลูกที่ดีโดยการตั้งใจเรียน	นักเรียนมากกว่าร้อยละ 90 ในห้องสามารถแสดงทัศนคติต่อข้อคำถามที่กำหนดได้	"ทำให้พ่อแม่ภูมิใจในตัวเรา" "ทำให้เราได้คะแนนดีๆ แล้วพ่อแม่ก็มีความสุข"
2.3 ให้ผู้เรียนบอกถึงผลดีของการช่วยแบ่งเบาภาระพ่อแม่	นักเรียนมากกว่าร้อยละ 90 ในห้องสามารถแสดงทัศนคติต่อข้อคำถามที่กำหนดได้	"ช่วยให้พ่อแม่ไม่เหนื่อยมาก" "เป็นลูกที่มีความกตัญญู"

จากตารางแสดงรายละเอียดผลของการสำรวจทัศนคติด้านคุณธรรมหลังจากการทดลองใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมทั้ง 3 เล่ม **เรื่องที่ 1 เรื่องเด็กเลี้ยงแกะ** สอนคุณธรรมเรื่องความซื่อสัตย์ หลังจากการทดลองใช้หนังสือ นักเรียนมีทัศนคติต่อสถานการณ์ตัวอย่างทั้ง 3 สถานการณ์ และข้อคำถามด้านคุณธรรมทั้ง 3 ข้อเป็นไปตามคุณธรรมเรื่องความซื่อสัตย์ โดยนักเรียนมากกว่าร้อยละ 90 ในห้องสามารถเลือกคำตอบที่กำหนดให้จากสถานการณ์ และตอบคำถามได้ถูกต้องทั้งหมด **เรื่องที่ 2 เรื่อง กาดำกับหงส์ขาว** สอนคุณธรรมเรื่องความพอเพียงหรือความประหยัด หลังจากการทดลองใช้หนังสือ นักเรียนมีทัศนคติต่อสถานการณ์ตัวอย่างทั้ง 3 สถานการณ์ และข้อคำถามด้านคุณธรรมทั้ง 3 ข้อเป็นไปตามคุณธรรมเรื่องความพอเพียงหรือความประหยัด โดยนักเรียนมากกว่าร้อยละ 90 ในห้องสามารถเลือกคำตอบที่กำหนดให้จากสถานการณ์ และตอบคำถามได้ถูกต้องทั้งหมด **เรื่องที่ 3 เรื่อง ดาวลูกไก่** สอนคุณธรรมเรื่องความกตัญญู หลังจากการทดลองใช้หนังสือ นักเรียนมีทัศนคติต่อ

สถานการณ์ตัวอย่างทั้ง 3 สถานการณ์ และข้อคำถามด้านคุณธรรมทั้ง 3 ข้อเป็นไปตามคุณธรรมเรื่อง ความกตัญญู โดยนักเรียนมากกว่าร้อยละ 90 ในห้องสามารถเลือกคำตอบที่กำหนดให้จาก สถานการณ์ และตอบคำถามได้ถูกต้องทั้งหมด

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องการพัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติมโดยใช้เพลงและนิทานในการบูรณาการมาตรฐานการเรียนรู้สาระดนตรีเพื่อสร้างเสริมคุณธรรมสำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาตอนต้นมีสาระสำคัญดังนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติมโดยใช้เพลงและนิทานในการบูรณาการมาตรฐานการเรียนรู้สาระดนตรีเพื่อสร้างเสริมคุณธรรมสำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาตอนต้น
2. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการเรียนรู้ดนตรี และทัศนคติด้านคุณธรรมของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาตอนต้นหลังการใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมโดยใช้เพลงและนิทานในการบูรณาการมาตรฐานการเรียนรู้สาระดนตรีเพื่อสร้างเสริมคุณธรรม

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติมโดยใช้เพลงและนิทานในการบูรณาการมาตรฐานการเรียนรู้สาระดนตรีเพื่อสร้างเสริมคุณธรรมสำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาตอนต้นและเพื่อศึกษาพฤติกรรมการเรียนรู้ดนตรี และทัศนคติด้านคุณธรรมของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาตอนต้นหลังการใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติม ในลักษณะการวิจัยเชิงวิจัยและพัฒนา (Research and Development) เป็นการศึกษาที่มีการพัฒนาต้นแบบนวัตกรรม และมีการทดลองใช้เพื่อตรวจสอบคุณภาพในเชิงประจักษ์ (สุพัตร์ พิบูลย์, 2552) โดยแบ่งขั้นตอนการดำเนินการวิจัย ดังนี้

- ขั้นตอนที่ 1 การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง
- ขั้นตอนที่ 2 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- ขั้นตอนที่ 3 การผลิตและพัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติม
- ขั้นตอนที่ 4 การนำหนังสืออ่านเพิ่มเติมไปทดลองใช้
- ขั้นตอนที่ 5 การวิเคราะห์ข้อมูล สรุป อภิปรายผลและนำเสนอเป็นวิทยานิพนธ์ฉบับสมบูรณ์

ขั้นตอนที่ 1 การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ นักเรียนโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน 18 คน โดยมีการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

ขั้นตอนที่ 2 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย

2.1 แบบประเมินหนังสืออ่านเพิ่มเติมประเภทนิทาน

ใช้ประเมินหลังการพัฒนาหนังสือนิทานทั้ง 3 เล่มเสร็จสิ้น มีลักษณะเป็นแบบประเมินแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales)

2.2 แบบสำรวจพฤติกรรมการเรียนรู้ดนตรี

เป็นแบบสำรวจพฤติกรรมการเรียนรู้ดนตรีจากการใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติม โดยเก็บข้อมูลจากการสำรวจพฤติกรรมโดยรวม

2.3 แบบสำรวจทัศนคติด้านคุณธรรม

เป็นแบบสำรวจทัศนคติด้านคุณธรรมที่นักเรียนได้รับจากการใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติม โดยเก็บข้อมูลจากการสำรวจทัศนคติโดยรวม

ขั้นตอนที่ 3 การผลิตและพัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติม

ผู้วิจัยได้สร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมโดยใช้เพลงและนิทานในการบูรณาการมาตรฐานการเรียนรู้สาระดนตรีเพื่อสร้างเสริมคุณธรรมสำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาตอนต้น โดยมีขั้นตอนการสร้างดังนี้

3.1 ศึกษาตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ในกลุ่มสาระที่ 2 ดนตรี มาตรฐานการเรียนรู้ที่ ศ. 2.1 และศ. 2.2 ในระดับประถมศึกษาตอนต้น ในหัวข้อสาระดนตรีที่จะนำไปใช้

3.2 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวิธีและหลักการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม ขั้นตอนการทำหนังสือเด็ก ขั้นตอนการจัดทำภาพประกอบหนังสือเด็ก พัฒนาการและความสนใจในการอ่านหนังสือของเด็กในวัย 7-9 ปี การประเมินคุณค่าของหนังสืออ่านเพิ่มเติมและคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ

3.3 ศึกษาและคัดเลือกหนังสืออ่านเพิ่มเติมประเภทนิทานอีสป และนิทานพื้นบ้าน เพื่อนำมาใช้ในการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมโดยการประยุกต์ใช้ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง สาระดนตรีตามแนวคิดความรู้คู่คุณธรรม โดยคัดเลือกจากเนื้อหาที่รู้จักของเด็ก และสามารถประยุกต์เนื้อหาสาระดนตรี และสอดแทรกคุณธรรมได้ โดยแบ่งเป็นหนังสือนิทานอีสป 2 เรื่อง และหนังสือนิทานพื้นบ้าน 1 เรื่อง โดยมีขอบเขตของการจัดทำ ดังนี้

3.3.1 เนื้อหาการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจะพัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติมประเภทนิทานอีสป และนิทานพื้นบ้าน ซึ่งมีลักษณะเป็นเรื่องราวชวนติดตาม และมีภาพประกอบ ซึ่งจะส่งเสริมจินตนาการ ความคิดสร้างสรรค์ และมีการสอดแทรกความรู้ทางด้านสาระดนตรี และส่งเสริมคุณธรรมและศีลธรรมในเรื่องราว

3.3.2 ภาษา การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจะเลือกใช้เพลงเป็นภาษาในการสื่อสารเรื่องราวเป็นหลัก เพื่อเพิ่มอารมณ์และความสุนทรีย์ โดยเลือกใช้ภาษาในลักษณะการแต่งเป็นทำนองเพลงที่มีความเข้าใจง่าย เหมาะสมกับวัยของเด็ก ประโยคที่ไม่ซับซ้อน และถูกต้องตามหลักภาษา

3.3.3 ภาพประกอบการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยเลือกใช้การวาดโดยใช้โปรแกรม Illustrator โดยภาพประกอบจะมีการสื่อความหมายชัดเจน สอดคล้องกับเนื้อหาสาระ มีสีสันสดใส เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน

3.3.4 องค์ประกอบอื่นๆการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยเลือกใช้หนังสือนิทานที่เด็กสามารถอ่านและทำความเข้าใจเองได้ มีการใช้สีและตัวอักษรชัดเจน มีขนาดใหญ่ กระดาษที่ใช้มีความหนาและไม่เป็นอันตรายต่อผู้ใช้

3.4 สร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม โดยประยุกต์หลักเกณฑ์ และขั้นตอนการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมของฉวีวรรณ คูหาภินันท์ มีขั้นตอนการจัดทำดังนี้ (ฉวีวรรณ คูหาภินันท์, 2527)

3.4.1 ศึกษาแนวทางในการจัดทำหนังสืออ่านเพิ่มเติมจากหนังสือที่ดีสำหรับเด็ก โดยดูวิธีการ โครงเรื่อง แก่นเรื่อง วิธีเขียน ภาษาที่ใช้ ภาพประกอบที่ใช้ รูปแบบการจัดวางภาพและตัวอักษร ลักษณะดี และจุดบกพร่องของหนังสือแต่ละเล่ม และศึกษาผลงานของผู้จัดทำหนังสือสำหรับเด็กชื่อดัง เพื่อนำมาปรับใช้เป็นแนวทางในการจัดทำต่อไป

3.4.2 เนื่องจากหนังสือเพิ่มเติมที่จัดทำ เป็นหนังสือประเภทนิทานอีสป และนิทานพื้นบ้านที่มีเค้าโครงเรื่อง เนื้อเรื่อง และชื่อเรื่องอยู่แล้ว ผู้วิจัยจึงเพิ่มเติมการจัดทำในส่วนของการ

เขียนบทสคริปต์ (Script) ซึ่งเป็นการนำเรื่องราวที่ได้จากเค้าโครงเรื่องหรือเนื้อเรื่องมาเขียนบอก ขั้นตอนของเนื้อเรื่องและภาพประกอบ โดยบอกว่าแต่ละหน้าของหนังสือตั้งแต่หน้าปกจนถึงหน้าสุดท้ายจะมีภาพและคำบรรยายอย่างไรบ้าง และผู้วิจัยต้องทำการวาดภาพประกอบให้สอดคล้องกับเนื้อเรื่อง และคิดประยุกต์เนื้อหาสาระดนตรี และข้อคิดคุณธรรมในหนังสือนิทานทั้ง 3 เล่ม

3.4.3 การทำรูปเล่มจำลอง (Dummy) เป็นขั้นตอนการทำหนังสืออ่านเพิ่มเติมในรูปเล่มจำลองให้มีความใกล้เคียงกับหนังสือที่จะจัดพิมพ์ โดยผู้วิจัยจะนำรายละเอียดจากบทสคริปต์ (Script) ที่เขียน และภาพประกอบที่วาดมาจัดวางลงไปทีรูปเล่มจำลอง โดยเรียงตั้งแต่หน้าปกจนถึงหน้าสุดท้ายเสมือนทำเล่มจริง

3.4.4 การทำรูปเล่ม (Format) เป็นขั้นตอนการทำหนังสือขนาดจริง ขนาดของรูปเล่มมีขนาดเหมาะสมกับเด็กในวัยนี้ คือ โดยมีขนาดความกว้าง 25 x 33 เซนติเมตร ลักษณะรูปเล่มเป็นแนวนอน กระดาษที่ใช้เป็นกระดาษอาร์ตมัน 300 แกรม การเย็บเล่มโดยใช้สันแบบขดลวดเพื่อความคงทน มีการรองหน้าปกหน้าและหลังด้วยแผ่นใส

3.4.5 ปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมเพื่อให้ได้หนังสืออ่านเพิ่มเติมที่ถูกต้อง และสวยงามเหมาะสมกับการใช้งาน

ขั้นตอนที่ 4 การนำหนังสืออ่านเพิ่มเติมไปทดลองใช้

4.1 นำหนังสืออ่านเพิ่มเติมโดยใช้เพลงและนิทานในการบูรณาการมาตรฐานการเรียนรู้สาระดนตรีเพื่อสร้างเสริมคุณธรรมไปทดลองใช้กับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน 18 คน โดยมีระยะเวลาทดลองทั้งหมด 3 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 1 คาบเรียน

4.2 เก็บข้อมูลจากแบบประเมินคุณภาพหนังสืออ่านเพิ่มเติม แบบสำรวจพฤติกรรมการเรียนรู้ดนตรี และแบบสำรวจทัศนคติด้านคุณธรรมหลังจากการใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติม โดยใช้สถิติภาคบรรยาย ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ และการเขียนอธิบาย

ขั้นตอนที่ 5 การวิเคราะห์ข้อมูล สรุป อภิปรายผลและนำเสนอเป็นวิทยานิพนธ์ฉบับสมบูรณ์

นำข้อมูลที่ได้จากจากแบบประเมินคุณภาพหนังสืออ่านเพิ่มเติม แบบสำรวจพฤติกรรมการเรียนรู้ดนตรี และแบบสำรวจทัศนคติด้านคุณธรรมมาวิเคราะห์ข้อมูลในเชิงคุณภาพ สรุปผล และอภิปรายผล

สรุปผลการวิจัย

ผลการทดลองเรื่องการพัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติมโดยใช้เพลงและนิทานในการบูรณาการมาตรฐานการเรียนรู้สาระดนตรีเพื่อสร้างเสริมคุณธรรมสำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาตอนต้นสามารถสรุปผลได้ดังนี้

ตอนที่ 1 หนังสืออ่านเพิ่มเติมโดยใช้เพลงและนิทานในการบูรณาการมาตรฐานการเรียนรู้สาระดนตรีเพื่อสร้างเสริมคุณธรรมสำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาตอนต้นที่พัฒนาขึ้น

1.1 ขั้นตอนการจัดทำหนังสืออ่านเพิ่มเติม

หนังสืออ่านเพิ่มเติมโดยใช้เพลงและนิทานในการบูรณาการมาตรฐานการเรียนรู้สาระดนตรีเพื่อสร้างเสริมคุณธรรมสำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาตอนต้นเรื่อง 1) เด็กเลี้ยงแกะ 2) กาดำกับหงส์ขาว 3) ดาวลูกไก่ ที่พัฒนาขึ้นแบ่งขั้นตอนการจัดทำเป็น 5 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนการศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับการทำหนังสือภาพสำหรับเด็กที่ดี เพื่อดูแนวการจัดทำหนังสือแต่ละเล่ม ทั้งโครงเรื่อง แก่นของเรื่อง วิธีเขียน ภาษาที่ใช้ ภาพประกอบ ลักษณะเด่น และจุดบกพร่องของหนังสือแต่ละเล่ม

ขั้นตอนเขียนโครงเรื่องหรือเนื้อเรื่องย่อ (Plot) เนื่องจากหนังสือเพิ่มเติมที่จัดทำ เป็นหนังสือประเภทนิทานอีสปที่มีเค้าโครงเรื่อง เนื้อเรื่อง และชื่อเรื่องอยู่แล้ว ผู้วิจัยจึงเพิ่มเติมการจัดทำในส่วนของบทเขียนบทสคริปต์ (Script) ซึ่งเป็นการนำเรื่องราวที่ได้จากเค้าโครงเรื่องหรือเนื้อเรื่องมาเขียนบอกขั้นตอนของเนื้อเรื่องและภาพประกอบ โดยผู้วิจัยได้นำเนื้อเรื่องราวของนิทานมาแต่งเป็นเพลงประกอบเรื่องราว ทำการวาดภาพประกอบให้สอดคล้องกับเพลงประกอบเนื้อเรื่อง และคิดประยุกต์เนื้อหาสาระดนตรี และข้อคิดคุณธรรมในหนังสือนิทาน

ขั้นตอนการทำรูปเล่มจำลอง (Dummy) เป็นขั้นตอนการทำหนังสืออ่านเพิ่มเติมในรูปเล่มจำลองให้มีความใกล้เคียงกับหนังสือที่จะจัดพิมพ์ โดยผู้วิจัยจะนำรายละเอียดจากบทสคริปต์ (Script) ที่เขียนและภาพประกอบที่วาดมาจัดวางลงไปทีรูปเล่มจำลอง โดยเรียงตั้งแต่หน้าปกจนถึงหน้าสุดท้ายเสมือนทำเล่มจริง

ขั้นตอนการทำรูปเล่ม (Format) เป็นขั้นตอนการทำหนังสือขนาดจริง โดยมีขนาดความกว้าง 25 x 33 เซนติเมตร ลักษณะรูปเล่มเป็นแนวนอน กระดาษที่ใช้เป็นกระดาษอาร์ตมัน 300 แกรม การเย็บเล่มโดยใช้สันแบบขดลวดเพื่อความคงทน มีการรองหน้าปกหน้าและหลังด้วยแผ่นใส และวาดรูปโดยใช้โปรแกรม SketchBook

ขั้นตอนการปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมเพื่อให้ได้หนังสืออ่านเพิ่มเติมที่ถูกต้อง และสวยงามเหมาะสมกับการใช้งาน

1.2 หนังสืออ่านเพิ่มเติม

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้จัดทำหนังสืออ่านเพิ่มเติมโดยใช้เพลงและนิทานในการบูรณาการมาตรฐานการเรียนรู้สาระดนตรีเพื่อสร้างเสริมคุณธรรม 3 เล่ม คือ หนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่องเด็กเลี้ยงแกะ หนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่องกาดำกับหงส์ขาว หนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่องดาวลูกไก่

1.2.1 รายละเอียดข้อคิดสอนใจด้านคุณธรรม และสาระดนตรีของหนังสืออ่านเพิ่มเติมในแต่ละเล่ม

รายละเอียดข้อคิดสอนใจด้านคุณธรรม และสาระดนตรีของหนังสืออ่านเพิ่มเติมทั้ง 3 เล่ม คือ หนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่องเด็กเลี้ยงแกะมีทั้งสิ้น 15 หน้า มีข้อคิดสอนใจด้านคุณธรรมเรื่องความซื่อสัตย์ มีการสอนสาระดนตรีเรื่องจังหวะตบ(Steady beat) โดยจะให้นักเรียนอธิบายความหมายของจังหวะตบและปฏิบัติตามกิจกรรมการสอนเรื่องจังหวะตบที่กำหนดไว้ และมีการเล่าเรื่องราวโดยใช้ทำนองเพลงเข้าวันหนึ่งวันนั้น หนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่องกาดำกับหงส์ขาวมีทั้งสิ้น 15 หน้า มีข้อคิดสอนใจด้านคุณธรรมเรื่องความประหยัดหรือความพอเพียง มีการสอนสาระดนตรีเรื่องค่าของโน้ต (Note value) โดยจะให้นักเรียนอธิบายค่าของโน้ตทั้ง 4 ชนิด คือตัวเข้บ็ต ตัวดำ ตัวขาว และตัวกลม และฝึกปรบมือตามจังหวะของค่าโน้ตที่กำหนดมาให้ และมีการเล่าเรื่องราวโดยใช้ทำนองเพลงโอทะเลแสนงาม หนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่องดาวลูกไก่ มีทั้งสิ้น 16 หน้า มีข้อคิดสอนใจด้านคุณธรรมความกตัญญู มีการสอนสาระดนตรีเรื่องโน้ตทั้ง 7 บนบันไดเสียง C Major โดยจะให้นักเรียนบอกตำแหน่งโน้ตดนตรีทั้ง 7 ตัวคือโน้ตตัวโดถึงตัวที และมีกิจกรรมให้นักเรียนฝึกอ่านโน้ตตามทำนองเพลงที่ผู้วิจัยกำหนด และมีการเล่าเรื่องราวโดยใช้ทำนองเพลงTwinkle little star

1.2.2 ส่วนประกอบของหนังสืออ่านเพิ่มเติมในแต่ละเล่มจะมีรูปแบบเดียวกันโดยเรียงลำดับตามขั้นตอนการนำเสนอ คือ 1) หน้าปกหนังสือ 2) เนื้อเรื่องและข้อคิดสอนใจ 3) โน้ตทำนองเพลง และเนื้อเพลง 4) เนื้อเรื่องนิทาน 5) ข้อคิดสอนใจ 6) สาระดนตรีท้ายเล่ม 7) คู่มือสำหรับครู 8) ปกหลัง

1.3 ผลการประเมินหนังสืออ่านเพิ่มเติม

การประเมินหนังสืออ่านเพิ่มเติมโดยรวมทั้ง 3 เล่ม คือหนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่องเด็กเลี้ยงแกะ หนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่องกาดำกับหงส์ขาว และหนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่องดาวลูกไก่ ผู้วิจัยได้ให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนดนตรี 2 ท่าน และด้านการใช้ห้องสมุด 1 ท่าน ประเมินคุณภาพหนังสืออ่านเพิ่มเติมทั้ง 3 เล่ม โดยแบ่งคุณลักษณะที่ใช้ในการประเมินเป็น 5 ลักษณะคือ 1) ลักษณะของเนื้อหา

2) ลักษณะของการใช้ภาษา 3) ลักษณะการจัดภาพประกอบ 4) ลักษณะการจัดรูปเล่ม 5) คุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับ

ผลการประเมินพบว่าผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน มีความคิดเห็นต่อคุณภาพของหนังสืออ่านเพิ่มเติมทั้ง 3 เล่มในภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก ($M=4.6$, $S.D=.41$) โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ **ลำดับที่ 1** ด้านคุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.8 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .19 ($M=4.8$, $S.D=.19$) อยู่ในระดับดีมาก **ลำดับที่ 2** ด้านลักษณะของเนื้อหา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.8 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .22 ($M=4.8$, $S.D=.22$) อยู่ในระดับดีมาก **ลำดับที่ 3** ด้านลักษณะการจัดภาพประกอบ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.7 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .45 ($M=4.7$, $S.D=.45$) อยู่ในระดับดีมาก และ **ลำดับที่ 4** ด้านลักษณะของการใช้ภาษา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.4 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .19 ($M=4.4$, $S.D=.19$) และ **ลำดับที่ 5** ด้านลักษณะการจัดรูปเล่ม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.4 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .67 ($M=4.4$, $S.D=.67$) อยู่ในระดับดีมากและมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในการจัดทำหนังสืออ่านเพิ่มเติมทั้ง 3 เล่ม

ตอนที่ 2 ผลจากการทดลองใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมโดยใช้เพลงและนิทานในการบูรณาการ มาตรฐานการเรียนรู้สาระดนตรีเพื่อสร้างเสริมคุณธรรมมีพฤติกรรมการเรียนรู้ดนตรี และทัศนคติด้านคุณธรรม

2.1 พฤติกรรมการเรียนรู้ดนตรีหลังจากการทดลองใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมทั้ง 3 เล่ม

การทดลองครั้งนี้ผู้วิจัยสำรวจพฤติกรรมการเรียนรู้ดนตรีหลังจากการทดลองใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมทั้ง 3 เล่ม โดยจะสำรวจสาระดนตรีที่ใช้สอน 2 ส่วนคือ 1) ความเข้าใจในสาระดนตรีที่กำหนดมาให้ และ 2) ความถูกต้องในการปฏิบัติตามสาระดนตรีที่กำหนดมาให้

ผลของการสำรวจพฤติกรรมการเรียนรู้ดนตรีหลังจากการทดลองใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมทั้ง 3 เล่ม **เรื่องที่ 1 เรื่องเด็กเลี้ยงแกะ** สอนสาระดนตรีเรื่องจังหวะตบ (Steady beat) หลังจากการทดลองใช้หนังสือ นักเรียนมีความเข้าใจในสาระดนตรี และปฏิบัติตามกิจกรรมสาระดนตรีได้อย่างถูกต้อง โดยนักเรียนในห้องสามารถตอบคำถาม และปฏิบัติตามสาระดนตรีที่กำหนดได้ถูกต้องสูงกว่าร้อยละ 90 **เรื่องที่ 2 เรื่องกาดำดากับหงส์ขาว** สอนสาระดนตรีเรื่องค่าของโน้ต (Note value) หลังจากการทดลองใช้หนังสือ นักเรียนมีความเข้าใจในสาระดนตรี โดยสามารถตอบคำถามตามสาระดนตรีที่กำหนดได้ถูกต้องสูงกว่าร้อยละ 90 และปฏิบัติตามกิจกรรมสาระดนตรีที่กำหนดได้ถูกต้องร้อยละ 70 **เรื่องที่ 3 เรื่องดาวลูกไก่** สอนสาระดนตรีเรื่องโน้ตทั้ง 7 บนบันไดเสียง C Major หลังจากการทดลองใช้หนังสือ นักเรียนมีความเข้าใจในสาระดนตรี โดยสามารถตอบคำถามตามสาระดนตรีที่กำหนดได้ถูกต้องสูงกว่าร้อยละ 90 และปฏิบัติตามกิจกรรมสาระดนตรีที่กำหนดได้ถูกต้องร้อยละ 50

2.2 ทักษะคิดด้านคุณธรรมหลังจากการทดลองใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมทั้ง 3 เล่ม

การทดลองครั้งนี้ผู้วิจัยสำรวจทัศนคติด้านคุณธรรมหลังจากการทดลองใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมทั้ง 3 เล่ม โดยจะสำรวจทัศนคติด้านคุณธรรม 2 ส่วนคือ 1) ทัศนคติของนักเรียนที่มีต่อสถานการณ์ตัวอย่างที่กำหนดมาให้ และ 2) ทัศนคติของนักเรียนที่มีต่อคำถามที่กำหนดมาให้

ผลของการสำรวจทัศนคติด้านคุณธรรมหลังจากการทดลองใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมทั้ง 3 เล่ม

เรื่องที่1 เรื่องเด็กเลี้ยงแกะ สอนคุณธรรมเรื่องความซื่อสัตย์ หลังจากการทดลองใช้หนังสือ นักเรียนมีทัศนคติต่อสถานการณ์ตัวอย่างทั้ง 3 สถานการณ์ และคำถามด้านคุณธรรมทั้ง 3 ข้อเป็นไปตามคุณธรรมเรื่องความซื่อสัตย์ โดยนักเรียนมากกว่าร้อยละ 90 ในห้องสามารถเลือกคำตอบที่กำหนดให้จากสถานการณ์ และตอบคำถามได้ถูกต้องทั้งหมด

เรื่องที่2 เรื่องกาตาคากับหงส์ขาว สอนคุณธรรมเรื่องความพอเพียงหรือความประหยัด หลังจากการทดลองใช้หนังสือ นักเรียนมีทัศนคติต่อสถานการณ์ตัวอย่างทั้ง 3 สถานการณ์ และคำถามด้านคุณธรรมทั้ง 3 ข้อเป็นไปตามคุณธรรมเรื่องความพอเพียงหรือความประหยัด โดยนักเรียนมากกว่าร้อยละ 90 ในห้องสามารถเลือกคำตอบที่กำหนดให้จากสถานการณ์ และตอบคำถามได้ถูกต้องทั้งหมด

เรื่องที่3 เรื่องดาวลูกไก่ สอนคุณธรรมเรื่องความกตัญญู หลังจากการทดลองใช้หนังสือ นักเรียนมีทัศนคติต่อสถานการณ์ตัวอย่างทั้ง 3 สถานการณ์ และคำถามด้านคุณธรรมทั้ง 3 ข้อเป็นไปตามคุณธรรมเรื่องความกตัญญู โดยนักเรียนมากกว่าร้อยละ 90 ในห้องสามารถเลือกคำตอบที่กำหนดให้จากสถานการณ์ และตอบคำถามได้ถูกต้องทั้งหมด

อภิปรายผลการวิจัย

การอภิปรายผลการวิจัยเรื่องการพัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติมโดยใช้เพลงและนิทานในการบูรณาการมาตรฐานการเรียนรู้สาระดนตรีเพื่อสร้างเสริมคุณธรรมสำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาตอนต้นมีประเด็นสำคัญที่ควรนำมาอภิปราย แบ่งเป็น 2 ตอนดังนี้

ตอนที่1 ผลการพัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติมโดยใช้เพลงและนิทานในการบูรณาการมาตรฐานการเรียนรู้สาระดนตรีเพื่อสร้างเสริมคุณธรรมสำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาตอนต้น

ตอนที่ 2 ผลจากการทดลองใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมโดยใช้เพลงและนิทานในการบูรณาการมาตรฐานการเรียนรู้สาระดนตรีเพื่อสร้างเสริมคุณธรรมมีพฤติกรรมการเรียนรู้ดนตรีและทัศนคติด้านคุณธรรม

ตอนที่ 1 ผลการพัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติมโดยใช้เพลงและนิทานในการบูรณาการมาตรฐานการเรียนรู้สาระดนตรีเพื่อสร้างเสริมคุณธรรมสำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาตอนต้น

1. การทำวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าหาวิธีการทำหนังสือภาพสำหรับเด็กในรูปแบบต่างๆทั้งหนังสือภาพในประเทศไทย และหนังสือภาพจากต่างประเทศ เพื่อให้ทันต่อยุคสมัยปัจจุบัน แต่ยังคงคำนึงถึงความเป็นไทย และแนวคิดคุณธรรมที่สอดแทรกตามวิถีไทย

2. ขั้นตอนการแต่งเพลงประกอบเรื่องราว ผู้วิจัยได้ค้นคว้าเพลงสำหรับเด็กมากมาย เพื่อให้ได้เพลงที่มีความสนุกสนานเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน โดยนำทำนองมาวิเคราะห์ และแต่งเนื้อร้อง สิ่งที่ยากที่สุดคือการแต่งคำร้องให้ตรงกับวรรณยุกต์ เนื่องจากภาษาไทยจะมีวรรณยุกต์และเสียงหลายเสียงที่ไม่ลงตัวกับโน้ตที่ต้องการใช้

3. ตอนการวาดภาพประกอบ ผู้วิจัยได้ทดลองใช้การวาดภาพและลงสีด้วยวิธีต่างๆมากมาย เช่น วาดด้วยสีไม้ สีน้ำ สีน้ำมัน เป็นต้น แต่เนื่องจากในปัจจุบันมี วิธีการวาดรูปแบบใหม่ๆเกิดขึ้น เช่น การวาดรูปในคอมพิวเตอร์ สมาร์ทโฟน หรือแท็บเล็ต ซึ่งมีความสะดวกรวดเร็ว และสวยงามไม่แพ้การวาดในกระดาษ ผู้วิจัยจึงเลือกใช้โปรแกรม SketchBook ในการวาดภาพประกอบหนังสือในครั้งนี้

4. ขั้นตอนการทำรูปเล่ม ผู้วิจัยได้ศึกษารูปเล่มหนังสือภาพแบบต่างๆ โดยต้องคำนึงถึงความคงทน แข็งแรง เนื่องจากนำไปใช้กับนักเรียนในวัย 7-9 ปี จึงเลือกกระดาษที่มีความหนาถึง 300 แกรม มีการรองปกใส่ทั้งด้านหน้าและด้านหลังกันน้ำ เข้าเล่มโดยใช้สันขดลวดเพื่อความคงทน แข็งแรง รวมทั้งตัดขอบหนังสือให้โค้งมนเพื่อไม่ให้เป็นอันตรายต่อผู้ใช้ และในขั้นตอนการปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติม หลังจากผู้วิจัยผลิตหนังสือออกมาแล้ว จึงมาตรวจทานความถูกต้องเรียบร้อย พบว่ายังมีตัวอักษรบางที่ที่มีการเว้นวรรคในระยะห่างเกินไป และมีคำผิด จึงนำมาปรับปรุงแก้ไขต่อไป

5. การประเมินผลหนังสืออ่านเพิ่มเติม ผู้วิจัยได้ให้ผู้เชี่ยวชาญในด้านการสอนดนตรี และการใช้หนังสือ ทำแบบประเมินผล สิ่งที่คุณเชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่านให้ไปปรับปรุงแก้ไขคือแต่งคำร้องให้ตรงกับวรรณยุกต์ และความคงทนของรูปเล่มหนังสือ ส่วนที่ผู้เชี่ยวชาญประเมินให้คะแนนสูงสุดคือประโยชน์ของการนำไปใช้

ตอนที่ 2 ผลจากการทดลองใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมโดยใช้เพลงและนิทานในการบูรณาการมาตรฐานการเรียนรู้สาระดนตรีเพื่อสร้างเสริมคุณธรรมมีพฤติกรรมการเรียนรู้ดนตรีและทัศนคติด้านคุณธรรม

การอภิปรายข้อค้นพบจากการทดลองใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมโดยใช้เพลงและนิทานในการ

บูรณาการมาตรฐานการเรียนรู้สาระดนตรีเพื่อสร้างเสริมคุณธรรมมีพฤติกรรมการเรียนรู้ดนตรีและทัศนคติด้านคุณธรรม แบ่งเป็น 2 ส่วน คือ 1) พฤติกรรมการเรียนรู้ดนตรีหลังจากการทดลองใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติม 2) ทัศนคติด้านคุณธรรมหลังจากการทดลองใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติม

ส่วนที่ 1 พฤติกรรมการเรียนรู้ดนตรีหลังจากการทดลองใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติม พบว่านักเรียนมีความเข้าใจในสาระดนตรีทั้ง 3 เรื่องคือจังหวะตบ(Steady beat) ค่าของโน้ต (Note value) และโน้ตทั้ง 7 บนบันไดเสียง C Major สามารถอธิบายสิ่งที่ผู้สอนสอนไปได้อย่างถูกต้อง และสามารถเชื่อมโยงสิ่งที่สอนกับสาระดนตรีเรื่องอื่นได้ และในการปฏิบัติตามกิจกรรมสาระดนตรีนักเรียนสามารถปฏิบัติตามกิจกรรมที่กำหนดไว้ได้อย่างถูกต้อง และมีความตั้งใจจดจ่อ นักเรียนสามารถนำกิจกรรมสาระดนตรีที่กำหนดมาให้สร้างสรรค์กิจกรรมใหม่ระหว่างการเรียน และสิ่งที่ผู้วิจัยไม่คาดคิดในการสอนสาระดนตรีคือ ผู้วิจัยได้เตรียมการซ้อมร้องเพลงประกอบเรื่องราวเพื่อร้องเล่าให้นักเรียนฟังเท่านั้น แต่นักเรียนสามารถร้องเพลงที่ใช้ร้องประกอบเรื่องราวได้ จากการฟังทำนองแค่ครั้งแรก และร้องดำเนินเรื่องไปจนจบ สร้างความสนุกสนานเพลิดเพลินแก่นักเรียน และในการทำวิจัยครั้งนี้ทำให้ผู้วิจัยได้ทราบว่าดนตรีเป็นสื่อที่ง่ายที่จะนำมาใช้สอนคุณธรรมในนักเรียนระดับประถมศึกษาตอนต้น

ส่วนที่ 2 ทัศนคติด้านคุณธรรมหลังจากการทดลองใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติม พบว่านักเรียนมีทัศนคติต่อสถานการณ์ตัวอย่างและข้อความถูกต้องตามหลักคุณธรรม โดยสามารถตอบคำถามได้โดยไม่ต้องบอกตัวเลือก และมีการยกตัวอย่างสถานการณ์จริงที่ตนเองกระทำหรือประสบพบเจอมาอธิบายถึงสถานการณ์นั้นๆ มีการเชื่อมโยงหลักคุณธรรมกับหลักธรรมทางพุทธศาสนา และบางคำตอบทำให้ผู้วิจัยรู้สึกทึ่ง เนื่องจากเป็นคำตอบที่น่าจะได้ยินจากเด็กที่อายุเยอะกว่านี้ เช่นการประหยัดเพื่อจะนำเงินไปซื้อหุ้สหกรณ์โรงเรียน ซึ่งปกติแล้วการฝากเงินหรือซื้อหุ้สหกรณ์จะเริ่มทำในประถมศึกษาปีที่ 4 สร้างความประทับใจแก่ผู้วิจัยมาก

หลังจากเสร็จสิ้นการทดลอง ผู้วิจัยได้สอบถามนักเรียนถึงความพึงพอใจในการใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมทั้ง 3 เล่ม นักเรียนส่วนใหญ่ได้กล่าวว่า การเรียนการสอนโดยใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมโดยการนำเพลงมาประกอบเรื่องราว ทำให้การเรียนมีความสนุกสนานมากขึ้นกว่าการเล่านิทานปกติ นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการเล่าเรื่องผ่านการร้องเพลง ได้เรียนรู้สาระดนตรี ทำให้มีความรู้มากขึ้น รวมทั้งได้ข้อคิดจากคุณธรรม ได้แสดงความคิดเห็นและร่วมเล่าประสบการณ์ในคุณธรรมด้านต่างๆ และได้นำข้อคิดคุณธรรมจากการนิทานไปใช้ในชีวิตประจำวัน และในการทำวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยรู้สึกมีความสุขในการได้สอนดนตรีควบคู่ไปกับการสอนคุณธรรมตามคติที่ว่าความรู้ต้องควบคู่ไปกับคุณธรรม

ข้อเสนอแนะในการวิจัย

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ผู้ที่จะนำหนังสืออ่านเพิ่มเติมไปใช้ควรศึกษาทำความเข้าใจและฝึกใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมก่อนนำไปใช้ โดยศึกษาจากคู่มือท้ายเล่ม เพื่อที่จะได้จัดการเรียนการสอนได้อย่างครบถ้วน มีความราบรื่น และสามารถปรับกิจกรรมการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับผู้เรียน

1.2 หนังสืออ่านเพิ่มเติมใช้สอนนักเรียนกลุ่มประมาณ 4-5 คน หากต้องการสอนนักเรียนจำนวนมาก ครูควรจัดทำเนื้อเพลงแยก โดยจัดทำตัวอักษรให้ใหญ่ขึ้น เพื่อสะดวกในการมองเห็นของนักเรียนจำนวนมาก หรือสามารถใช้โปรเจคเตอร์ในการเรียนการสอนได้

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 สามารถจัดทำหนังสืออ่านเพิ่มเติมประเภทอีสปหรือนิทานพื้นบ้าน เรื่องอื่นๆได้ โดยนำแนวทางการจัดทำหนังสืออ่านเพิ่มเติมในครั้งนี้ไปใช้

2.2 สามารถทดลองใช้หนังสืออ่านกับนักเรียนประถมศึกษาชั้นอื่น และนำผลการทดลองมาเปรียบเทียบ วิเคราะห์ผลต่อไปได้

2.3 ควรมีการศึกษาผลจากการใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมโดยให้นักเรียนเป็นผู้อ่านหนังสือ และทำความเข้าใจด้วยตนเอง

รายการอ้างอิง

- Bandura, A. (1997). *Social Learning Theory*. English Cliffs: Prentice-Hall.
- Bergeton, B. B., E. (1979). *Musical growth in the Elementary School*. New York: Holt, Rinehart and Winston.
- Carol, N. (2014). Children's book: "Five Little Ducks". from <http://www.artrep1.com/tag/watercolor/>
- Choksy, L. e. a. (1986). *Teaching Music in the Twentieth Century*. New Jersey: Prentice-Hall.
- Kohara, K. (2010). From A Childs View: 30+ Creative Children's Book Covers. from <http://design.tutsplus.com/articles/from-a-childs-view-30-creative-childrens-book-covers--vector-3687>
- Kohlberg, L. (1981). *Essays on Moral Development, Vol. I: The Philosophy of Moral Development*. San Francisco: Harper & Row.
- Roussos, N. I. (2003). *The Primary Education Music Curriculum of Cyprus*. Primary Education Ministry of Education and Culture: Nicosia.
- Schlaug, G. (2003). Structures Differ between Musicians and Non-Musicians. *Journal of Neuroscience*.
- Seema, J. (2012). The significance of Basotho philosophy of development as expresses in their proverbs. *Indilinga African Journal of Indigenous knowledge systems*, 1(11), 123-137.
- Taubman, H. (1958). *How to bright up your child to enjoy music*. New York: Printed in the United States of America.
- Warner, B. (1991). *Orff-Schulwerk: Application for the classroom*. United States of America: Prentice-Hall, Inc.
- Woolf, J. (2013). Studying Children's Book Illustration. from <http://picturebookden.blogspot.com/2013/07/studying-childrens-book-illustration-by.html>

- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. (2534). การพัฒนาสื่อการเรียนการสอน. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์การศาสนา.
- กระทรวงศึกษาธิการ กรมวิชาการ. (2550). คุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษากระทรวงศึกษาธิการ.
- เกริก ยุ้นพันธ์. (2543). การออกแบบและเขียนภาพประกอบหนังสือสำหรับเด็ก. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์สุวีริยาสาส์น.
- ครุรักษ์ ภิรมย์รักษ์. (2540). นักเล่านิทานสร้างนักอ่าน: สารพัฒนาหลักสูตร.
- จันทร์ ทงสมัคร. (2541). การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่องประเพณีท้องถิ่นนครศรีธรรมราช สำหรับ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จังหวัดนครศรีธรรมราช. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมธิราช.
- จินตนา ไบกาซูยี. (2534). การจัดทำหนังสือสำหรับเด็ก. กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.
- ฉวีวรรณ คูหาภินันท์. (2527). การทำหนังสือสำหรับเด็ก. In 4 (Ed.). บุรพาสาส์น: กรุงเทพมหานคร.
- ฉวีวรรณ คูหาภินันท์. (2545). การอ่านและการส่งเสริมการอ่าน. กรุงเทพมหานคร: โสภณการพิมพ์.
- ชดช้อย โสภณพนิช และคณะ. (2550). เปิดประตูสู่ไทยคิด. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานอุทยานการเรียนรู้ สังกัดสำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้ (องค์การมหาชน).
- ชีวัน วิสาสะ. (2549). อีเลี้ยงเค็งไค้งอยากไปอยุธยา. กรุงเทพมหานคร: แพรวเพื่อนเด็ก.
- ไชยญาณ บุญยศ. (2552). การใช้เพลงประกอบการเรียนการสอน.
- ณรุทธ์ สุทธจิตต์. (2537). หลักการของโคตยาสู่การปฏิบัติ. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ณรุทธ์ สุทธจิตต์. (2541). จิตวิทยาการสอนดนตรี. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ณรุทธ์ สุทธจิตต์. (2544). พฤติกรรมการสอนดนตรี. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ณรุทธ์ สุทธจิตต์. (2555). ดนตรีศึกษา: หลักการและสาระสำคัญ. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ดวงเดือน พันธุมนาวิน. (2544). ครูกับการปลูกฝังจริยธรรมแก่นักเรียน. กรุงเทพมหานคร: บริษัทส่งเสริมการศึกษาและจริยธรรม.
- ดุจเดือน พันธุมนาวิน. (2550). รายงานการสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรมในประเทศไทยและต่างประเทศ. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาพลังแผ่นดินเชิงคุณธรรม สำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้ (องค์การมหาชน).

- ถวัล มาศจรัส. (2535). การเขียนหนังสือส่งเสริมการอ่านและหนังสืออ่านเพิ่มเติม. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ต้นอ้อ.
- ถวัล มาศจรัส. (2538). เทคนิคและตัวอย่างการเขียนหนังสือส่งเสริมการอ่านและหนังสืออ่านเพิ่มเติม. กรุงเทพมหานคร: L.T.PRESS.
- ถวัล มาศจรัส. (2548). คู่มือความคิดสร้างสรรค์ในการจัดทำนวัตกรรมการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: ธารอักษร.
- ทิตนา แคมมณี. (2546). การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยม : จากทฤษฎีสู่การปฏิบัติ. กรุงเทพมหานคร: เมธีทิปส์.
- นันทกาญจน์ อาจิมาจารย์. (2544). การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่องประเพณีท้องถิ่นระยอง สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น จังหวัดระยอง. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมธิราช.
- บันลือ พลกษะวัน. (2533). วรรณกรรมกับเด็ก. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช.
- ปรีดา ปัญญาจันทร์ และคณะ. (2557). การเขียนภาพประกอบหนังสือสำหรับเด็ก. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์อมรินทร์พรินต์ติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.
- ปัทมา จงยิ่งศิริ. (2551). นิทานดนตรี...คุณค่า x 2. from <http://www.familyweekend.co.th/articles>
- ผกาวดี อุดตโมทย์. (2528). เรื่องเล่าของอิสป. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์กะรัต.
- พัชรี วาศวิท. (2537). นิทานกับเด็ก. วารสารคหเศรษฐศาสตร์, 1(37), 59-65.
- พิชิต ฤทธิจรูญ. (2545). หลักการวัดและประเมินผลการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: เฮ้าส์ ออฟ เคอร์มิสท์.
- พูนทรัพย์ เกตุวีระพงศ์. (2533). พระพุทธศาสนากับจริยศาสตร์การสัมมนาทางวิชาการนานาชาติครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- แพง ชินพงศ์. (2548). ดนตรีเพิ่มพลังสมอง. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แฮปปี้.
- ปาภินา วงศ์เลขา. (2553). เยาวชนไทย ทำดี ถวายในหลวง. from <http://www.dailynews.co.th/education/291755>
- ภิญญาพร นิตยะประภา. (2534). การผลิตหนังสือสำหรับเด็ก. from <http://ich.culture.go.th/index.php/th/ich/folk-literature/252-folk/83-2012-01>
- ยศ วัชรเสถียร. (2534). นิทานอิสป. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แพรวพิทยา.
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. (2542). การวัดด้านจิตพิสัย. กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.
- ลักขณา รอดสน. (2540). การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมเกี่ยวกับภูมิปัญญาชาวบ้าน เรื่อง เรือ-สายน้ำ และชีวิตชาวปทุมธานี ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จังหวัดปทุมธานี. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

- วรรณิ ศิริสุนทร. (2532). บร 620 การเล่านิทาน (เอกสารประกอบการสอน). กรุงเทพมหานคร: ภาพพิมพ์.
- วาโร เพ็งสวัสดิ์. (2544). การวิจัยทางการศึกษาปฐมวัย. กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาสน์.
- วิเชียร เกษประทุม. (2540). นิทานพื้นบ้าน. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์พัฒนาศึกษา.
- วิมลศรี อูปรัมย์. (2527). นาฏกรรมและการละคร หลักการบริหารและการจัดการ. กรุงเทพมหานคร: เจริญผล.
- ศักดิ์ชัย หิรัญรักษ์. (2541). เอกสารประกอบการสอนวิชา ปรัชญาและหลักสูตรดนตรีศึกษา. นครปฐม: วิทยาลัยดุริยางคศิลป์มหิดล.
- สมทรง พิทักษ์พิเศษ. (2541). การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่องวัฒนธรรมท้องถิ่นไทยรามัญ จังหวัดราชบุรีสำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น จังหวัดราชบุรี. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมธิ ราช.
- สมพร จารุณภู. (2538). คู่มือนักเรียน เรื่องบันเทิงคติสำหรับเด็ก. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- สุพักตร์ พิบูลย์. (2552). การอบรมหลักสูตรการวิจัยและพัฒนางานวิชาการ (R&D) หัวข้อ การวิจัยและพัฒนางานวิชาการ (R&D). กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ. (2545). วิธีการจัดการเรียนรู้. กรุงเทพมหานคร: ภาพพิมพ์.
- อภิวรรณ วีระสมิทธิ. (2544). หนังสือสำหรับเด็กกับการปฏิรูปการเรียนรู้. กรุงเทพมหานคร: ธารอักษร.
- อรวรรณ บรรจงศิลป์. (2551). การสอนดนตรีในระดับประถมศึกษา ทฤษฎีและปฏิบัติ. นครปฐม: สมาคมครูดนตรี (ประเทศไทย).
- อำไพ สุจริตกุล. (2545). ประมวลบทความ ความรู้คู่คุณธรรม. กรุงเทพมหานคร: บริษัทสำนักพิมพ์บรรณกิจ 1991 จำกัด.
- อุบลศรี อุบลสวัสดิ์. (2553). ผลการสอดแทรกจริยธรรมในการสอนภาษาไทยโดยใช้เพลงไทยและธรรมะเป็นสื่อ. มหวิทยาลัยนเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร.

ภาคผนวก

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ภาคผนวก ก

รายนามผู้เชี่ยวชาญ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

รายนามผู้ทรงเชี่ยวชาญ

1. ผู้เชี่ยวชาญในการประเมินหนังสืออ่านเพิ่ม
 - 1.1 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พงษ์ลดา ธรรมพิทักษ์กุล
 - 1.2 อาจารย์ ดร.ชิตพงษ์ ตริมาส
 - 1.3 อาจารย์ ดร. บุษกร เลิศวีระศิริกุล

ภาคผนวก ข

1. แบบประเมินคุณภาพหนังสืออ่านเพิ่มเติม
2. แบบสำรวจพฤติกรรมการเรียนรู้ดนตรี
3. แบบสำรวจทัศนคติด้านคุณธรรม

แบบประเมินคุณภาพหนังสืออ่านเพิ่มเติมโดยใช้เพลงและนิทานในการบูรณาการมาตรฐานการเรียนรู้สาระดนตรีเพื่อสร้างเสริมคุณธรรมสำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาตอนต้น

คำชี้แจง

แบบประเมินคุณภาพหนังสืออ่านเพิ่มเติมฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญได้ประเมินหนังสืออ่านเพิ่มเติมโดยรวมทั้ง 3 เล่ม ซึ่งข้อมูลที่ได้จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการศึกษา จึงขอความกรุณาจากท่านได้ประเมินตามความเป็นจริงมากที่สุด โดยแบบประเมินคุณภาพฉบับนี้ แบ่งออกเป็น 2 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัว

ตอนที่ 2 การประเมินคุณภาพหนังสืออ่านเพิ่มเติม

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัว

ชื่อ-สกุล วุฒิการศึกษา

ตำแหน่ง สถานที่ทำงาน

ตอนที่ 2 การประเมินคุณภาพหนังสืออ่านเพิ่มเติม

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

- 5 หมายถึง ระดับคุณภาพดีมากที่สุด
- 4 หมายถึง ระดับคุณภาพดี
- 3 หมายถึง ระดับคุณภาพปานกลาง
- 2 หมายถึง ระดับคุณภาพน้อย
- 1 หมายถึง ระดับคุณภาพควรปรับปรุง

คุณลักษณะด้านต่างๆที่ใช้ในการประเมิน	ระดับคุณภาพ				
	5	4	3	2	1
1. ลักษณะของเนื้อหา					
1.1 ความยาวของเรื่องเหมาะสมกับวัยและความสนใจของเด็ก					
1.2 เนื้อหาสนุก น่าอ่าน ชวนติดตาม					
1.3 เรื่องราวสอดคล้องกับชีวิตประจำวันและการเรียนรู้ตามวัยของเด็ก					
1.4 เนื้อเรื่องเสริมสร้างความรู้ทางสาระดนตรีให้แก่เด็ก					
1.5 สามารถถ่ายทอดเนื้อหา เพื่อสร้างความตระหนักในเรื่องคุณธรรม					
2. ลักษณะของการใช้ภาษา					
2.1 ใช้ภาษาได้อย่างถูกต้อง เข้าใจง่ายเหมาะสมกับเด็ก					
2.2 เนื้อเพลงประกอบและภาพมีความสอดคล้องกัน					
2.3 ภาษาการเล่าเรื่องในรูปแบบเพลงประกอบเรื่องราวช่วยดึงดูดความสนใจในการเรียนรู้					
2.4 เนื้อร้องมีความสอดคล้องกับทำนองเพลง					
2.5 เพลงประกอบเรื่องราวมีความยาวเหมาะสมกับวัยของเด็ก					
2.6 ความถูกต้องของคำและตัวสะกด					
3. ลักษณะการจัดภาพประกอบ					
3.1 ภาพปกสวยงาม น่าสนใจ					
3.2 ขนาดของภาพ หน้ากระดาษและขนาดตัวอักษรเหมาะสมกัน					
3.3 ภาพประกอบช่วยขยายเนื้อเพลงส่งเสริมให้เข้าใจเนื้อเรื่อง					
3.4 ภาพประกอบดึงดูดความสนใจและช่วยเสริมจินตนาการ					
3.5 ภาพประกอบเหมาะสมกับวัยของเด็ก					
4. ลักษณะการจัดรูปเล่ม					
4.1 ขนาดความหนาและจำนวนหน้าเหมาะสมกับวัยของเด็ก					
4.2 การเข้ารูปเล่มมีความแข็งแรง คงทน					

4.3 วัสดุที่ใช้ไม่ก่ออันตราย เช่น กระดาษไม่บางหรือคมจนอาจบาดมือเด็ก					
4.4 สีของกระดาษพื้นและตัวอักษรไม่เป็นอันตรายต่อสุขภาพตาของผู้อ่าน					
5. คุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับ					
5.1 ช่วยให้เด็กได้รับความรู้ทางสาระดนตรีตามตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน					
5.2 ช่วยให้เด็กได้รับข้อคิดทางศีลธรรมสอนใจ					
5.3 ช่วยปลูกฝังนิสัยรักการอ่าน และการค้นคว้าหาความรู้นอกเวลาเรียน					
5.4 ช่วยให้เด็กสามารถเรียนรู้เนื้อหาสาระจากการใช้ภาพประกอบ ทำให้สาระความรู้มีความเป็นรูปธรรมมากขึ้น					
5.5 สามารถนำความรู้และข้อคิดที่ได้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน					
5.6 เป็นแนวทางในการจัดทำหนังสืออ่านเพิ่มเติมสำหรับนักเรียน ครูและผู้สนใจต่อไป					

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

แบบสำรวจพฤติกรรมการเรียนรู้ดนตรี

สถานที่

วันที่ เวลา

พฤติกรรม	การประเมิน				รายละเอียดเพิ่มเติม
	นักเรียนตอบคำถามตามสาระดนตรีที่กำหนดได้ถูกต้องสูงกว่าร้อยละ90	นักเรียนตอบคำถามตามสาระดนตรีที่กำหนดได้ร้อยละ70	นักเรียนตอบคำถามตามสาระดนตรีที่กำหนดได้ถูกต้องร้อยละ50	นักเรียนตอบคำถามตามสาระดนตรีที่กำหนดได้ถูกต้องร้อยละ 30	
1. ความเข้าใจในสาระดนตรีที่กำหนดมาให้	นักเรียนตอบคำถามตามสาระดนตรีที่กำหนดได้ถูกต้องสูงกว่าร้อยละ90	นักเรียนตอบคำถามตามสาระดนตรีที่กำหนดได้ร้อยละ70	นักเรียนตอบคำถามตามสาระดนตรีที่กำหนดได้ถูกต้องร้อยละ50	นักเรียนตอบคำถามตามสาระดนตรีที่กำหนดได้ถูกต้องร้อยละ 30	
1.1 นิทานเรื่องเด็กเลี้ยงแกะ					
1.2 นิทานเรื่องกาดำกับหงส์ขาว					
1.3 นิทานเรื่องดาวลูกไก่					
2. ความถูกต้องในการปฏิบัติตามสาระดนตรีที่กำหนดมาให้	นักเรียนปฏิบัติตามสาระดนตรีที่กำหนดได้ถูกต้องสูงกว่าร้อยละ90	นักเรียนปฏิบัติตามสาระดนตรีที่กำหนดได้ร้อยละ70	นักเรียนปฏิบัติตามสาระดนตรีที่กำหนดได้ถูกต้องร้อยละ50	นักเรียนปฏิบัติตามสาระดนตรีที่กำหนดได้ถูกต้องต่ำกว่าร้อยละ 30	รายละเอียดเพิ่มเติม
2.1 นิทานเรื่องเด็กเลี้ยงแกะ					
2.2 นิทานเรื่องกาดำกับหงส์ขาว					
2.3 นิทานเรื่องดาวลูกไก่					

แบบสำรวจทัศนคติด้านคุณธรรม

เรื่อง ความซื่อสัตย์

ส่วนที่ 1 ทัศนคติที่มีต่อสถานการณ์ตัวอย่าง

สถานการณ์ที่ 1

นิตหน้อยเฉลอทำแจกันที่แม่เพิ่งซื้อมาใหม่ตกแตก แม่ของเธอกลับบ้านพอดี ถ้านักเรียนเป็นนิตหน้อยจะทำอย่างไร

- ก. บอกแม่ว่านิตหนึ่งผู้เป็นน้องสาวเป็นคนทำ
- ข. บอกความจริงกับแม่ว่าตนเองเป็นผู้ทำ และกล่าวขอโทษ
- ค. รีบเก็บเศษแจกันที่ตกแตกและทำเหมือนไม่มีอะไรเกิดขึ้น

สถานการณ์ที่ 2

ณ ห้องสอบ วินรู้สีกลุ้มใจมากเนื่องจากทำข้อสอบวิชาคณิตศาสตร์ไม่ได้เลย ขณะนั้นครูผู้คุมสอบได้ออกจากห้องเพื่อพูดคุยกับครูอีกท่าน ถ้านักเรียนเป็นวินจะทำอย่างไร

- ก. รีบใช้โอกาสนั้นหันไปหาเพื่อนโต๊ะข้างๆเพื่อขอดูคำตอบ
- ข. ให้นำกระดาษจดข้อความเนื้อหาที่เตรียมมาขึ้นมาดูให้เร็วที่สุด
- ค. ตั้งใจทำข้อสอบต่อไป โดยพยายามคิดทำข้อสอบด้วยตนเอง

สถานการณ์ที่ 3

บอลลูนซื้อกล่องดินสอหลายสวยมาใหม่ หลังเลิกเรียนเขาลืมกล่องดินสอไว้บนโต๊ะ น้ำฟ้าออกจากห้องคนสุดท้ายขณะที่ทุกคนกลับบ้านหมดแล้ว เขาเห็นกล่องดินสอหลายสวยตั้งอยู่บนโต๊ะ ถ้านักเรียนเป็นน้ำฟ้าจะทำอย่างไร

- ก. นำกล่องดินสอกลับบ้านเพราะเห็นว่าสวยงามน่าใช้
- ข. ช่วยเก็บกล่องดินสอคืนไว้ใต้โต๊ะบอลลูน
- ค. เปิดดูกล่องดินสอเพื่อจะนำอุปกรณ์ข้างในกล่องดินสอกลับบ้านไปใช้

ส่วนที่ 2 ทักษะของผู้เรียนที่มีต่อคำถาม

(ให้ผู้เรียนพูดตอบแสดงความคิดเห็นตามทักษะของตน)

1. ความซื่อสัตย์ในทักษะของผู้เรียนคืออะไร
2. ให้ผู้เรียนบอกถึงผลเสียของการพูดจาโกหก
3. ให้ผู้เรียนบอกถึงผลเสียของการลอกข้อสอบ/การบ้าน

แบบสำรวจทัศนคติด้านคุณธรรม

เรื่อง ความพอเพียง

ส่วนที่ 1 ทัศนคติที่มีต่อสถานการณ์ตัวอย่าง

สถานการณ์ที่ 1

แม่ซื้อกล่องดินสอใหม่ให้นิดหน่อยและนิดหนึ่ง นิดหน่อยเห็นนิดหนึ่งผู้เป็นน้องได้กล่องดินสอใบใหญ่ สีและลายสวยกว่าตน ถ้านักเรียนเป็นนิดหน่อยจะอย่างไร

- ก. บอกแม่ให้ซื้อกล่องดินสอแบบเดียวกับนิดหนึ่งให้ตนอีกกล่อง
- ข. แอบขโมยกล่องดินสอของนิดหนึ่งมาใช้
- ค. ใช้กล่องดินสอที่แม่ซื้อให้ตนเพราะคิดว่าควรพอใจในสิ่งที่ตนมีและเป็นการช่วยประหยัด

สถานการณ์ที่ 2

หลังเลิกเรียน ขณะที่เดินกลับบ้าน เขาเหลือบไปเห็นของเล่นออกใหม่ราคา 10 บาทที่ร้านขายของใกล้โรงเรียน วันนั้นวินเหลือเงินกลับบ้าน 10 บาทพอดี ถ้านักเรียนเป็นวินจะอย่างไร

- ก. นำเงินที่เหลือทั้งหมดซื้อของเล่น
- ข. หักห้ามใจตนเองเก็บเงิน 10 บาทไว้ใช้ในยามจำเป็น
- ค. แอบขโมยของเล่นไปในขณะที่เจ้าของร้านเผลอ

สถานการณ์ที่ 3

บอลลูนนักเรียนชั้นป.2 ขอให้แม่ซื้อมือถือให้ใหม่ เนื่องจากมือถือของตนเป็นมือถือรุ่นเก่าไม่ทันสมัยเหมือนเพื่อนในห้อง แต่แม่ไม่เห็นถึงความจำเป็นที่นักเรียนป.2จะซื้อมือถือราคาแพงเช่นนี้ ถ้านักเรียนเป็นบอลลูนจะอย่างไร

- ก. ร้องไห้เสียใจไม่คุยกับแม่
- ข. อดข้าวและขมเก็บเงินซื้อมือถือเอง
- ค. ใช้มือถือเดิมต่อไปเพราะคิดจะช่วยแม่ประหยัดค่าใช้จ่าย

ส่วนที่ 2 ทศนคติของผู้เรียนที่มีต่อคำถาม

(ให้ผู้เรียนพูดตอบแสดงความคิดเห็นตามทศนคติของตน)

1. ความพอเพียงในทศนคติของผู้เรียนคืออะไร
2. ให้ผู้เรียนบอกถึงผลดีของการประหยัดดอดอม
3. ให้ผู้เรียนบอกถึงผลเสียของการอยากได้สิ่งของที่ไม่จำเป็น เช่น มือถือราคาแพง เป็นต้น

แบบสำรวจทัศนคติด้านคุณธรรม

เรื่อง ความกตัญญู

ส่วนที่ 1 ทัศนคติที่มีต่อสถานการณ์ตัวอย่าง

สถานการณ์ที่ 1

ขณะที่นิตหนอยนั่งดูทีวีหลังเลิกเรียน ผู้เป็นพ่อได้กลับมาจากที่ทำงานร่างกายเหนื่อยล้า มีเหงื่อท่วมตัว ถ้านักเรียนเป็นนิตหนอยจะทำอย่างไร

- ก. นั่งดูทีวีต่อไปเพราะถึงช่วงสนุกพอดี
- ข. รีบหาน้ำเย็นๆ ให้พ่อดื่มให้หายจากความเหนื่อยล้า
- ค. ให้พ่อช่วยเตรียมอาหารเย็นให้ทาน

สถานการณ์ที่ 2

พ่อและแม่ของวินมีอาชีพขายขนมปัง ทุกวันต้องตื่นแต่เช้าทำงานจนถึงค่ำ วินไม่ต้องไปโรงเรียนในช่วงปิดเทอม ถ้านักเรียนเป็นวินจะทำอะไร

- ก. นอนให้มากที่สุดขดเขยช่วงเวลาเปิดเทอมที่ต้องตื่นเข้าไปโรงเรียน
- ข. ออกไปเที่ยวกับเพื่อนในช่วงปิดเทอม
- ค. ช่วยพ่อและแม่ทำขนมปังไปขายแต่เช้า เป็นการช่วงแบ่งเบาภาระท่าน

สถานการณ์ที่ 3

เพื่อนในห้องบอลลูนชวนกันไม่เข้าเรียนวิชาภาษาอังกฤษ เนื่องจากเห็นว่าครูสอนไม่รู้เรื่อง ถ้านักเรียนเป็นบอลลูนจะทำอย่างไร

- ก. ตามเพื่อนไปเที่ยวเพราะเห็นด้วยที่ครูสอนไม่รู้เรื่อง
- ข. ไปทำการบ้านและอ่านหนังสือที่ห้องสมุดแทน
- ค. บอกรับผิดและยืนยันที่จะเข้าเรียนเพราะคิดว่าการเรียนเป็นหน้าที่สำคัญของลูกที่ควรปฏิบัติต่อพ่อแม่

ส่วนที่ 2 ทศนคติของผู้เรียนที่มีต่อคำถาม

(ให้ผู้เรียนพูดตอบแสดงความคิดเห็นตามทศนคติของตน)

1. ความกตัญญูในทศนคติของผู้เรียนคืออะไร
2. ให้ผู้เรียนบอกถึงผลดีของการทำหน้าที่เป็นลูกที่ดีโดยการตั้งใจเรียน
3. ให้ผู้เรียนบอกถึงผลดีของการช่วยแบ่งเบาภาระพ่อแม่

ภาคผนวก ค

- ตารางแสดงตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้ดนตรีที่ผู้วิจัยนำไปใช้

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ตารางเปรียบเทียบสาระการเรียนรู้แกนกลาง มาตรฐานที่ ศ. 2.1 ระดับชั้นประถมศึกษา
ตอนต้น และสาระดนตรีที่ผู้วิจัยนำไปใช้

ข้อ	ระดับชั้น	สาระการเรียนรู้แกนกลาง มาตรฐานที่ ศ. 2.1	นำไปใช้
1.	ประถมศึกษาปีที่ 1	จำแนกความแตกต่างของเสียงจากสิ่งต่างๆ	
		- เสียงจากธรรมชาติ	
		- แหล่งกำเนิดของเสียง	
		- สีสັນของเสียง	
	ประถมศึกษาปีที่ 2	จำแนกแหล่งกำเนิดของเสียงที่ได้ยิน	
		- สีสັນของเสียงเครื่องดนตรี	✓
		- สีสັນของเสียงมนุษย์	✓
	ประถมศึกษาปีที่ 3	ระบุลักษณะของเครื่องดนตรีที่เห็นและได้ยินในชีวิตประจำวัน	
		- รูปร่างลักษณะของเครื่องดนตรีที่เห็นและได้ยินในชีวิตประจำวัน	
		- เสียงของเครื่องดนตรี	✓
2.	ประถมศึกษาปีที่ 1	บอกลักษณะของเสียง	
		- ระดับเสียงดัง - เบา	
		- อัตราความเร็วของจังหวะ	✓
	ประถมศึกษาปีที่ 2	จำแนกคุณสมบัติของเสียง	
		- จำแนกเสียง สูง-ต่ำ, ดัง-เบา, ยาว-สั้น	
	ประถมศึกษาปีที่ 3	ใช้รูปภาพหรือสัญลักษณ์แทนเสียง และจังหวะเคาะ	
		- สัญลักษณ์แทนคุณสมบัติของเสียง (สูง-ต่ำ, ดัง-เบา, ยาว-สั้น)	
		- สัญลักษณ์แทนรูปแบบจังหวะ	✓
3.	ประถมศึกษาปีที่ 1	ท่องบทกลอนและร้องเพลงง่ายๆ	
		- การอ่านบทกลอนประกอบจังหวะ	

		- การร้องเพลงประกอบจังหวะ	✓
	ประถมศึกษาปีที่ 2	เคาะจังหวะหรือเคลื่อนไหวร่างกายให้สอดคล้องกับเนื้อหาเพลง	
		- การเคลื่อนไหวประกอบเนื้อหาในบทเพลง	
		- การเล่นเครื่องดนตรีประกอบเพลง	
	ประถมศึกษาปีที่ 3	บอกบทบาทหน้าที่ของบทเพลงสำคัญ	
		- เพลงชาติ - เพลงสรรเสริญพระบารมี - เพลงประจำโรงเรียน	
4.	ประถมศึกษาปีที่ 1	มีส่วนร่วมในกิจกรรมดนตรี	
		- การร้องเพลง	✓
		- การเคาะจังหวะ	✓
		- การเคลื่อนไหวประกอบบทเพลง	
	ประถมศึกษาปีที่ 2	ขับร้องเพลงง่ายๆ ที่เหมาะสมกับวัย	✓
	ประถมศึกษาปีที่ 3	ขับร้องและบรรเลงดนตรีง่าย ๆ	
		- การขับร้องเดี่ยวและหมู่	
		- การบรรเลงเครื่องดนตรีประกอบเพลง	
5.	ประถมศึกษาปีที่ 1	บอกความเกี่ยวข้องของเพลงที่ใช้ในชีวิตประจำวัน	
		- เพลงกล่อมเด็ก	
		- บทเพลงประกอบการละเล่น	
		- เพลงสำคัญ (เพลงชาติไทย เพลงสรรเสริญพระบารมี)	
	ประถมศึกษาปีที่ 2	ความหมายและความสำคัญของเพลง	
		- เพลงปลุกใจ - เพลงสอนใจ	
	ประถมศึกษาปีที่ 3	เคลื่อนไหวท่าทางสอดคล้องกับอารมณ์ของเพลงที่ฟัง	
6.	ประถมศึกษาปีที่ 3	แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเสียงร้องและเสียงดนตรี	
		- คุณภาพเสียงร้อง	

		- คุณภาพเสียงดนตรี	
7.	ประถมศึกษาปีที่ 3	นำดนตรีไปใช้ในชีวิตประจำวันหรือโอกาสต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม	
		- ดนตรีในงานรื่นเริง - ดนตรีในการฉลองวันสำคัญของชาติ	

ตารางเปรียบเทียบสาระการเรียนรู้แกนกลาง มาตรฐานที่ ศ. 2.2 ระดับชั้นประถมศึกษาตอนต้น และสาระดนตรีที่ผู้วิจัยนำไปใช้

ข้อ	ระดับชั้น	สาระการเรียนรู้แกนกลาง มาตรฐานที่ ศ. 2.2	นำไปใช้
1.	ประถมศึกษาปีที่ 1	เล่าถึงที่มาของบทเพลงในท้องถิ่น	
	ประถมศึกษาปีที่ 2	บอกความสัมพันธ์ของเสียงร้อง เสียงเครื่องดนตรีในเพลงท้องถิ่น	
		- ลักษณะของเสียงร้องในบทเพลง	✓
		- ลักษณะของเสียงเครื่องดนตรีที่ใช้ ในบทเพลง	✓
	ประถมศึกษาปีที่ 3	ระบุลักษณะเด่นและเอกลักษณ์ของดนตรีในท้องถิ่น	
		- ลักษณะเสียงร้องของดนตรีในท้องถิ่น	
		- ภาษาและเนื้อหาในบทร้องของดนตรีในท้องถิ่น	
		- เครื่องดนตรีและวงดนตรีในท้องถิ่น	
2.	ประถมศึกษาปีที่ 1	ระบุสิ่งที่ชื่นชอบ และความน่าสนใจของบทเพลงในท้องถิ่น	
	ประถมศึกษาปีที่ 2	แสดงและเข้าร่วมกิจกรรมทางดนตรีในท้องถิ่นในโอกาสพิเศษ	
		- ดนตรีกับโอกาสสำคัญในโรงเรียน	
		- ดนตรีกับวันสำคัญของชาติ	

	ประถมศึกษาปีที่ 3	ระบุความสำคัญและประโยชน์ของดนตรีต่อการดำเนินชีวิตของคนในท้องถิ่น	
		- ดนตรีในชีวิตประจำวัน	
		- ดนตรีในวาระสำคัญ	

ภาคผนวก ง

- แผนการจัดการเรียนรู้การใช้หนังสืออ่านเพิ่ม

แผนการจัดการเรียนรู้เรื่อง หนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่องเด็กเลี้ยงแกะ : สารคดี เรื่องจังหวัด
 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เวลา 30 นาที

แนวคิด	จุดประสงค์	เนื้อหา	กิจกรรม	สื่อ	การวัดผล	หมายเหตุ
1. จังหวัดเป็นพื้นฐานทางองค์ประกอบดนตรีเรื่องจังหวัดที่นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาตอนต้นควรศึกษาเป็นพื้นฐานในการเรียนองค์ประกอบดนตรีเรื่องต่อไป	ด้านดนตรี นักเรียนสามารถ 1. บอก ความหมายของจังหวัดได้ ถูกต้อง 2. ร้องทำนองเพลงเด็กเลี้ยงแกะตามที่กำหนดให้พร้อม ตามมือตามจังหวัดได้ ถูกต้อง ด้านคุณธรรม นักเรียนสามารถ 1. ตอบคำถามตามทัศนคติที่มีต่อตัวอย่าง สถานการณ์เรื่อง ความซื่อสัตย์ที่กำหนดได้ ถูกต้อง 2. ตอบคำถามตามทัศนคติที่มีต่อข้อความ ที่สื่อซื่อสัตย์ที่กำหนด ได้ถูกต้อง	จังหวัดคือ การตบหรือนับ จังหวัดอย่าง สม่ำเสมอที่ปรากฏ ในบทเพลง เป็น จังหวัดธรรมดาที่ ดำเนินไปเรื่อยๆ คล้ายกับจังหวัด การเดินของหัวใจ ความช้า- เร็วนั้น ขึ้นอยู่กับกำหนด ของผู้แต่งหรือ ผู้ประพันธ์ ความซื่อสัตย์ คือการประพฤติ ตรง ไม่เอินเอียง ไม่มีเล่ห์เหลี่ยม มี ความจริงใจ ปลอด จากความรู้สึก ลำเอียงหรืออคติ ผู้ ที่มีความซื่อสัตย์ คือผู้ที่มีความ ประพฤติตรง ทั้ง ต่อหน้าที่ ต่อ วิชาชีพ ตรงต่อ เวลา ไม่ใช่เล่ห์กล คดโกง ทั้งทางตรง และทางอ้อม รับรู้ หน้าที่ของตนเอง และปฏิบัติอย่าง เต็มที่ถูกต้อง	1. ครูกล่าวทักทายพร้อม แนะนำตัวให้นักเรียน รู้จัก 2. ครูนำหนังสือนิทานให้ นักเรียนดูพร้อมพูดคุยถึง เนื้อเรื่องโดยย่อ 3. ครูเล่นหรือร้อง ทำนองเพลงประกอบ เรื่องราวให้นักเรียนฟัง 4. ให้นักเรียนฝึกร้อง ทำนองเพลงพร้อมเนื้อ เพลงท่อนแรกสั้นๆ 5. ครูร้องเพลงประกอบ เรื่องราวให้นักเรียนฟัง พร้อมให้นักเรียนดู ภาพประกอบที่ละหน้า (นักเรียนอาจร้องเพลง ประกอบเรื่องราวด้วย) 6. ครูสอนความหมาย ของจังหวัด 7. ครูให้นักเรียนปรบมือ ตามจังหวัด ทั้งอัตรา จังหวะเร็วและช้า 8. ครูให้นักเรียนร้อง เพลงท่อนสั้นๆพร้อม ปรบมือตามจังหวัด 9. ครูสอบถามถึง ทัศนคติด้านคุณธรรม เรื่องความซื่อสัตย์ใน สถานการณ์ที่กำหนดให้ 3 ข้อ 10. ครูสอบถามถึง ทัศนคติด้านคุณธรรม เรื่องความซื่อสัตย์ในข้อ คำถามที่กำหนด.sh 3 ข้อ 11. ครูสรุปเนื้อเรื่อง นิทาน สารคดีเรื่อง	1. หนังสืออ่าน เพิ่มเติมเรื่อง เด็กเลี้ยงแกะ 2. คีย์บอร์ด 3. แสตทวง หนังสือ	ด้านดนตรี 1. นักเรียนบอก ความหมายของ จังหวัดได้ ถูกต้อง 2. นักเรียนร้อง ทำนองเพลงเด็ก เลี้ยงแกะพร้อม ตบมือตามจังหวัด ได้ถูกต้อง ด้านคุณธรรม 1. นักเรียนตอบ คำถามตาม ทัศนคติที่มีต่อ ตัวอย่าง สถานการณ์เรื่อง ความซื่อสัตย์ที่ กำหนดได้ถูกต้อง 2. นักเรียนตอบ คำถามตาม ทัศนคติที่มีต่อข้อ คำถามเรื่องความ ซื่อสัตย์ที่กำหนด ได้ถูกต้อง	

ให้เยาวชน ของเขาได้ ประพฤติ ปฏิบัติ			จังหวัดบ และข้อคิด คุณธรรมเรื่องความ ซื่อสัตย์ที่ได้จากหนังสือ นิทาน			
--	--	--	---	--	--	--

แผนการจัดการเรียนรู้เรื่อง หนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่องกาตากับหงส์ขาว : สารคดี เรื่องค่าของโน้ต
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เวลา 30 นาที

แนวคิด	จุดประสงค์	เนื้อหา	กิจกรรม	สื่อ	การวัดผล	หมายเหตุ
1. ค่าของโน้ต เป็น เครื่องหมาย ทางดนตรีที่ใช้ แทนเสียงดนตรี มีชื่อเรียก และ ค่าของโน้ต แตกต่างกัน ออกไป เป็นสิ่ง สำคัญที่ นักเรียนระดับ ต้นควรศึกษา เนื่องจากจะทำให้ รู้ความสั้น- ยาวของเสียง 2. ความ พอเพียงเป็น คุณธรรมที่ สำคัญ เป็น ปรัชญาที่ พระบาทสมเด็จพระ เจ้าอยู่หัว ทรง ชี้นำ แนวทางการ ดำเนินชีวิตแก่ พสกนิกรชาว ไทยมาโดย ตลอดนานกว่า 25 ปี ให้มี ความ	ด้านดนตรี นักเรียนสามารถ 1. บอกค่าของ โน้ต ประกอบด้วยตัว เข้บ็ต ตัวดำ ตัว ขาว และตัวกลม ได้ถูกต้อง 2. ประมือตาม ค่าของโน้ตใน ทำนองที่กำหนด ได้ถูกต้อง ด้านคุณธรรม นักเรียนสามารถ 1. ตอบคำถาม ตามทัศนคติที่มี ต่อตัวอย่าง สถานการณ์เรื่อง ความพอเพียงที่ กำหนดได้ ถูกต้อง 2. ตอบคำถาม ตามทัศนคติที่มี ต่อข้อความ เรื่องความ พอเพียงที่ กำหนดได้ ถูกต้อง	ตัวโน้ตเป็น เครื่องหมายทาง ดนตรีชนิดหนึ่งที่ ใช้บันทึกแทนเสียง ร้อง หรือ เสียงดนตรี มีชื่อ เรียก และวิธีการ เขียนแต่ละ ลักษณะ ต่าง กันไป ค่าของตัว โน้ตของแต่ละตัว จะไม่เท่ากัน เช่น ตัวดำมีค่า 1 จังหวัด ตัวขาวมีค่า 2 จังหวัด เป็นต้น ความพอเพียง คือการตั้งอยู่บน พื้นฐานของทาง สายกลาง และ ความไม่ประมาท โดยคำนึงถึงความ พอประมาณ ความ มีเหตุผล การสร้าง ภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว ตลอดจนใช้ความรู้ ความรอบคอบ และคุณธรรม ประกอบการ วางแผน การ	1. ครูกล่าวทักทายและ พูดทบทวนถึงหนังสือ นิทานเรื่องเด็กเลี้ยงแกะ 2. ครูนำหนังสือนิทาน เรื่องกาตากับหงส์ขาวให้ นักเรียนดูพร้อมพูดคุย ถึงเนื้อเรื่องโดยย่อ 3. ครูเล่นคีย์บอร์ดหรือ ร้องทำนองเพลง ประกอบเรื่องราวให้ นักเรียนฟัง 4. ให้นักเรียนฝึกร้อง ทำนองเพลงพร้อมเนื้อ เพลงท่อนแรกสั้นๆ 5. ครูร้องเพลงประกอบ เรื่องราวให้นักเรียนฟัง พร้อมให้นักเรียนดู ภาพประกอบทีละหน้า (นักเรียนอาจร้องเพลง ประกอบเรื่องราวด้วย) 6. ครูสอนค่าของโน้ต ได้แก่โน้ตตัวเข้บ็ต โน้ต ตัวดำ โน้ตตัวขาว และ โน้ตตัวกลม พร้อมให้ดู ภาพสัญลักษณ์แทนตัว โน้ต 7. ครูให้นักเรียนประมือ ตามค่าของโน้ตใน ทำนองที่กำหนดให้	1.หนังสืออ่าน เพิ่มเติมเรื่องกา ตากับหงส์ขาว 2. คีย์บอร์ด 3. แสตนวาง หนังสือ	ด้านดนตรี 1. นักเรียนบอก ค่าของโน้ต ประกอบด้วยตัว เข้บ็ต ตัวดำ ตัว ขาว และตัวกลม ได้ถูกต้อง 2. นักเรียน ประมือตามค่า ของโน้ตใน ทำนองที่กำหนด ได้ถูกต้อง ด้านคุณธรรม 1. นักเรียนตอบ คำถามตาม ทัศนคติที่มีต่อ ตัวอย่าง สถานการณ์เรื่อง ความพอเพียงที่ กำหนดได้ ถูกต้อง 2. นักเรียนตอบ คำถามตาม ทัศนคติที่มีต่อ ข้อความเรื่อง ความพอเพียงที่ กำหนดได้ ถูกต้อง	

<p>พอประมาณ มีเหตุมีผล การเดินสายกลาง รวมถึงความจำเป็นที่ต้องมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีต่อการรับผลกระทบใดๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายใน ซึ่งเป็นสิ่งที่ควรปลูกฝังแก่นักเรียนตั้งแต่วัยเด็ก โดยเฉพาะระดับประถมศึกษา</p>		<p>ตัดสินใจและการกระทำ</p>	<p>8. ครูสอบถามถึงทัศนคติด้านคุณธรรมเรื่องความพอเพียงในสถานการณ์ที่กำหนด 3 ข้อ</p> <p>9. ครูสอบถามถึงทัศนคติด้านคุณธรรมเรื่องความพอเพียงในข้อคำถามที่กำหนด 3 ข้อ</p> <p>10. ครูสรุปเนื้อเรื่องนิทาน สารคดีเรื่องค่าของน้ำ และข้อคิดคุณธรรมเรื่องความพอเพียงที่ได้จากหนังสือนิทาน</p>			
---	--	----------------------------	--	--	--	--

แผนการจัดการเรียนรู้เรื่อง หนังสือนิทานเพิ่มเติมเรื่องดาวลูกไก่ :
 สารคดี เรื่องน้ำทั้ง 7 บนบันไดเสียง C major
 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เวลา 30 นาที

แนวคิด	จุดประสงค์	เนื้อหา	กิจกรรม	สื่อ	การวัดผล	หมายเหตุ
<p>1. โน้ตบนบันไดเสียง major เป็นบันไดเสียงที่ประกอบไปด้วยโน้ตหลัก 8 ตัว และเป็นบันไดเสียงพื้นฐานที่นักเรียนควร</p>	<p>ด้านดนตรี นักเรียนสามารถ 1. อ่านโน้ตทั้ง 7 คือ C, D, E, F, G, A, B บนบันไดเสียง C major ได้ ถูกต้อง 2. อ่านโน้ตทั้ง 7 บนบรรทัด 5</p>	<p>โน้ตบนบันไดเสียง major ประกอบไปด้วยโน้ตดนตรี 8 ตัว โน้ต นำมาเรียงลำดับขั้นตามตัวอักษรในระยะขั้นคู่ 8 โดยไม่ซ้ำตัวอักษร การจัดเรียงลำดับเสียงมี</p>	<p>1. ครูกล่าวทักทายและพูดทบทวนถึงหนังสือนิทานเรื่องเด็กเลี้ยงแกะ และกาดำกับหงส์ขาว</p> <p>2. ครูนำหนังสือนิทานเรื่องดาวลูกไก่ให้นักเรียนดูพร้อมพูดคุยถึงเนื้อเรื่องโดยย่อ</p> <p>3. ครูเล่นคีย์บอร์ดหรือร้องทำนองเพลง</p>	<p>1. หนังสือนิทานเพิ่มเติมเรื่องกาดำกับหงส์ขาว</p> <p>2. คีย์บอร์ด</p> <p>3. แสตทวงหนังสือ</p>	<p>ด้านดนตรี 1. นักเรียนอ่านโน้ตทั้ง 7 คือ C, D, E, F, G, A, B บนบันไดเสียง C major ได้ถูกต้อง 2. นักเรียนอ่านโน้ตทั้ง 7 บนบรรทัด 5 เส้น</p>	

<p>ศึกษาและทราบเป็นอันดับแรก โดยเฉพาะบันไดเสียง c major ประกอบไปด้วยโน้ต C, D, E, F, G, A, B, C'</p> <p>2. ความกตัญญูเป็นคุณธรรมที่ทำให้สถาบันครอบครัวและสังคมมั่นคง ซึ่งนับว่าเป็นหลักธรรมพื้นฐานที่ทำให้มนุษย์รู้จักการกระทำหน้าที่อันเหมาะสมของตนเอง โดยเริ่มจากมีความรับผิดชอบต่อบุคคล ความรับผิดชอบต่อหน้าที่ในสถาบันครอบครัว โดยพ่อแม่ทำหน้าที่เป็นบุพการีและลูกปฏิบัติหน้าที่ต่อพ่อแม่ในฐานะผู้มี ความกตัญญู ซึ่งเป็นคุณธรรมที่ควรปลูกฝังนักเรียนตั้งแต่วัยเด็ก</p>	<p>เส้น ตามทำนองเพลงที่กำหนด ได้ถูกต้อง</p> <p>ด้านคุณธรรม</p> <p>นักเรียนสามารถ</p> <p>1. ตอบคำถามตามทัศนคติที่มีต่อตัวอย่างสถานการณ์เรื่อง ความกตัญญูที่กำหนดได้</p> <p>2. ตอบคำถามตามทัศนคติที่มีต่อข้อความเรื่อง ความกตัญญูที่กำหนดได้</p>	<p>ทั้งระยะเต็มขั้น (Whole Step) ห่างกัน 1 เสียง และระยะครึ่งขั้น (Half Step) ห่างกันครึ่งเสียง</p> <p>ความกตัญญูคือการรู้สึกสำนึกในคุณ ด้วยแสดงความเคารพ นับถือ เชื้อพียง และช่วยเหลือในกิจการงานต่าง ๆ การกระทำเช่นนี้ ย่อมนำมาซึ่งความสุข ความเจริญ และเป็นสิริมงคลแก่ชีวิตและหน้าที่การงาน ความกตัญญูเป็นเครื่องหมายของคนดี การที่เยาวชนไทยได้รับการปลูกฝังคุณลักษณะที่ดีในเรื่องของความกตัญญูต่อผู้มีพระคุณถือเป็นเรื่องที่ดี เป็นการสร้างภูมิคุ้มกันให้สังคม การเลี้ยงดูของครอบครัวเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยอบรมและส่งเสริมพฤติกรรมของเยาวชนให้มีคุณลักษณะของการเป็นคนมีความกตัญญู ความตระหนักรู้ในคุณของบุคคล สัตว์ และสิ่งแวดล้อมที่มีผลต่อตนเองทั้งโดยตรงและโดยอ้อม</p>	<p>ประกอบเรื่องราวให้นักเรียนฟัง</p> <p>4. ให้นักเรียนฝึกร้องทำนองเพลงพร้อมเนื้อเพลงท่อนแรกสั้นๆ</p> <p>5. ครูร้องเพลงประกอบเรื่องราวให้นักเรียนฟังพร้อมให้นักเรียนดูภาพประกอบที่ละหน้า (นักเรียนอาจร้องเพลงประกอบเรื่องราวด้วย)</p> <p>6. ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเนื้อเรื่องนิทาน</p> <p>7. ครูสอนสาระดนตรี เรื่องบรรทัด 5 เส้น และตำแหน่งของโน้ตทั้ง 7 บนบรรทัด 5 เส้น</p> <p>8. ครูให้นักเรียนฝึกอ่านโน้ตบนบรรทัด 5 เส้นตามทำนองเพลงที่กำหนด</p> <p>9. ครูสอบถามถึงทัศนคติด้านคุณธรรม เรื่องความกตัญญูในข้อความที่กำหนด 3 ข้อ</p> <p>10. ครูสรุปเนื้อเรื่องนิทาน สาระดนตรีเรื่องโน้ตทั้ง 7 บนบันไดเสียง C major และข้อคิดคุณธรรมเรื่องความกตัญญูที่ได้จากหนังสือนิทาน</p>		<p>ตามทำนองเพลงที่กำหนดได้</p> <p>ถูกต้อง</p> <p>ด้านคุณธรรม</p> <p>1. นักเรียนตอบคำถามตามทัศนคติที่มีต่อตัวอย่างสถานการณ์เรื่อง ความพอเพียงที่กำหนดได้</p> <p>2. นักเรียนตอบคำถามตามทัศนคติที่มีต่อข้อความเรื่อง ความพอเพียงที่กำหนดได้</p> <p>ถูกต้อง</p>
--	---	---	--	--	--

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นางสาวกชกร สัจภาพพิชิต เกิดเมื่อวันที่ 4 ตุลาคม พ.ศ. 2533 สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีคณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ใน พ.ศ. 2555 จากนั้นได้เข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาโทบัณฑิตที่ภาควิชา ศิลปะ ดนตรี และนาฏศิลป์ศึกษา สาขาวิชาดนตรีศึกษา คณะครุศาสตร์

